

Părintele Arsenie Boca: minuni și mărturii

Romeo Petrașciuc (n. 07. 02. 1977), jurnalist și teolog, s-a remarcat în ultimii ani prin publicarea unor volume de mărturii despre mărturisitorii închisorilor comuniste și, mai ales, prin titluri de succes despre Părintele Arsenie Boca, lucrări ce s-au vândut în zeci de mii de exemplare.

Cercetător extern CNSAS (Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității), redactor sau colaborator al diferitelor publicații, în special, cu profil cultural-religios, premii și distincții pentru activitatea publicistică.

Început de minune

Părintele Arsenie Boca este unul din acei duhovnici ai neamului românesc pe care nu mai ai cum să îi ignori.

Deși calendarul ortodox încă nu l-a cuprins ca sfânt, minunile pe care acesta le face, cu plus de îngăduință în ultimii ani, tind să trimită către un adevărat fenomen prin care Dumnezeu dăruiește ajutor celor în căutare de izbăvire. Zi de zi, mii de oameni se perindă pe la mormântul Sfântului de la Mănăstirea Prislop (Hunedoara), iar minunile ce se făptuiesc acolo întrec orice închipuire.

Însă Părintele Arsenie nu își face lucrarea doar acolo.

Sunt foarte mulți cei care, din orice țărâm al țării sau de dincolo de ea, îi cer ajutor Părintelui, iar acesta nu întârzie să le iasă în întâmpinare. Uneori le apare aievea, alteori li se arată în alte diferite ipostaze, însă de fiecare dată îi orânduiește spre ceea ce trebuie să facă pentru ieșirea din necaz sau nevoie. E de ajuns să ascuți mărturiile celor care i-au cerut ajutorul Sfântului de la Prislop (sau Sfântului Ardealului, cum i se spunea deja de pe când era în viață), pentru a te convinge că sfinții încă ne sunt contemporani și că minunile ne mai sunt la îndemână.

Cartea pe care v-o propunem adună parte din aceste mărturii și minuni ale celor care l-au cunoscut personal pe Părintele Arsenie Boca și care au trăit deslușit nu doar minunea întâlnirii față către față cu el, ci și pe aceea a ocrotirii sale ani și ani apoi, de-a lungul vieții.

Volumul vine și cu mărturia extrem de relevantă a singurei nepoate în viață a Părintelui Arsenie Boca, doamna Zoe Daian (Timișoara), care face dezvăluiri fascinante privind perioada de adolescență a Sfântului de la Prislop.

De asemenea, Părintele Ioan Sabău, un întemnițat al închisorilor comuniste, face vorbire despre ceea ce a însemnat întâlnirea sa cu Părintele Arsenie. Mitropolitul Serafim Joantă al Germaniei, Europei Centrale și de Nord, în

paginile acestui volum e de părere că „Părintele Arsenie Boca este un caz unic în toată istoria Bisericii noastre, care n-a mai cunoscut preoți sau călugări cu o atât de mare influență asupra poporului credincios ca Sfinția Sa. Nici chiar sfinții canonizați mai recent nu se bucură atât de mult de cinstirea credincioșilor, ca Părintele Arsenie. Acesta este semnul cel mai evident al sfințeniei cu care l-a încununat Dumnezeu. Cinstindu-l ca sfânt și chemându-l în rugăciune, credincioșii se bucură de ajutorul lui”.

Lor li se alătură alte câteva mărturii captivante, toate întregind o carte care poate fi, dincolo de orice altceva, un început de minune pentru fiecare cititor în parte.

Romeo PETRAȘCIUC

ÎPS Serafim Joantă, Mitropolitul Germaniei, Europei Centrale și de Nord „Pr. Arsenie Boca, un mare sfânt dăruit de Dumnezeu neamului nostru”

Părintele Arsenie Boca e prețuit, cu evlavie și deosebită cinstire, și în diaspora românească, atât de credincioșii români pribegind între neamuri, cât și de credincioșii altor popoare. Deja unele din scrierile Părintelui Arsenie circulă traduse în diferite graiuri și dincolo de fruntariile României, iar tot mai mulți care au luat contact cu viața și învățăturile Părintelui Arsenie se îndreaptă în pelerinaj spre Prislop.

Despre acest fapt, cât și despre mărturia personală a întâlnirii, oarecândva, cu Părintele Arsenie Boca, l-am rugat să ne vorbească pe înaltpreasfințitul Serafim, Mitropolitul Germaniei, Europei Centrale și de Nord.

„Părintele Arsenie Boca este un caz unic în toată istoria Bisericii noastre”

Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit, aș vrea să Vă invit într-o zonă a evlaviei poporului român, în care se regăsesc tot mai mulți dintre credincioșii Bisericii noastre. Și mă refer aici la prețuirea, cinstirea adusă Părintelui Arsenie Boca. Știu că Părintele Arsenie face parte din sinaxarul de mărturisitori ai închisorilor comuniste atât de drag și sufletului Înaltpreasfinției Voastre. De unde această emulație duhovnicească în jurul acestui Sfânt al Ardealului, cum îl recunosc deja mulți dintre credincioși?

Părintele Arsenie Boca este un caz unic în toată istoria Bisericii noastre, care n-a mai cunoscut preoți sau călugări cu o atât de mare influență asupra poporului credincios ca Sfinția Sa. Nici chiar sfinții canonizați mai recent nu se bucură atât de mult de cinstirea credincioșilor, ca Părintele Arsenie. Acesta este semnul cel mai evident al sfințeniei cu care l-a încununat

Dumnezeu. Cinstindu-l ca sfânt și chemându-l în rugăciune, credincioșii se bucură de ajutorul lui. Altfel n-ar veni cu miile în pelerinaj la mormântul său. Totodată, ei se folosesc de învățătura Părintelui rămasă în manuscris, dar publicată, după căderea comunismului, în zeci de mii de exemplare. Cred că scrierile niciunui Părinte duhovnicesc, contemporan cu Părintele Arsenie, nu se bucură de atâta interes, ca scrierile sale. Lucrul acesta este iarăși un semn al sfințeniei vieții sale.

Nu e „suspectă” această migrare a accepției populare, dinspre prețuire a unui Părinte asupra sfințeniei căruia biserica nu s-a pronunțat încă, înspre manifestări ale cinstirii aduse, îndeosebi, sfinților?

Nu este deloc suspectă cinstirea Părintelui Arsenie înainte de a fi recunoscut oficial ca sfânt, deoarece procesul canonizării unui sfânt începe tocmai cu cinstirea pe care poporul credincios i-o acordă înainte de proclamarea sa de către Biserică. Credincioșii recunosc semnele sfințeniei înainte de canonizare. Ei constată puterea de mijlocire înaintea lui Dumnezeu, Care împlinește cererile adresate sfântului respectiv, după cum văd minunile săvârșite de Dumnezeu prin rugăciunile lui sau moaștele rămase de la el... Atunci când autoritatea bisericească, adică Sfântul Sinod al unei Biserici locale, cum este Biserica noastră, constată că evlavia populară față de un sfânt este autentică și că viața și scrierile lui sunt conforme cu Tradiția Bisericii, îl „canonizează”, adică îl recomandă întregii Biserici ca să fie cinstit ca atare. Un sfânt nu devine sfânt prin canonizare, ci prin harul lui Dumnezeu care-i încununează viața petrecută în rugăciune și post, în lupta „până la sânge” (Evrei 12, 4) împotriva păcatului și împlinirea binelui față de semenii. Totuși cei mai mulți sfinți rămân anonimi, deci necanonizați de Biserică. Numărul acestora este mult mai mare decât al celor canonizați.

Tocmai de aceea Biserica a rânduit „Duminica tuturor sfinților” (prima Duminică după Pogorârea Duhului Sfânt), pentru ca să-i cinstească pe toți cei sfințiți de Duhul Sfânt.

„Părintele Arsenie a fost un duhovnic mare”

L-ați cunoscut personal pe Părintele Arsenie Boca. V-aș ruga să rememorați acele momente.

L-am cunoscut pe Părintele Arsenie la biserica din Drăgănescu, unde am fost de două ori. Auzisem multe despre dânsul de la Părinții din mănăstirea Brâncoveanu și de la mulți credincioși din zona Făgărașului, unde m-am născut. Întâlnirea mea cu Părintele Arsenie n-a avut nimic spectaculos. L-am întrebat câteva lucruri privitoare la calea pe care s-o urmează (eram atunci student la Teologie). Mi-a răspuns destul de lapidar, dar cu mare realism, punându-mi în față greutățile pe care le voi întâmpina ca preot necăsătorit.

Se referea mai cu seamă la luptele interioare cărora trebuie să le facă față un monah.

Știam că Părintele nu recomandă ușor calea călugăriei.

Dar stând în biserică mai mult timp și admirând pictura, eram totodată atent la cuvintele Părintelui adresate celorlalți credincioși care se plâneau de necazurile lor.

Auzisem că Sfinția Sa pune mare accent pe fidelitatea în familie și pe nașterea de copii. Îl ascultam deci întrebând la rând pe cei prezenți (îndeosebi femei): „Tu câți copii ai?”, „Dar tu?”, „Dar tu?”... Răspunsul, îl bănuieți, era: unul, doi sau trei. Părintele întreba mai departe: Dar ceilalți unde sunt? Pentru ca tot el să răspundă: Mă, să știți că Dumnezeu vă dă de lucru cu doi copii cât cu zece, dacă i-ați fi avut pe toți câți trebuia să-i aveți! Pentru că ați făcut avorturi sau v-ați ferit să mai aveți copii, iată, acum vă plătiți păcatele. Și le spunea să nu se plângă de necazuri, pentru că le merită; ele sunt consecința păcatelor, iar prin răbdarea lor se mântuiesc. N-am înțeles decât târziu, prea târziu, câtă dreptate avea Părintele în privința nașterii de copii. Căci, iată, poporul nostru și alte popoare creștine se sting, încetul cu încetul, din cauza scăderii drastice a natalității. Sociologii dovedesc că în câteva generații, creștinii vor reprezenta o mică minoritate în Europa, care de la începutul ei și până de curând a fost în întregime creștină!

Mulți dintre cei care l-au cunoscut pe Părintele Arsenie față către față mărturisesc faptul că au trăit adevărate minuni în prezența sa. Ce îl făcea cu adevărat „special” pe Părintele Arsenie?

Părintele Arsenie a fost un duhovnic mare, care s-a distins de ceilalți mari duhovnici contemporani cu el tocmai prin capacitatea sa deosebită de a cunoaște psihologia umană și de a pătrunde, cu darul lui Dumnezeu, în sufletul omului. Era un om foarte realist și știa prea bine că nu ne putem „juca” cu legile pe care Dumnezeu le-a pus în natură și în firea omului. El știa, de asemenea, că firea omului este înclinată spre încălcarea legilor lui Dumnezeu și spre compromisuri, cu gândul că „merge și așa” și că „Dumnezeu este bun și iartă”. În această privință, gândirea Părintelui s-ar rezuma astfel: într-adevăr, Dumnezeu este bun și iartă pe oricine se întoarce de la păcat, oricât de multe și de mari ar fi păcatele, dar iertarea lui Dumnezeu nu înseamnă că suntem absolviți de suferința pentru păcatele săvârșite. El repeta mereu că „niciun păcat nu rămâne neispășit” (curățit) prin suferință. Există o „lege” a compensației, potrivit căreia „ceea ce seamănă omul aceea va și secera” (Galateni 6, 7). Orice faptă atrage după sine o răsplată. Numai că cei mai mulți nu știu să facă legătura între păcat și suferință, mai cu seamă atunci când suferința nu vine imediat după săvârșirea păcatului. Căci între semănat și secerat este un timp destul de lung. Totuși suferința nu trebuie înțeleasă ca pedeapsă a lui Dumnezeu (Care nu pedepsește pe nimeni), ci drept consecința logică și naturală a păcatului.

Dumnezeu iartă vina păcatului, dar îngăduie suferința pentru ca prin ea omul să se smerească și să învețe să nu mai săvârșească păcatul. Dacă n-am suferi pentru păcate, am păcătui la nesfârșit. Și n-am învăța nimic din realitatea tristă a păcatului. Mai mult, ne-am obișnui cu el, încât nici nu l-am mai recunoaște ca păcat. Când însă suferim din cauza păcatului, atunci încercăm să ne ferim de a mai păcătui. Părintele cunoștea deci foarte bine cercul vicios al păcatului, descris de autorii ascetici din vechime: plăcerea păcatului te aruncă în brațele suferinței, de care, vrând să scapi, repeți păcatul, pentru ca să guști din nou plăcerea. De aceea era necruțător cu păcatul, mai cu seamă cu păcatele referitoare la trup.

După cum se știe, Părintele Arsenie avea un fel al său de a se adresa la persoana a doua, cu „tu”, iar cuvintele sale erau ca niște sentințe de judecată, ceea ce impresiona pe oameni și, fără îndoială, trezea în ei o frică sfântă, frica de păcat, ceea ce nu putea fi decât un câștig duhovnicesc pentru fiecare. Părintele a fost dăruit de Dumnezeu cu o minte foarte lucidă și cu un spirit înainte văzător. Prin harul lui Dumnezeu și prin experiența vieții sale, el citea ușor în sufletele oamenilor și uneori le spunea mai înainte anumite păcate. Pentru că omul are un comportament specific fiecărui păcat. Într-un fel sunt trăsăturile și reacția unui desfrânat, altele ale unui lacom de avuție sau de mâncare, altele ale unui om mândru... Păcatul se înscrie deci în firea noastră, pe care o marchează în toate manifestările ei, mai cu seamă în privire.

„Părintele Arsenie a fost un om drept și fără compromisuri”

Ce v-a rămas „moștenire”, pentru vremurile de mai târziu, din această întâlnire? Știu eu, un cuvânt, un gest, o reacție anume a Părintelui?...

Tocmai ceea ce am spus până acum: insistența asupra familiei lăsate de Dumnezeu pentru naștere de prunci și nu pentru desfrânare (practicată atunci când se evită prin orice mijloace nașterea). Copiii înseamnă cea mai mare binecuvântare pentru o familie, căci ei întăresc dragostea și armonia în familie, o fac indestructibilă. Cu fiecare naștere, sănătatea unei mame se înnoiește și se întărește, tocmai pentru că dând viață, se împărtășește ea însăși de tot mai multă viață. Părintele spune că o femeie ajunge la deplină sănătate numai de la trei-patru nașteri în sus.

Pe de altă parte, limitarea numărului de copii pe motive materiale este un semn de necredință în Pronia lui Dumnezeu, Care Se îngrijește de fiecare ființă pe care El o trimite în lume. Totul este să credem și să ne lăsăm în grija lui Dumnezeu și să nu facem calcule: cu ce-i vom hrăni și îmbrăca sau cum îi vom crește? (cf. Matei 6, 31).

Păgânii, cu care aseamănă Mântuitorul în acest verset pe cei ce își fac griji exagerate despre viața lor și a copiilor lor, ne sunt superiori nouă, creștinilor,

în privința nașterii de copii. Căci la necreștini nu se știe, în general, de avorturi sau de mijloace care să împiedice nașterea.

De asemenea, am înțeles pentru prima oară de la Părintele legătura strânsă, ca de la cauză la efect, dintre păcat și suferință, așa cum am spus deja. Și că trebuie să suportăm, fără să ne plângem sau să dăm vina pe alții, suferințele care vin prin mila lui Dumnezeu din cauza păcatelor personale și nu ale altora (deși Părintele vorbea, chiar cu insistență, și de „moștenirea” păcătoasă primită de la părinții trupești sau chiar de la bunici). Am remarcat la Părintele Arsenie mila față de oameni, pe care-i mustra pentru mulțimea păcatelor, cu durere în suflet.

Știu că Părintele făcea sieși cuvintele Mântuitorului și zicea uneori: „Până când vă voi răbda?” (Matei 17, 17). De asemenea, iubirea față de poporul său, pe care-l vedea că se îndreaptă spre pieire, din cauza împușinării copiilor.

Are și „umbre” această figură luminoasă a Părintelui Arsenie? Și mă gândesc acum, de pildă, la acea perioadă în care, revenit din pușcărie, Părintele Arsenie nu și-a reluat slujirea preoțească. Deși, se spune, între altele, că ar fi fost oprit, în fapt, de la slujire.

Cum vedeți Înaltpreasfinția Voastră acest episod din viața Părintelui Arsenie?

Părintele Arsenie a fost un om drept și fără compromisuri. Un moț inflexibil. (S-a născut în Țara Moților, despre care se știe că sunt foarte drepecți și hotărâți). Desigur că nu există om fără de păcat. Și Părintele Arsenie va fi avut păcatele și neputințele lui. Dar ceea ce contează înaintea lui Dumnezeu nu este păcatul, ci pocăința pentru păcate. Tradiția Bisericii cunoaște păcătoși notorii care, prin pocăință, au devenit mari sfinți. Noi, cei mulți, nu știm nici păcatele Părintelui Arsenie, nici pocăința lui.

Noi știm doar atât, că Părintele Arsenie a ajutat în timpul vieții și ajută și după moartea sa nenumărați credincioși care se roagă lui ca unui sfânt. Cine-l acuză de un lucru sau de altul se pune în postura fariseilor din Evanghelia orbului din naștere, care se străduiau să-l convingă că Iisus este un păcătos. Fiind un om lipsit de vicleșug, orbul îi rușinează pe farisei cu logica sa simplă: „Dacă este păcătos nu știu. Un lucru știu: că eram orb și acum văd” (Ioan 9, 25). Așa am putea spune și noi. Una știm: Părintele Arsenie se bucură de cinstea unui sfânt din partea unei mari mulțimi de credincioși, care se folosesc de rugăciunile și de învățătura lui. Și acest lucru este de ajuns!

Cei care caută „umbre” în viața Părintelui Arsenie ar trebui să vadă în acestea mai degrabă lumini. De pildă, unii (care vor fi aceia numai Dumnezeu îi știe) nu înțeleg de ce Părintele Arsenie nu s-a întors în mănăstire după 1964, când toți deținuții politici au fost amnistiați, mai cu seamă că era apreciat de Patriarhul Justinian. Răspunsul este foarte simplu:

Părintele Arsenie nu era un călugăr oarecare; el devenise un simbol al credinței într-o vreme când puterea atee se străduia să șteargă orice urmă de credință sau, pentru că aceasta era imposibil, să-i înregimenteze pe toți oamenii Bisericii în ascultare. Părintele nu putea accepta aceasta și făcând un simplu calcul își dădea seama că mai mult poate ajuta poporul rămânând în lume, decât întorcându-se în mănăstire. Cu siguranță că întorcându-se în mănăstire, lumea l-ar fi împresurat din toate părțile și ar fi ajuns din nou în pușcărie sau chiar exilat, cum a fost cazul arhicunoscut al Părintelui Gheorghe Calciu. Se știe că dosarul Părintelui Arsenie la Securitate are 1200 de pagini și că urmărirea sa a fost încheiată doar cu o lună înainte de moartea sa, deși, din cauza unei paralizii, n-a mai putut ieși din casă în ultimii doi ani ai vieții.

Fără îndoială că cea mai mare suferință și, în același timp, umilință a Părintelui a fost aceea de a nu mai fi putut sluji Sfânta Liturghie ca preot, până la moartea sa. Din mai multe mărturii se știe că Sfinția Sa a primit această cruce și a purtat-o cu demnitate. A acceptat totul pentru ca lucrarea sa discretă de îndrumare a credincioșilor să nu sufere. Mă uimește respectul Părintelui Arsenie față de ierarhia bisericească, pe care n-a criticat-o niciodată. Și aceasta pentru că înțelegea mai bine ca mulți alții că, sub stăpânirea atee, ierarhia nu putea salva esențialul (în primul rând practica credinței în biserici deschise cultului), fără să facă și compromisuri. Iarăși o atitudine duhovnicească prin excelență: să nu accepți tu însuși compromisul și totuși să nu-i judeci pe cei care l-au acceptat!

„Ziua canonizării Părintelui Arsenie poate fi o zi a schimbării la față a României”

Cine este, pentru Înaltpreasfinția Voastră, Părintele Arsenie Boca?

Un mare sfânt dăruit de Dumnezeu neamului nostru în vremuri de cumpănă, care pun în pericol existența noastră însăși ca popor, din cauza lipsei de credință și a înmulțirii păcatelor deosebit de grave, ca avorturile, ferirea de a avea copii, părăsirea țării... Nu mă îndoiesc de faptul că recunoașterea oficială a sfințeniei Părintelui Arsenie va întări credința în popor, mai cu seamă în ce privește rostul și valoarea familiei. De aceea aștept și eu cu nerăbdare, împreună cu nenumărații credincioși care-l cinstesc, ziua canonizării Părintelui Arsenie, care poate fi o zi a schimbării la față a României.

Îi putem cere ajutorul, ne putem ruga Părintelui Arsenie?

Bineînțeles! Lucrul acesta îl fac deja mii de credincioși care merg în pelerinaj la mormântul Părintelui de la Prislop. Cu siguranță că acești credincioși se roagă și acasă Părintelui ca să mijlocească pentru ei înaintea lui Dumnezeu.

Se face resimțit Părintele Arsenie și în diaspora pe care o arhipăstoriți?

Tot ce se petrece în Țară pe linie duhovnicească are ecouri și în Diaspora. Părintele Arsenie a intrat în conștiința multor credincioși de aici ca sfânt. Aceștia citesc cărțile Părintelui sau mărturiile despre el, se roagă lui sau merg în pelerinaj la Prislop. Unii mi-au relatat adevărate minuni care s-au petrecut cu ei la mormântul Părintelui.

Am auzit și de la Părinții și maicile de la Prislop cazuri de minuni petrecute aici. Păcat că toate acestea nu se consemnează cu martori și cât mai detaliat, pentru ca să fie probe la dosarul de canonizare. Prin parohiile noastre circulă de asemenea un film ziditor despre Părintele Arsenie. L-am văzut și eu de mai multe ori împreună cu credincioșii din diferite parohii și am remarcat pe fețele multora lacrimi de bucurie sau poate de pocăință.

Un îndemn pentru cei care îl cinstesc, la modul cel mai „cinstit” și evlavios, pe Părintele Arsenie?

Să-l cinstească și mai mult și să vorbească despre el, făcându-l cunoscut la cât mai mulți. Să se roage lui din toată inima și, mai ales, să urmeze îndemnul Părintelui de a păzi poruncile lui Dumnezeu. Toți trebuie să ascultăm de Dumnezeu, dacă vrem să ne meargă bine în viață și să ne mântuim.

Părintele spunea adeseori: Mă, voi vreți ca Dumnezeu să asculte de voi, și nu voi de El. Într-adevăr, noi cerem mereu lui Dumnezeu sănătate, izbăvire de vrăjmași, reușită în viață..., fără să ne gândim că tocmai prin cele ce suferim ne curățim de păcate și ne apropiem de Dumnezeu. Suferința este o mare taină și o mare binecuvântare, dacă o acceptăm cu credință și o purtăm cu răbdare. De aceea, după fiecare rugăciune de cerere, ar trebui să spunem ca și Mântuitorul în grădina Ghetsimani: Dar nu voia Mea, ci voia Ta să se împlinească (Luca 22, 42).

Vă mulțumesc!

Zoe Daian (Timișoara) Amintiri dintr-o copilărie cu oameni (și) sfinți.

De vorbă cu nepoata Părintelui Arsenie Boca

Timișoara, început de februarie. De pe o străduță cochetă, urc undeva, într-o casă din aceea statornicită în timp, cu iz de vecernii și aromă de tei pârguit în primăvară. În fața mea stă doamna Zoe Daian, nepoata Părintelui Arsenie Boca. Redutabil psiholog, recunoscut pentru profesionalismul și verticalitatea sa, Zoe Daian s-a trezit, acum 77 de ani, în casa părintească din Buteni (Arad), în preajma Părintelui Arsenie, a lui Zian, cum îi place ei să îl numească și acum...

O poveste despre o nepoțică ce crește, ani buni, sub privirea blândă și dragăstoasă a Părintelui Arsenie și care îl va căuta, apoi, în toate locurile de pribegie ale marelui om al lui Dumnezeu.

Amintirile Zoei Daian au o savoare cu totul aparte.

Pentru că ne cheamă într-o lume a gingășiei și a copilăriei Părintelui Arsenie, încrustând peste timp, în memoria mărturiilor, un poem pastelat de dragoste între adolescentul de odinioară și „nepoțica sa preferată”, cum îi plăcea lui să o numească.

Ascultând-o pe Zoe Daian, te inundă efervescenta și savoea unei copilării în care minunea te întâmpină la tot pasul. O parte de paradis revărsată cu îngăduință spre pământ, unde oamenii și sfinții se bucură laolaltă. Și o grădină mereu înflorită, unde adolescentul Zian se retrage în cea mai mare parte a timpului, citind cu îndârjire, rugându-se cu frenezie și pictând ca într-un înverșunat exercițiu de contopire cu Cerul. E, de fapt, plămada din care marele duhovnic de mai târziu își va trage forța duhovnicească și abnegația de a-l sluji, deplin, lui Dumnezeu.

Pe unul din pereții sălașului Zoei Daian, străjuiește, de dincolo de vreme, o superbă icoană, cu Hristos în Grădina Ghetsimani. O privesc și simt cum emoția mă țintuiește locului, ca o rugăciune! Oarecând, în acei ani ai adolescenței, Zian petrecea parcă mai mult ca oricând în grădină. Discret, cufundat în reculegere de sine, intuind parcă însingurările ce vor urma, tânărul din livada cu flori avea să lase moștenire Zoei, după vremi tulburi și de aprigă restriște, această icoană. O icoană, pictată în anul 1929, cu povestea ei de curăție și farmec a unei copilării ce nu și-a epuizat niciodată rațiunea de a fi a Părintelui și a lui Dumnezeu, deopotrivă...

Ochii din icoană

Am rugat-o pe doamna Daian să ne spună cum se înrudește cu Părintele Arsenie:

„Bunica mea, mama tatălui meu, era soră cu tatăl Părintelui Arsenie Și ei, de mici, au fost foarte apropiați, deși tatăl meu mai avea trei frați. Erau opt ani diferență între tatăl meu și Părintele Arsenie. Opt ani erau diferență, însă tatăl meu, Vasile Crucin, a avut față de el totdeauna o atitudine părintească. L-a iubit foarte mult și nu l-a lăsat niciodată să vadă diferența de vârstă dintre ei, s-o simtă. Cum de s-a mutat Părintele la noi? La o vreme, părinții lui Zian au decis să se despartă; din familie nimeni nu cunoaște motivul, numai tatăl meu l-a știut.

După despărțirea părinților lui, Zian a mers, ca și copil - era la școala primară -, la Brad, la mătușa lui, și a rugat-o pe bunica mea, care era sora tatălui lui, să-l anunțe pe taică-meu să vină la Brad. Și l-a anunțat și s-a dus după el și i-

a spus: Să mă iei de aici! I-a mărturisit că vrea să plece de acolo și că-l roagă să-l aducă la noi. Și s-a mutat la noi, la Buteni. Pe urmă, m-am născut eu. El a fost tratat ca și copilul părinților mei..."

Când s-a născut Zoe, Zian era unchiul care îi va însenina copilăria și îi va da o savoare neobișnuită gânguriturii de prunc învecinat, și în acest mod, cu sfințenia. Acei ani vor însemna pentru micuța Zoe parte a unei Veșnicii pe care o va căuta mai apoi întreaga viață. O va mai regăsi doar în ochii Părintelui, în desele întâlniri pe care le-au avut. Iar, acum, în icoana pe care o păstrează cu atâta sfințenie, alături de Iisus, în Grădina Ghetsimani și, cum se putea altfel, în ochii Părintelui din portretul-icoană ce-i străjuiește cămăruța.

Anii au trecut... Doamna Zoe, cu glas tremurat și răspicat, când povestește despre acele vremuri, le recrează cu adevărat, le repune într-o logică a trăirilor în care îl vezi aievea pe tânărul Zian de odinioară, ducându-și în spate nepoțica sau însoțindu-i zâmbetul șagalnic cu privirea sa drăgăstoasă, de un albastru desăvârșit...

„Era de-al casei. Așa l-am cunoscut, când m-am născut"

„Mama mea îl mai certa, că nu prea mânca, își începe Zoe istorisirea amintirilor din acea perioadă. Pe mine Zian m-a învățat să beau lapte, că eu nu voiam să beau lapte. Știți cum sunt copiii..., mai mofturoși. Și i-am spus lui Zian: Să nu bei nici tu lapte! Așa îi spuneam lui. Nu-i bun, e amar, e rău! Și el îmi spune, la un moment dat: Al meu nu-i rău. La gustă, să vezi! Și gustam... Și îi spuneam: Al tău nu-i! Și-atunci, i-am spus mamei mele: Să-mi dai lapte de care bea unchiul! Dar numai din cana lui vreau să beau! Și așa m-a învățat unchiul să beau lapte.

Și, când mă duceam la el la Sâmbăta, și pe urmă la Prislop și la Atelierele de Pictură de la București, și la Drăgănescu, de fiecare dată mă întreba: Tu acum bei lapte? Nu mai e rău?...

Eu nu eram născută când s-a mutat la noi, își continuă Zoe povestea. Avea pe atunci vreo 14-15 ani. Multe din acea perioadă le știu de la părinți. L-a rugat deci pe tata să se ducă la mama lui, să-i spună că nu mai vrea să meargă la medicină, pentru că drumul lui e altul în viață. În plus, părinții mamei sale au obligat-o să se recăsătorească, și el n-a fost de acord. Și de aceea a venit la noi. Și taică-meu s-a dus acolo, o lămurit-o pe mătușa mea, adică pe mama lui. Și a convins-o... Ea, mama lui, nu s-a încăpățânat. Era o femeie foarte înțeleaptă. Frumoasă, frumoasă! Era ca o actriță! O țărăncă frumoasă și cu bun simț. Semăna cu el! Așa mi-au spus și măicuțele care au întâmpinat-o când s-a dus ea prima oară la mănăstire, la Sâmbăta. Ea n-o anunțat pe nimeni că merge la el. Și Părintele i-a spus unui țăran dintr-un sat vecin cu Sâmbăta: Ioane, la ora cutare, te duci la gară și iei o femeie care

vine la mănăstire! Era îmbrăcată în țărancă. Și măicuțele mi-au povestit. Și spuneau: Dumnezeu! Când am văzut-o! Ce frumoasă era și cum semăna cu el! Ce asemănare era! Erau identici - parcă era unul și același. Înaltă, zveltă! De o frumusețe cum n-am mai văzut! Eu am tot spus și spun și acum că, dacă ea ar fi ajuns în America, între artiști, n-o lăsa să plece de acolo! O școlarizau și o țineau la ei. Extraordinar de frumoasă era! Și pricepută la bucătărie, la prăjituri... De aia lui îi plăceau dulciurile."

Tatăl Zoi Daian era pe atunci directorul școlii din sat. Cum era, ca elev, tânărul Zian? Ne spune tot Zoe:

„Era foarte modest, retras și timid. Și mai slăbuț. Nu-i plăcea să iasă cu nimic în evidență. Deși mereu era remarcat de ceilalți. Era de-al casei. Așa l-am cunoscut, când m-am născut. Noi locuim pe atunci în clădirea școlii, într-o locuință cu trei camere mari, iar Zian avea acolo odaia lui. De la noi s-a dus mai târziu la liceu, la internat, la Brad. Făcea până acolo, cu trenul, vreo 80 de kilometri. Și venea la noi sâmbăta și în vacanțe. Tot de la noi a plecat mai târziu la Teologie, la Sibiu. Și, mai apoi, la Belle-Arte, la București. Însă atunci când am început să vorbesc și să pricep, el era acasă".

„Eu nu-s pentru viața asta..."

Anii aceia, tânărul Zian îi petrecea, în vacanțe mai ales, toată ziua în grădină. Acolo era locul său de rugăciune, cel mai adesea, și spațiul în care își întâlnea sfinții, pe care îi transpunea apoi în icoane de pânză și dor: „Când nu citea, picta în grădină ori se ruga. Picta mai ales scene biblice. Nu știu să fi pictat portrete, de pildă. Și îi plăcea să picteze numai pe pânză." Și citea mult, enorm de mult. Am întrebat-o pe doamna Daian cum își împlinea setea de lectură: „Avea o valiză de cărți! Îi cumpăra taică-meu. Se duceau la Arad sau veneau aici, la Timișoara, și îi cumpăra taică-meu. Și seara făceau un program așa frumos! Tatăl meu cânta la pian și la vioară. Și, după ce am crescut, am intrat și eu printre ei. Cântam eu la pian, și lui i-a cumpărat tatăl meu un flaut, că el a vrut să cânte la flaut. Și făceam seri de muzică. Așa frumoase..."

Despre înclinația spre muzică a Părintelui Arsenie și despre modul cum reușea să împlânzească orice instrument muzical, Zoe are amănunte fascinante: „Singur a învățat să cânte la flaut. Nu știu cum... Singur! A vrut să cânte la flaut și... a cântat! Taică-meu i-a cumpărat un flaut, i l-a dat și a început să cânte!

Și la pian cânta... Eu am luat ore opt ani, în internat, de pian. El însă, cum a pus mâna pe pian, a cântat! Pe orice pune mâna, se rezolva totul! De aceea vă spun... În preajma lui, te schimbai enorm! Îi plăcea mult muzica.

Împreună cu tata, care cânta foarte bine la vioară, cântau amândoi adeseori, acasă. Singur a învățat franceză, germană și engleză. Singur! Iar tabloul pe care îl am, l-a pictat când avea 19 ani..."

Când s-a născut Zoe, tânărul Zian primise ascultarea să aibă grijă de ea. Și această grijă avea să și-o ia Părintele pentru toată viața... „Multe lucruri am învățat de la el!, continuă Zoe Daian. Eu, dimineața, de multe ori, stăteam la ușa camerei lui și așteptam să se scoale, să se joace cu mine. Mergeam în grădină, mâncam fructe... Se juca cu mine, mă punea să desenez. Fel și fel de activități.

Sunt așa legată! Și acum mă ajută enorm, enorm, enorm!

Avea o sarcină în casă, atunci. Maică-mea i-a dat-o: să adune ouăle din cuibar. Și el le bea! Și maică-mea era expertă... Știu că zicea Zian: Mărioară, fă-ne ceva dulce, așa cum știi tu. Iar mama îl certa și-i spunea: Măi, tot vreți dulciuri, dulciuri. Dar tu, dacă bei ouăle, n-am cu ce să fac dulciuri! Și el râdea și se amuza.

Părinții mei au cununat mulți tineri în comună. Și maică-mea îi spunea: Zian, sâmbătă sau duminică cununăm o familie de tineri. Vii și tu! Te distrezi, dansezi, cunoști fete... Era deja în ultimele clase de liceu sau poate chiar student. Și o lăsa pe maică-mea să zică. Și ea spunea: Ți-am pregătit costumul să vii și tu! El o lăsa să vorbească, iar pe urmă îi spunea: Mărioară, eu nu-s pentru asta! Eu nu-s pentru viața asta. Eu rămân să am grijă de Zoe!

Părintele ținea tare mult la tata. Erau și apropiați ca vârstă. Tatălui i se spunea Lică, de la Vasile, Vasilică. Seara, când stăteam la masă, tatăl meu îi zicea: Ziane, ia un pic de țuică cu mine. Și unchiul îi spunea: Mă, Lică, mă, bea tu liniștit, fără mine.

El toată ziua stătea în grădină. Picta, citea, se ruga.

Asta făcea mereu. Și mergea tot timpul la biserică; aveam o biserică chiar lângă noi, unde stăteam noi, la școală. Nu lipsea niciodată! Vedeam că e orientat spre acest drum".

Povestind, mâinile doamnei Daian tremură de emoție, alunecând peste pozele de familie... În dreapta mea, un pian impunător și de o fragilitate rară, totodată. E pianul la care, oarecând, a cântat și Părintele Arsenie. Fusese al Principesei Ileana, pe când locuia Casa Regală la Castelul Bran. La surghiunul din 1947, când a fost nevoită să plece din țară, Principesa l-a dăruit maestrului de vânătoare al Casei Regale, colonelului Ciorogaru. De la el avea să îl cumpere, mai apoi, Vasile Crucin, tatăl Zoei.

Una din fotografii îl înfățișează pe Părintele Arsenie pe treptele Castelului Bran. Pe verso, mâna Părintelui îi lasă Zoei una din cele mai frumoase

amintiri: Nepoatei mele Zoe, o mică amintire de la unchiul Arsenie. O dedicație care face, pentru doamna Daian, cât mulțime de nestemate...

„Mărioară, Mărioară, de două ori m-ai drăcuit pe drum!”

A venit vremea ca tânărul Zian să își intre în rostul după care tânjise de atâta vreme, acela de a se dedica într-un tot al slujirii lui Dumnezeu. Astfel, livada cu flori și rugăciune din Buteni se va prelungi înspre Mănăstirea Sâmbăta... Aici Părintele Arsenie își va începe, cu adevărat, lucrarea. Schimbarea avea să o remarce și Zoe: „Din clipa în care a ajuns la Sâmbăta și s-a călugărit, s-a schimbat. S-au produs în el schimbări profunde...”

Și aceasta, mai ales de când s-a întors de la Muntele Athos, unde i se arătase Maica Domnului, în toată dumnezeiasca sa măreție și frumusețe. „Atunci - ne spune doamna Daian - Părintele a venit acasă și ne-a povestit fericit și cutremurat întâlnirea lui în Duh cu Maica Domnului...”

La mănăstirea de la Sâmbăta de Sus, Zoe Daian avea să se ducă, pentru prima dată, cu mama. „Da, m-am dus cu mama mea. Și taică-meu zice: Pune acolo șuncă, pune slănină, să-i duci lui Zian. Și i-o făcut maică-mea o cutie mare de prăjituri, cum îi plăceau Părintelui, să i le ducem. Era prin iulie. Și, când am ajuns în gară la Voila, ne zice cineva: N-aveți nicio posibilitate să ajungeți la mănăstire, decât pe jos! Și maică-mea întreabă: Dar e departe? Când ai așa o greutate de bagaj și, în plină vară, nu găseai un pom, să te mai răcorești la umbră, nu e chiar ușor să mergi atâta drum pe jos... Am pornit. Numai căruțe cu oameni care veneau de la câmp am întâlnit. Și ne zice cineva, la un moment dat: Mai aveți trei ore de mers. Dar noi de mergeam și patru și tot n-ajungeam! Și maică-mea l-a drăcuit de două ori pe Părintele. A zis: Fir-ai al dracului, Zian! Unde te-ai dus?! N-ai putut să găsești și tu o mănăstire mai aproape de casă? Și, când să ne apropiem, eu îi spun mamei: Mami, uite-l pe unchiul! Și ea zice: Da' de unde! Cum să vină spre noi, că doar nu știe că venim?! Nu erau telefoane pe atunci... Dar se mai uită maică-mea mai atent și zice: Da, uite! Ai dreptate! El e! Vine! Și când ajunge Părintele așa, în fața noastră, zice: Mărioară, Mărioară, de două ori m-ai drăcuit pe drum! Și așa a fost!... Maică-mea zice: la valiza asta din mâinile mele că nu mai pot! Că taică-meu credea că el n-are ce mânca acolo... l-a pus o șuncă - aia era tare grea! - și pâine și o tablă de slănină...”

Apropo de șuncă și slănină... Tot Zoe Daian ține să mai facă o precizare: „În mănăstire, la Prislop, unele măicuțe tinere mă întrebau de ce unii spun că Părintele Arsenie îndemna oamenii să nu mănânce carne. Nu e adevărat! El mânca și carne, pentru că fosforul din creier se dezvoltă cu ce dă carnea. Că postea, asta e altceva! Dar Părintele nu alunga din alimentația lui carnea! Nu-i adevărat! El mânca! Atunci când era la noi, maică-mea îi pune două picioare de pui și de-abia mânca unul. Sau îl schimba cu o aripă; dar mânca!

Și maică-mea îl certa de multe ori, că era slăbuț. Și ea îi zicea: Ce vrei să mănânci? Mănânci tot! Nu mai pune înapoi nimic! Tot trebuie să mănânci!

„Vezi cum seamănă cu mine?!“

Din anii aceia ai păstoririi Părintelui Arsenie la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, Zoe Daian a agonisit amintiri din care își va crește mereu dorul și bucuria uceniciei lângă Părintele. De aceea, am rugat-o să ne povestească din frumusețea acelor revederi, de la mănăstire.

„M-am simțit tare fericită la Sâmbăta! Am stat o dată, cu părinții mei, mai bine de trei săptămâni la mănăstire. Am văzut cum mănăstirea înflorise toată sub mâna Părintelui! Iar el, deși era mereu înconjurat de foarte mulți credincioși, tot găsea timp să se bucure și să se mândrească cu mine, nepoata lui.

Mergeam la Sâmbăta și, seara, îmi spunea: Hai să mergem să mănânci! Și mă întreba măicuța de la bucătărie: Zoe, ce vrei să mănânci? Părintele totdeauna stătea vizavi de mine, la masă; așa-i plăcea. Și ziceam: Stai să mă gândesc!... Dar el, așa, în glumă - că era priceput, era un om inteligent -, îmi spunea: Să te gândești bine! Și râdeam. Și atunci spuneam: Știi ce vreau să mănânc? Mămăligă cu lapte acru! Și el zicea: Vezi cum seamănă cu mine?! Că și lui îi plăcea mult mămăliga cu lapte acru.

De fapt, în Apuseni e o zonă mai dezavantajată, mai săracă și se mânca mămăligă cu magiun, cu lapte acru, cu lapte dulce... Mai rar cu sarmale sau cu cârnați, cum se mănâncă în Moldova."

„Ce culoare au ochii tăi?“

„La un moment dat, l-am întrebat:

- De ce când vorbești cu oamenii, tu tot spui cuvântul Mă?

Și mi-a răspuns:

- Că așa îmi vine mie! Așa îmi vine mie!...

Așa se vorbește, de fapt, și în Apuseni și el voia să fie mai aproape de oameni și în felul acesta.

Dar citea enorm de mult! Știți? A fost un ahtiat după cultură. De rugăciune și de Biblie nu mai zic. Însă era un om foarte instruit. Un intelectual!

Odată, pe când eram la mănăstire, la Sâmbăta - aveam, cred, vreo cincisprezece ani -, i-am zis așa:

- Vreau să-ți spun ceva!

- Da, spune-mi!

Se uită așa, lung la mine... Eu zic:

- Știi ce vreau să-ți spun? Tu ești tare frumos!

Se uită așa, o făcut ochii mari și o zis:

- Au crescut copiii!...

Că el m-a cunoscut de când m-am născut. Și așa a zis: Au crescut copiii!

Altădată i-am spus de ochi... Eram mai mică și ne plimbam acolo, pe la lac, la Sâmbăta. Știu că mă ținea de mână.

Și i-am spus:

- Vreau să te întreb ceva.

- Întreabă-mă!

Ne-am oprit și s-a așezat în fața mea. Și eu zic:

- Vreau să te întreb ceva. Ce culoare au ochii tăi? Că eu o dată îi văd verzi, o dată îi văd albaștri...

Se oprește. Era în fața mea. Și zice:

- Știi ce culoare au?

-Nu!

- Cum vrei tu! Au culoarea pe care o vrei tu să o aibă..."

„Lasă că te dezbrăcăm noi!"

Câțiva ani mai târziu, asupra mănăstirii și Părintelui Arsenie se abate furia fiarei roșii. Noua ordine nu putea vedea nicicum cu ochi buni efervescența duhovnicească de la Mănăstirea Sâmbăta de Sus. Și, inevitabil, așa după cum ne spune doamna Zoe, „regimul l-a încolțit! Chiar dacă el n-a făcut niciun fel de politică. Lui îi plăcea să spună că face politica Bibliei și a lui Dumnezeu. Însă el, pentru că era părinte, ajuta pe toată lumea, cu atât mai mult pe oamenii care erau urmăriți de securitate. L-au întrebat într-o anchetă dacă i-a ajutat pe partizanii din Făgăraș; el nu a spus nici da, nici ba. Pentru că nu voia să mintă. De aceea l-au închis. Iar Părintele mi-a povestit, de la el știu, ce i s-a întâmplat acolo. După ce l-au arestat, a venit la el un ofițer cu doi soldați să îi dea jos sutana.

- Popă, să te dezbraci imediat de anterior!, au poruncit.

Iar Părintele le-a spus:

- Asta-i îmbrăcămintea mea! Cum să o dau jos?

- Lasă că te dezbrăcăm noi!, i-au zis aceia și s-au dus către el să îl dezbrace. Însă nu se puteau apropia!

Și a venit șeful închisorii, un maior:

- Ei, lasă că mă duc eu și-l dezbrac!

Și, când ajunge la Părintele, îi spune:

- Mai bine dezbracă-te tu, să nu te dezbrac eu!

- Asta-i îmbrăcămintea mea!, a spus din nou Părintele Arsenie.

Și, cum s-a dus maiorul spre el, să îl dezbrace, în momentul acela s-a îndepărtat, ca împins de-un zid!

Și i-a zis:

- Tu îl ai pe dracul în tine!

- Nu, eu îl am pe Dumnezeu în mine!, a spus Părintele. Și așa a rămas tot timpul cât a fost închis, în sutană.

Mi-a mai povestit că și în închisoare le vorbea mult oamenilor de Dumnezeu. Șeful închisorii a aflat și i-a pus în vedere să nu mai țină predici, că se aduna multă lume în jurul lui. Și mi-a spus că, odată - fiindcă, desigur, el nu a respectat ordinul - l-a văzut și pe ofițer între deținuți cum asculta, cu ochii mari, ce predica."

Încercări peste familia Zoei

Tot în acea perioadă, asupra familiei Zoei se abate o cumplită nenorocire. Și tatăl ei, Vasile Crucin, e reclamat la Securitate de un coleg din comună, pentru că merge mereu la biserică și dă exemplu prost pentru ceilalți săteni, și este trimis la Canal. Colegul respectiv, fiind repartizat cu lucrul în comună, a stat trei luni de zile la ei acasă, după care tatăl Zoei i-a găsit locuință, soției lui i-a deschis o grădiniță acolo, în sat, în Buteni...

Și Zoei, puțin mai târziu, același om îi va trimite tot felul de reclamații la facultate, la Cluj, pentru a-i face probleme. Cu un gust amar, însă de nobilă aplecare peste timp, doamna Daian concluzionează: „Reclamația pe care a făcut-o colegul tatălui meu, pe care taică-meu l-a ajutat așa de mult, a fost plata pe care a primit-o familia mea..."

După un an și ceva de muncă silnică la Canal, Vasile Crucin se îmbolnăvește și e dus la Ghencea. Acolo îl vor găsi „oamenii legii” căzut, pe cimentul rece și umed. Îl vor lua și îl vor trimite la spitalul Victor Babeș din București. Dar să o lăsăm pe doamna Daian să ne istorisească despre acestea:

„Acolo l-au operat la stomac. A fost prima operație de cancer la noi, în România, în 1951. Nouă ore a durat... Nu i-au spus ce are, însă tatăl meu vorbea franceza și germana la perfecție și a înțeles ce discutau medicii între ei. El a făcut școala normală la Viena, deci avea altă educație. Și a înțeles tot ce are, din discuțiile lor. S-a ameliorat la stomac, operația a fost reușită, s-a făcut bine, a venit acasă și a rugat-o pe mama să meargă în fiecare lună să-i facă analizele, să vadă cum evoluează boala și să trimită rezultatele la București. La scurt timp după ce a venit acasă, s-a înrăutățit starea lui. Bucureștiul a cerut să-l ducă din nou acolo. Și, după puțin timp, a decedat acolo. E înmormântat la Brad și, lângă mormântul lui, e mormântul unchiului Iosif Boca. Sunt chiar unul lângă altul.”

„Știa tot despre mine. L-a avut pe Duhul Sfânt!”

Ceva mai târziu, Zoe Daian află că Părintele Arsenie e surghiunit la București și lucrează la Atelierele de Pictură ale Patriarhiei.

„M-am dus acolo, își continuă povestea Zoe Daian. O colegă mi-a spus unde e; cineva care mergea la el și-l știa. Era un călugăr acolo, la intrare. Și mă duc și zice călugărul acela către mine:

- Sunteți nepoata Părintelui!

Eu zic:

-Da...

Răspunde:

- Mi-a spus că veniți astăzi... Să-l anunț!

Și apoi zice îndată:

- Ia uitați-l că vine spre poartă...

Și el stătea așa, în fața mea, și se uita la mine. Se apropie, mă sărută și mă îmbrățișează, și eu pe el. Și-l întreb:

- De unde ai știut că vin?

- Eu știu tot despre tine!

Și chiar așa și era. Știa tot despre mine. L-a avut pe Duhul Sfânt!”

Tot la Atelierele de Pictură, Părintele Arsenie îi spune nepoatei sale:

„- Tu trebuie să mai faci copii! Măcar unul! Să nu aud că ai făcut avort! Altfel, vei avea o operație foarte grea, care te va marca toată viața!

Și așa s-a întâmplat... Stăteam cu chirie, aveam condiții foarte grele de viață și am făcut un avort. Și, când m-am întâlnit cu el după asta, nici nu s-o uitat la mine și îmi zice:

- Nu m-ai ascultat! Dar ți-a venit răsplata, de ce am vrut să te feresc! N-ai vrut...

Și era așa, străin față de mine.

Și eu zic:

- Plec! Eu nu mai stau, că eu nu suport să te porți așa cu mine... Da, s-a întâmplat exact cum mi-ai spus.

I-am zis că nu am avut condiții, că stăteam într-o singură cameră...

Și el mi-a răspuns:

- Astea nu-s motive! Un mare păcat ai făcut! Am vrut să te feresc, n-ai vrut... Să suporti!

Atunci, am început să plâng și el mi-a spus:

- Nu te las să pleci așa!

M-a îmbrățișat și mi-a spus:

- Te aștept să mai vii când poți!..."

„Vai, ce-o să se bucure! De ieri mi-o spus Părintele Arsenie că veniți!"

A urmat apoi perioada în care Părintele Arsenie era la Drăgănescu. Și aici, Zoe continuă să îl caute, deși, spune ea: „El mi-a transmis să nu-l caut, să nu am probleme. Știa că tatăl meu e arestat și a vrut să nu-i îngreuez situația.

Am auzit atunci într-o biserică, la Cluj, cum vorbeau doi cetățeni că Părintele Arsenie nu mai este la Prislop. Și atunci m-am gândit că sigur numai Securitatea l-a scos, pentru că el era pe viață și pe moarte legat de mănăstire.

Și maică-mea trăia încă; mama mea a murit în august '89. Și mama mea zicea:

- Dar dacă el o fi renunțat, fiind vremurile astea tulburi? Poate a renunțat la călugărie...

Eu zic:

- Mami, dacă ar fi renunțat, ne-ar fi anunțat... Trebuie să fie ceva rău, altfel nu ar fi plecat!

Dar n-aveai de unde să te informezi și ți-era și frică să o faci... Și cum eu eram cu tinicheaua cu tatăl meu și cu el, nu eram bine văzută deloc.

Și mi s-a mai spus, de către cineva: Să fii atentă la Drăgănescu, că sunt securiști pitiți în jurul bisericii, civili. Ai grijă! Să nu întrebi nimic! Te duci direct la biserică!

Și m-am dus la el, la Drăgănescu. Mi s-a spus ce autobuz să iau și mi s-a mai spus: Cobori la ultima stație. Nu întrebi pe nimeni nimic. Te uiți după biserică și unde vezi biserica, turnul, acolo cobori.

Și m-am dus și îl căutam pe Părintele Bunescu. Nu era nimeni la biserică, nici în curtea parohială. N-am văzut pe nimeni... Și-mi venea să strig: Părinte Bunescu!, dar nu îndrăzneam să zic tare, să strig. Pentru că nici nu-l cunoșteam pe Părintele Bunescu.

Și, deodată, apare Părintele Bunescu și-mi spune:

- Vai, ce-o să se bucure! De ieri mi-o spus Părintele Arsenie că veniți!

Dar eu nu l-am anunțat deloc! Nu erau pe atunci telefoane mobile.

Și zicea Părintele Bunescu:

- De ieri mi-o spus să fiu atent, că veniți.

Și îl întreb:

- Unde-i?

Și-mi răspunde:

- În biserică!

Era pe schelă. Și, când am deschis ușa, nici n-am intrat, și-mi zice:

- Te așteptam...

Am stat mult cu el. Apoi, deodată, mi-a spus:

- Te duci acum la autobuz! Știi de unde-l iei?

Tac:

- Da, când am coborât mi-am fixat în minte topografia locului.

Zice:

- Să nu-ți fie frică! Nu vei păți nimic! Să mergi liniștită. Ai bani? Ai ce-ți trebuie?

-Am!

- Să fii liniștită, că nu ți se întâmplă nimic!

El o știut, fără să-l anunț, că vin. Așa cum mi-a spus Părintele Bunescu: Mi-a zis de ieri că ai să vii...

Dar eu zic către Părintele Bunescu:

- Eu n-am anunțat pe nimeni că vin...

La care Părintele Bunescu răspunde:

- Nici nu era nevoie să-l anunți!..."

Părintele Arsenie la înmormântarea mamei sale

La centenarul liceului Avram Iancu din Brad, Părintele Arsenie va veni spre locurile natale. Atunci Zoe, împreună cu fiica sa, se duce să ia binecuvântare... „Am crezut că fetița se va speria de Părintele, când va vedea că e așa impunător, cu barbă. Dar nu! A luat-o în brațe și ea n-o mai vrut să iasă din îmbrățișarea lui! O luat-o în brațe și a zis: Așa un copil bun! Toată viața ei mi-a spus-o. Toată viața ei!"

Tot din acea vreme, Zoe Daian își amintește de înmormântarea mamei Părintelui Arsenie, Creștina. Șeful de post din Vața îi va relata, mai târziu, episodul acela în care Părintele Arsenie, deși închis, a venit la înmormântarea mamei sale. Șefului miliției de aici i se dăduse ordin de la București să îl aresteze pe Părintele dacă va fi găsit la înmormântare. Într-adevăr, șeful de post îl vede pe Părintele Arsenie între oamenii adunați la acest greu moment. Ca să nu tulbure slujba înmormântării, se gândește să îl aresteze imediat după ce se termină ceremonia. Însă... Părintele Arsenie nu a mai fost nicicum de găsit!

„L-a întrebat șeful închisorii unde era Părintele pe șeful de post:

- Cum, nu a fost acolo, la înmormântare?! Nu cumva l-ați văzut?

Și zice milițianul:

- Ba da! A fost la înmormântarea mamei lui și am vrut, după ceremonia de înmormântare, să stau de vorbă cu el... Dar nu l-am mai văzut, nu l-am mai găsit!...

Toți din sat s-au bucurat când l-au văzut pe Părintele acolo, că au crezut că l-au eliberat. Și mai mulți l-au căutat. Dar ziceau:

- A intrat în pământ!"

Mai târziu, în anii de încercare, într-una din întâlnirile cu Părintele Arsenie, acesta îi spune Zoei că își simte sfârșitul aproape: „Și s-a dus atunci la mănăstirea Prislop, din Hațeg, atât de dragă inimii lui, și și-a ales un loc și a zis:

- Aici vreau eu să-mi fie mormântul!

E un loc extraordinar, parcă-i rupt dintr-un psalm.

Și măicuțele i-au spus:

- Părinte, e tare frumos locul, dar nu are apă și nu-i nicăieri vreun izvor prin preajmă.

Atunci Părintele le-a spus:

- O să vină și izvorul!

La scurt timp, a apărut în pădure, la doi-trei metri de capul mormântului, un izvor! Și nu mult după aceasta s-a sfârșit și el, Părintele nostru..."

„Așa aș mânca niște banane, Ziane!..."

La înmormântarea Părintelui Arsenie, Zoe nu a reușit să ajungă. „Nu am fost la înmormântare, pentru că nu am știut. Nu m-au anunțat! N-au anunțat pe nimeni din familie. Așa că n-a fost nimeni din familie. Părinții mei muriseră și ei. Și rămăsesem singură. Însă el era sprijinul meu. L-am căutat și l-am urmat peste tot. Doar crescusem cu el în casă..."

De atunci, Zoe îl va căuta mereu la mormânt. Iar binecuvântările unchiului nu au încetat niciodată să se reverse asupra ei. Am întrebat-o cum îi simte, acum, prezența și cum o ajută Părintele Arsenie.

„Prin rugăciune! Să vă povestesc...

Eu am avut o problemă foarte mare. Am dat ceva din casă, făcut de el. Și am căutat persoana respectivă, s-o găsesc, că fiica mea a fost foarte afectată de ce am făcut. Și persoana căreia i-am dat doi ani de zile s-a ferit de mine.

E din București. Doi ani de zile i-am scris recomandate, am sunat-o la telefon, peste tot am căutat-o! Dar s-a ascuns de mine. Doi ani de zile! Și, într-o dimineață, mă duc la poză și zic: Unchiule, te rog să mă ajuți să recapăt lucrul pe care tu l-ai făcut și pe care ni l-ai lăsat nouă. Am greșit... Ajută-mă să-l recapăt! Atâta lume ajuți și pe mine nu vrei să mă ajuți?!...

Și sună telefonul! Era persoana aceea. Nu aveam putere să-i răspund, așa s-au intersectat convorbirile...

Și mi-a spus că a dat acel lucru la o mănăstire. Zice: Dar nu-ți spun unde, că eu nu vreau să-l iei înapoi. Acolo dacă e, parcă e al meu... L-am dat, pentru că era prea multă binecuvântare că-l aveam de la tine.

Imediat cum am închis telefonul, mă sună Preasfințitul Daniil și-mi zice unde e obiectul. Și-mi spune: Măine dimineață te duci după el! Ai cu ce să te duci? Tac: Da!

Dar cum o aflat Preasfințitul, nu știu, pentru că ea nici la telefoanele Preasfințitului nu răspundea. S-a ferit.

Probabil pentru că a văzut că vrea să mă ajute...

Vă spun: în toate mă ajută!

În diminețile mele de rugăciune, stau aici și mă uit la el și comunicăm. Eu îi vorbesc și parcă ochii lui sunt vii.

Când am venit de la sfințirea crucii de la mormântul mătușii, adică al mamei sale, m-am dus lângă icoană și i-am spus: E foarte frumoasă! Dar tu o vezi și de acolo... Tu de acolo ne vezi, cu ochii tăi, dar eu, de aici, nu te mai pot vedea...

Chiar le spuneam prietenilor mei că, dacă mi se întâmplă ceva, simt cum mă direcționează."

Din același registru, doamna Daian are o istorisire plină de savoare și copilărească purtare de grijă a Părintelui pentru ea.

„Într-o zi, mă apucase așa un dor de banane! Timpul era urât. Și eu vorbesc cu el și simt răspunsul lui, pentru că-l cunosc și știu ce mi-ar zice.

Și-i spuneam:

- Așa aş mânca niște banane, Ziane!...

După câteva minute, o prietenă de-a mea mă sună:

- Ești acasă? Vin la tine! Aș vrea să vin până la tine.

Zic:

- Vino!

Și vine cu o plasă de banane! Și spune:

- Tu, am intrat în magazin și m-am gândit: oare cu ce să vin la tine?

Dar eu nu i-am spus nimic! Și ea continuă:

- Parcă cineva îmi șoptea: la banane!la banane!...

Mă ajută enorm, enorm! În tot ceea ce fac simt cum mă ajută Părintele..."

Povestind cu Zoe Daian, ți se deschide o altă lume, un alt univers al Părintelui Arsenie. Aievea, în fața ochilor vezi livada cu zumzet de rugăciune și miros de cerneluri pastelate, îl vezi pe tânărul Zian ducându-și în spate nepoțica, jucându-se, copilărindu-se cu ea și, de ce nu, retrăindu-și încă o parte din propria-i copilărie, deloc ușoară și prea puțin prietenoasă...

Iar povestea lor se așază ca una dintre cele mai frumoase moșteniri de gingășie pe care Părintele Arsenie încă le mai lasă, între noi, ca pe o altă mare binecuvântare...

Bogdan Juncu (Făgăraș, jud. Brașov) „Eu nu pot să-i spun acestui minunat om al lui Dumnezeu altfel decât așa: Sfântul Părinte Arsenie Boca!"

A pierdut o familie, însă a câștigat Cerul

Pe domnul Bogdan Juncu l-am întâlnit undeva în miez de iarnă, într-o după-amiază cu multă zăpadă și fulgurație de alb. În foaierul căsuței sale din Făgăraș, în jurul unui șemineu pâlpâind a bucurie, Bogdan Juncu mi l-a adus pe Părintele Arsenie Boca atât de aproape, cum puțini cred că reușesc să o facă...

Și aceasta, pentru că Bogdan știe că Părintele Arsenie - Sfântul, cum cu atât de mult drag îi spune el -, de Acolo, de unde e, orânduie mereu dor și binecuvântare către fiii săi duhovnicești.

Pe Părintele Arsenie Boca l-a întâlnit, prima oară, în 1983. Și aceasta, după un cumplit necaz, în care nimeni și nimic nu îi mai puteau aduce liniștirea. Bogdan Juncu era un tânăr plin de viață, cu principii sănătoase și bine consolidate. Teleormănean de loc, cu tatăl ofițer în cadrul Ministerului Apărării Naționale, ajunge - cu lucrul tatălui - în Făgăraș. Aici se căsătorește și, la puțină vreme, în căminul lor se ivesc doi copilași, care vor deveni de acum sens și deplinătate familiei lor.

Din când în când, foarte rar, de altfel, lui Bogdan Juncu îi plăcea să iasă la vânătoare. Avea permis pentru purtare de armă și, când simțea că grijile îl năpădesc cu totul și avea nevoie acută de a scăpa cumva de ele, de a se elibera, oarecum - măcar pentru o vreme, cât să se remonteze pentru a-și relua viața în forță -, mai obișnuia să se liniștească ieșind la vânătoare.

Într-una din zile, îi spune soției: „Uite, tu, fată dragă, eu în ziua cutare îmi iau liber. Te rog frumos, dacă vrei, ia-ți și tu liber și stai cu copiii până seara, când vin eu de la vânătoare. Dacă se poate..." „Da, cum să nu! Se poate!", îi răspunde soția.

„Domnule - își continuă Bogdan Juncu povestirea -, plec în ziua stabilită, la ora cinci dimineață, și mi-am propus să rămân așa, prin pădure, până pe la

patru după-masa. N-am putut să stau până la patru însă! Dacă mă întrebi de ce, nu pot să-ți spun! Cert este că am simțit în toată ființa mea, fără să pot să îmi explic de ce, că trebuie să mă întorc acasă. Nu știam de ce - că timp aveam, vremea era foarte bună. Și m-am întors acasă, dar în loc să ajung pe la patru-cinci, la ora 12 am fost acasă. No, și atunci, domnule, așteptam copilașul. Unul dintre ei, fetița, care era mai mică, avea obiceiul ca, atunci când auzea că se umblă la ușă, să fugă și să strige: tati, tati, tati! Știa că vine tati... De data asta, nu am mai auzit tati, tati, tati.

Și, când am deschis ușa..., casa era vraiste! Mobilierul era luat, copiii nu mai erau nicăieri. Măi, omule, dar ce o fi în casa mea? Dar unde sunt copiii? Unde este ea, soția?

Nicăieri! Am început să tremur, că mă gândeam la toate ororile posibile! Undeva, în camera mică sau dormitor, era ușa aproape închisă și zic: Doamne, ferește, oare cum o găsesc?! Mă duc să o văd acolo, moartă?! Tot felul de prostii îmi imaginam... Deschid ușa încet-încet. Nu, nimic, nimeni! Doar un plic pe masă, o scrisoare lăsată de mama copiilor, prin care mă înștiința că a plecat, că ce o făcut o făcut bine și să nu mă duc după ea. Ea era din Brașov. Eu tremuram tot. Zic: Măi, dar de ce a făcut-o? C-a făcut-o, a făcut-o, dar de ce a făcut-o?! Domnule, tremuram tot, de parcă eram bolnav de parkinson! Și nu exagerez când zic asta. Eram așa, cum să zic, pierdut!"

Nenorocirea era cu atât mai mare cu cât, până atunci, niciodată, în familia lor, nu avuseseră loc certuri, situații grele, care să o poată determina pe soție să ia o asemenea decizie.

„Mergeam, bărbat în toată firea - și nu mi-e rușine să zic: zic, domnule, că asta am fost, prin aceasta am trecut! -, căutam străzi lăturalnice, să nu mă întâlnesc cu oamenii, își continuă istorisirea Bogdan. Stăteam pe dig, pe lângă Olt, plângeam și mă întrebam și îl întrebam pe Dumnezeu: Doamne, de ce mi s-a întâmplat mie asta? Pentru ce, Doamne? Și plângeam când mă întrebam.

Eram într-o tulburare sufletească extraordinară, cu atât mai mult cu cât, repet, între mine și ea, mama copiilor, nu a fost niciodată vreun conflict, nici măcar verbal, în așa măsură încât să o determine să plece de acasă. Cu atât mai puțin alte chestii... Nu aveam de la cine să cer un cuvânt de întărire, nu aveam pe nimeni care să-mi spună ce să fac. Eram pierdut cu adevărat! Până am vorbit cu unii, cu alții, cu preoți, cu oameni..., cum să spun eu?! Cu oameni inteligenți. Fiecare și-a spus părerea lui, dar nu m-a liniștit niciunul."

Se spune că la capătul încercărilor posibile și imposibile, întotdeauna îl regăsești, așteptând, pe Dumnezeu.

Și pe Bogdan Juncu, după zile și nopți de chin și durere, îl aștepta, în dragostea Sa, Bunul Dumnezeu.

„Cineva mi-a spus așa: Băi, Bogdane, caută-l tu pe Părintele Arsenie și du-te la el!, își continuă Bogdan istorisirea. Și eu zic: Măi, dar ce poate să-mi spună omul ăla? Doamne, iartă-mă, dar îți spun ce am zis eu. Am zis: Dar ce poate să-mi zică omul ăla mai mult decât mi-au zis ăștia cu care am discutat până acum? Și el zice: Măi, nu ai nimic de pierdut. Du-te, mă! Și zic: Bine, măi, bine!

Nu m-am dus și am și uitat: ce să mă duc?! Nu mă duc, domnule, la nimeni! Că la câți am fost, nu mi-a zis nimeni ceva ca să se liniștească sufletul meu. Și-l iau martor pe Bunul Dumnezeu și tot Cerul că, deși nu-l văzusem în viața mea pe Părintele - subliniez asta -, într-o noapte, l-am visat. Și iată cum: se făcea că intram într-o cameră mare. În camera aceea, era plin de lume și în fața tuturor era Sfântul Părinte Arsenie Boca, iar eu eram ultimul. Abia intrasem. Și din mulțimea pe care o vedeam eu acolo, voiam să-l văd pe Sfântul Părinte, să văd măcar cum arată. Le vorbea oamenilor, dar nu știu ce. Știu doar că le vorbea. Și, la un moment dat, eu, căutându-l cu capul și cu privirea, pe deasupra capetelor mulțimii, l-am văzut pe Sfântul Părinte că face un semn cu capul, mă arată pe mine cu degetul și zice: Mă, tu, ăla de acolo, vino aici!

M-a arătat pe mine și m-a chemat la el!

Domnule, m-am trezit: îmi bătea inima în moalele capului! Așa trăisem visul de real, încât nu am cuvinte să îți povestesc!

Vin acasă și îi spun mamei:

- Tu, mamă, eu l-am visat pe Părintele Arsenie că m-o chemat.

Și ea mă întreabă:

- Dragul mamei, cum zici că l-ai visat, că tu nu l-ai văzut în viața ta?!

Și eu îi spun îndată:

- No, stai să-ți povestesc cum l-am visat.

Și-i spun cu lux de amănunte mamei:

- Uite, măi, mamă, arăta așa, așa, așa, avea un costum maro pe dânsul, ochelari de vedere cu ramă aurie la ochi.

Și mi-a zis așa: Mă, tu, ăla de acolo - nici măcar nu știam, la vremea aceea, cum se adresează Sfântul persoanelor cu care vorbea -, vino încoace, mă, vino aici!

Mama, drăguța, inspirată de Dumnezeu - fără greșală spun -, mi-a zis așa:

- Dragul mamei, dacă e așa, ne urcăm în tren și plecăm. Să știi că Părintele te cheamă...

Că nu întotdeauna îl găseai. De multe ori mergeai și te întorceai înapoi acasă fără să fi vorbit cu dânsul.

Domnule, ne urcăm în tren - n-am mai întrebat pe nimeni de-l găsim, de nu-l găsim - și mergem. No, dragul meu, eu îți spun și răspund înaintea lui Dumnezeu, și a Sfântului Părinte Arsenie Boca de ceea ce spun: exact ca în visul meu a fost Sfântul Părinte în Biserică la Drăgănescu! Diferența dintre visul meu și realitate era că în visul meu fusese o cameră foarte mare, nu o biserică, iar în realitate era biserica. Dar Sfântul Părinte era cu costumul acela maro pe dânsul, în care l-am visat eu, cu rama aceea aurie, cu care l-am visat eu... Domnule, am rămas uimit, perplex, de asemănarea formidabilă, până la cele mai mici detalii, dintre visul meu și realitate! Și acum îți spun ceva care pe unii, probabil, îi va surprinde: eu nu am văzut niciodată un om atât de frumos ca Părintele Arsenie! Domnule, sunt bărbat în toată firea, dar n-am văzut niciodată un om atât de frumos! Am văzut oameni frumoși, am văzut femei frumoase, bărbați frumoși, dar ca Sfântul Părinte Arsenie n-am văzut niciodată! Și mă simt obligat să mă explic într-un fel: nu e vorba numai de frumusețea lui ca om. Avea o frumusețe în adâncul lui, care emana în afara lui și se completa cu frumusețea chipului său și a structurii lui de om. Era ceva care, pentru mine, om de lume, era peste așteptările mele de a vedea, de a întâlni. Extraordinar de frumos! Și avea niște ochi Sfântul Părinte... Distanța dintre mine și Sfântul era de o jumătate de metru, deci l-am văzut foarte bine.

Și, domnule, nu mă mai săturam privindu-i ochii care, într-adevăr, erau cum se spune - dar pe drept, domnule! - că, dacă-i vezi o dată, nu-i mai poți uita niciodată! N-ai cum! Nu numai că era albastrul ăla pe care nu știu dacă cineva îl poate descrie cu adevărat în realitate, care vedea dincolo de tine. Un albastru pur, un albastru curat, măi, oameni buni. Și acum vă spun ceva - atenție la ce spun! Fiind atât de aproape de dânsul, nesăturându-mă să-i privesc frumusețea lui de om, mi-am zis ceva în mintea mea. Domnule, în mintea mea! Părintele privea undeva sus, într-un colț al bisericii, dar cu o privire rugătoare.

Nu pot să descriu chiar exact, dar vă zic cum m-a dus pe mine mintea atunci. Părea că se uită la ceva extraordinar, la ceva ce numai el vedea, astfel încât în mintea mea mi-am spus așa: Precisează se arată acum vreun Sfânt sau vreun înger Părintelui și îl înștiințează că l-am visat și că m-a chemat. Părintele zâmbește, se uită tot sus, acolo, și zice tare, în auzul tuturor, dar adresându-mi-se mie:

- Nu, mă, mă uit așa, ca pictorul, mă!

Deci eu numai am gândit-o, și el mi-a răspuns tare, în auzul tuturor. Sigur că m-a luat cu fiori, că știam că mi-a zis mie, că era în fața mea, chiar dacă nu se uita atunci la mine. A mai stat puțin, se uita tot acolo, sus, în colțul acela al bisericii, după care m-a privit pe mine.

Și a făcut un gest care a uimit pe toată lumea, pe mine și mai mult chiar, pentru că lumea vorbea în spatele meu, auzeam atâtea glasuri care spuneau: Uite, dragă, cum îl ține, uite, dragă, ce îi face! Eu mă minunam de minunarea lor, a oamenilor: Măi, dar ce se minunează lumea așa, că, la urma urmei, ce îmi face?! Sfântul Părinte își luase mâinile sale și și le pusese pe mâinile mele, așa, de la umeri în jos, și nu și-o dat drumul, nu și-o luat mâinile sale de pe mâinile mele până nu o terminat să-mi spună tot ce o avut de spus referitor la viața mea.

Și a zis așa, în timp ce, cum ți-am spus, ținea mâinile sale pe mâinile mele:

- No, măi! Care e baiul?

Domnule, încă o dată și pentru a nu știu câta oară îți spun: nu mă săturam să-l privesc, nu mă săturam să văd chipul lui! Ochii aceia extraordinari! Și am zis eu, în mintea mea, înainte de a mă porni să-i povestesc: Doamne, ce ochi frumoși are Părintele! Ar fi trebuit să-mi fie destul ca să-mi dau seama că Părintele știe ce gândesc, dar Părintele zâmbește și zice: Mă! și iară mă lua așa de mâini și mă frământa în mâinile sale. Lumea iarăși se minuna...

Fac aici o precizare pe care e musai să o fac, chiar dacă ar surprinde întreaga lume! Părintele mi-o zis așa:

- No, mă, spune, mă, care e baiul?

Dar, înainte de a mă lua pe mine la vorbit, la sfătuit, o vorbit cu o femeie. O vorbit, vorba vine. O moldoveancă.

Mi-am dat seama că e moldoveancă, pentru că mie îmi plac moldovenii așa, în graiul lor, după dialect. Femeia aceea o scos o fotografie din poșetă, i-a dat-o - era fiica ei - și i-a zis:

- Părinte, uitați, asta e fata mea. Ce să fac? Să o mărit sau să nu o mărit? Ce ziceți?

Dar Sfântul, ca din trăsnet, a strigat:

- Ieși, mă! Drumul! Eu nu sunt vrăjitor, nu sunt ghicitor!

Pe moment, atunci, n-am știut de ce o avut reacția asta Sfântul Părinte. Abia mai târziu mi-am dat seama de ce i-o zis așa. Săraca femeie, în neștiința ei sau în puțina ei știință, de acolo de unde venise, le-o fi zis consătenelor ei că: Uite, mă duc la ghicitorul ăla, la vrăjitorul acela, să-mi zică ceva de fată...

Sigur că și eu plecasem de acasă cu o fotografie unde eram eu, mama copiilor și copilașii, că așa mă sfătuisese mama. Dar, văzând ce i-a spus femeii de dinaintea mea, mi-am zis: Nu i-o arăt pentru nimic în lume, că mă dă și pe mine afară!

Și îi spun:

- Părinte, uitați ce am pățit: m-a lăsat soția, a plecat de acasă în lipsa mea, mi-a luat lucrurile... Mi-a lăsat un plic pe masă cu o scrisoare în care mă înștiința că ce a făcut a făcut bine și să nu mă duc după ea. Ce să fac? Ce mă sfătuiți să fac?

Și Părintele zice:

- Da', măi, ce ți-o zis ție, măi, înainte de a pleca?

- Părinte, ea tot îmi spunea în ultimul timp că e sătulă de viață, dar nu știu de ce zicea așa, i-am răspuns eu.

- Măi - zice către mine -, n-ai tu la tine o fotografie cu ea? Așa, măi, numai așa să o văd, mă, ca pictor, mă.

Păi, când m-o luat așa, i-am dat-o, deși înainte avusesem acea reținere că, dacă i-o arăt, poate mă dă și pe mine afară, ca pe femeia aia. Totuși, mi-am făcut curaj și, la un moment dat, i-am zis:

- Ba da, Părinte.

- Dă-o, mă, încoace.

Se uită.

- Și ce ți-a zis, mă?

- Că e sătulă de viață. Dar pricina pentru care o plecat nu o știu.

Și Părintele, după ce o privit bine fotografia, intens de tot, vreo două-trei minute, mi-a zis:

- Minte, mă, minte! Astea-s două femei cu mintea goală. Și știi care?

Apăi clar că nu aveam de unde să știu, că femeie era numai ea în fotografie.

- Nu știu, Părinte.

- Ea, mă, și cu mă-sa. Dar lasă, mă, că va veni o vreme în care va da socoteală pentru tot ce a făcut.

Înainte de a-mi da fotografia înapoi, îmi zice așa:

- Mă, se va îmbolnăvi, mă, rău de tot!

Mi-a dat fotografia înapoi, m-o luat din nou de mâini și o început să-mi spună ce să fac cu viața mea și cum să fac cu viața mea."

L-am întrebat pe domnul Bogdan, peste ani, ce mai știe de soție. „Fosta mea soție s-a recăsătorit de două ori. De la toți bărbații a luat bățăi cumplite. Știu că nu este bine deloc."

„Lasă, mă, principiile, tu ascultă ce spun eu!"

Imediat după acest episod, Părintele Arsenie îi spune domnului Juncu:

- Mă, vezi, să nu cumva să te apuci să bei!

„Ei! Eu beam, cum să zic, ca omul... un pahar la cine știe ce eveniment; niciodată nu am fost un înrâncenat în băutură, își continuă el povestirea. Dar eu, mai sigur, așa, mai sfătos, de data asta, am zis:

- Păi, Părinte, eu nu beau din principiu!

Dar el mi-a spus:

- Lasă, mă, principiile, tu ascultă ce spun eu!

Bun. Am venit acasă. La aproximativ vreo două luni după aceea, nu spre mirarea mea, ci spre împlinirea cuvântului Sfântului, am început să beau... Eu, care nu beam! O bere pe zi, două, trei, patru, până la marea performanță de cinci beri pe zi. Și încă îmi mai cerea supapa, că mai voiam să mai beau. Până într-o dimineață...

Într-o dimineață de iulie a anului 1983. Dragul meu, niciodată nu mi-am propus să mă las de băutură!

Domnule, niciodată! În dimineața aceea de iulie 1983, însă, eram treaz lumină. Un lucru foarte ciudat pentru mine: cu o zi înainte nu băusem, deși până atunci beam în fiecare zi. Și am auzit glasul Sfântului Părinte Arsenie Boca în casa mea, lângă mine, mai clar decât mă auzi pe mine dumneata acum:

- Mă! Mă! Mă!

De trei ori mi-o zis așa, iar mie mi s-a tradus în mintea mea cum spun eu: Măi, să încetezi să bei, mă!

No, dragul meu, de atunci, din iulie 1983 - suntem, iată, în 2012 -, niciodată nu am mai băut nici măcar un strop de alcool! Domnule, niciun strop! Nu contează evenimentul - e ziua mea, e ziua lui, e ziua nu știu cui, e An Nou, Paști, Crăciun -, nu contează! Niciun strop de alcool!

Dar n-am nici cel mai mic merit, măi, oameni buni, aici! Nici măcar cel mai mic. Nu mi-am propus să mă las de băutură. Dacă mă întrebi: Păi cum e posibil?, eu zic așa: Întrebați-l pe Sfântul, că eu nu știu! Eu știu că de atunci n-am mai băut...

Un lucru care trebuie spus neapărat: acei ochi frumoși, albaștri, ai Sfântului Părinte, pe care, așa cum am zis, nu mă săturam să-i privesc, s-au

preschimbat deodată, în timp ce se uita la mine cu privirea dânsului, extraordinară! Nu puteai să ascunzi nimic de dânsul, nu, mai bine spuneai tu tot, cât erai de ticălos, că, dacă nu, îți spunea dânsul și te făceai de toată minunea. Cel puțin așa, când spuneai tu, și dacă te mustra, când plecai de la dânsul, plecai împăcat sufletește.

La un moment dat, albastrul acela al ochilor s-a transformat; nu mai erau albaștri, se făcuseră negri și, uimindu-mă de ceea ce văd, zic în gândul meu: Păi Părintele nu mai are ochi albaștri, acum îi are negri! Dar Părintele iară a zâmbit la mine și cu mâinile sale pe mâinile mele a zis: Măi!, ca și când ar fi spus: Măi, eu știu ce gândești tu! Eu știu tot ce gândești tu!

La scurt timp după aceea, în timp ce îmi spunea ce să fac cu viața mea, iarăși s-au făcut albaștri ochii săi și eu mi-am zis: Doamne, acum iarăși sunt albaștri! Nu întâmplător am făcut această precizare. Atenție la ce povestesc.

După cum ți-am zis, îndată ce am auzit glasul Sfântului, am încetat să mai beau și, după o vreme, m-am hotărât să încep o viață pe care, până atunci, am crezut-o puțin de domeniul științifico-fantasticului: să fiu mai reținut în cele lumești, să fiu mai mult cu rugăciunea, cu citirea cărților sfinte, să fiu, într-un cuvânt, mai aproape de Dumnezeu. Domnule, hai să duc și eu o viață așa. Să încerc să o duc..., că eu știu dacă pot?! Dragul meu, eu îți spun cu mâna pe inimă - nu cu mâna, ci cu mâinile pe inimă -, înaintea Cerului, că pe Dumnezeu îl știu nu din cărți, deși mi-s de mare folos. Dar pe Dumnezeu nu-L cunosc de acolo. Eu pe Dumnezeu îl cunosc din mila Sa, prin descoperirea pe care mi-a făcut-o, prin care am cunoscut existența Sa, bunătatea Sa cu adevărat de neimaginat din punct de vedere uman. Cât de bun poate să fie Dumnezeu și cât de minunată e toată lucrarea lui!"

„O să te punem la încercare"

De acum, Bogdan Juncu își începe o viață total nouă, cu Hristos. Iar Sfântul Părinte Arsenie Boca îi va fi normă și ajutor de nădejde pe Cale.

„Dragul meu, cum tot îmi duceam viața așa, trăiam într-o sărăcie aproape lucie. Aveam părinții în viață, aveam frați, dar din firea mea - și într-un fel m-a ajutat mult încăpățânarea aceasta - n-am vrut să cer nimic de la nimeni! Îmi ziceam că, dacă e să mor de foame, să mor de foame, numai să nu cer. Dar duceam lipsă foarte mare. Lipsă de alimente și de toate celelalte. Era iarnă, abia începea să se imprimăvăreze. Dimineața, plecam pe jos, veneam pe jos, nu-mi permiteam altfel, n-aveam bani de mașină! Domnule, n-aveam bani de-un covrig, n-aveam bani de pâine! N-aveam cizme, n-aveam bocanci. Vezi-ți de treabă, era un lux ăsta! Aveam pantofi de vară, și ăia spărți amândoi. Mergeam pe jos, veneam pe jos de la serviciu. Când veneam, timpul se mai înmuia puțin - suficient cât să iau apă din plin la picioare. Și aveam o viață anume: mă retrăgeam acasă, n-aveam treabă cu lumea, mă

odihneam o oră, apoi treceam la cele ale mele: citirea cărților sfinte, ale Sfinților Părinți, Scriptura, mă rugam.

Asta era viața mea! Niciodată n-am fost răcit. Niciodată n-am fost răcit, n-am știut ce e aia răceală! Alții, care erau în blănuri, cu cizme îmblănite pe dinafară, pe interior, erau răciți cobză adeseori! Eu n-am avut nicio problemă!

Ei, într-o zi, citind din Sfânta Scriptură, eram la Evanghelia după Ioan, capitolul 14, unde zice, printre altele, chiar Domnul nostru Iisus Hristos, că cel care crede în Mine Eu voi veni împreună cu Tatăl și ne vom face locaș în inima lui, în casa lui. Domnule, nu puteam să cred: cum e aia că vine la mine Dumnezeu, în casa mea, în inima mea, să-Și facă locașul? Domnule, nu puteam să cred, să înțeleg! Și mă frământam într-un fel, dar știam de la Sfinții Părinți, din cărțile pe care le-am citit - de aceea am și zis că m-au ajutat mult cărțile, dar că pe Dumnezeu totuși nu l-am cunoscut prin cărți - că, în momentul când începi să te rogi, orice gând îl dai deoparte. Ești tu și Dumnezeu, atât! Nu-ți mai imaginezi în mintea ta cum ar fi Dumnezeu, cum e un înger, cum e Maica Domnului sau mai știu eu cine... Nu! Nu e bine! De aceea și zice în Scriptură că lui Dumnezeu îi plac acei închinători care se roagă în duh și-n adevăr. Domnule, după ce am citit capitolul 14 și ajunsesem la versetul de care am spus, am lăsat totul deoparte și-n gând mă frământam: Măi, dar cum e asta? Să vină Dumnezeu la mine... Icoane aveam, așa cum am și acum, că mi-s dragi, dar nu aveam obiceiul să mă rog înaintea icoanelor! Aveam un geam care dădea spre răsărit și acolo mă rugam. Stingeam lumina, aveam o candelă care zi și noapte ardea în continuu și așa mă rugam, cu privirea spre cer. Domnule, pot să-ți spun ceva și-o spun înaintea lui Dumnezeu: mi s-a dat să văd ceva în prima noapte când mă rugam. Am văzut cu ochii aceștia de tină lucruri extraordinare, pe care nu le-am zis la nimeni și cred că, într-un fel, bine am făcut că nu le-am zis, dar ce pot să zic și zic și cred că trebuie să zic, dacă tot am pornit, este că, în urma acelei vedenii de noapte, dimineața următoare simțeam o dragoste față de oameni de neimaginat și de neînchipuit și de nedescris, măi, oameni buni! Eu cred că acum pot să spun ce înseamnă a iubi fără diferențe de neam și de spiță, de cât e de bine îmbrăcat sau de prost îmbrăcat, fără să mă intereseze dacă miroase a deodorant frumos, plăcut, de Farmec sau, mai știu eu, a nespălat. Nu există așa ceva, domnule!

Pe toți îi iubeam la fel! Nu exista iubire mai mare față de mama mea - Dumnezeu să mă ierte și măicuța mea -, decât față de omul pe care îl întâlneam pe stradă! Pe toți îi iubeam la fel, la aceeași intensitate. Așa iubire simțeam față de toți, încât îmi venea să strig în gura mare, ca nebunul, pe stradă: Vă iubesc, măi, oameni buni, vă iubesc din toată inima mea! Domnule, numai când mă gândeam la oameni, la iubirea pe care o are Dumnezeu față de noi, de toți, îmi dădeau lacrimile! Și, în această trăire extraordinară - Slavă lui Dumnezeu pentru toate! -, m-am dus la Sfântul Părinte Arsenie Boca. Aveam nevoie de un asemenea om, pentru că zice

chiar Cuvântul lui Dumnezeu că și dracul se transformă în înger de lumină. Nu poți să știi. Dacă n-ai bine inoculat de Bunul Dumnezeu acest duh al Dumnezeului Celui Viu, să faci diferența dacă de la Dumnezeu este lucrarea sau e de la vrăjmașul, atunci poate fi rău de tine...

Și mă duc la Sfântul Părinte Arsenie Boca. Domnule, trăiam din plin evenimentul, trăiam iubirea aceea intensă față de toți oamenii și cred acum și zic: chiar se poate trăi acea iubire formidabilă de care zice Cuvântul lui Dumnezeu, care spune că dragostea adevărată suferă totul, iartă totul, îngăduie totul, nu se mândrește, nu se trufește, nu se mânie, nu vorbește necuviincios!... Domnule, cred că aceea e iubirea pe care Dumnezeu ne cere să o avem unul față de altul și pe care noi nu prea o avem. Nici măcar cea pe care o știm teoretic nu seamănă cu aceasta, cu atât mai puțin cea pe care o aplicăm practic. Și eu merg la Sfântul și zic așa, când ajung în fața dânsului:

- Părinte Arsenie, am venit la dumneavoastră nu să mă plâng de lucrurile astea pământești, lumești. Am și eu greutățile mele, dar nu pentru asta am venit la dumneavoastră.

Părintele se uită la mine și zice:

- Nu, mă? Și atunci pentru ce ai venit?

Și zâmbea. Mi-au dat lacrimile când am început să-i spun! Și i-am zis așa, printre lacrimi:

- Părinte, am venit să vă rog să mă ajutați să pot să țin credința în Dumnezeu până la moarte, că eu știu că este Dumnezeu!

Atât de mult i-a plăcut cuvântul meu... Fără să-mi fac textul de acasă, mi-am zis că o să-i spun Părintelui ce mi s-o arătat și dânsul va ști ce să-mi spună. Deci nu cu un text de acasă m-am dus, nici vorbă! Părintele - parcă acum îl văd -, domnule! Când am vorbit asta, eram acolo, la Drăgănescu, unde e Biserica pictată de Sfântul Părinte. Cum intri, pe dreapta, se aprind lumânări - dacă mai e și acum tot așa, cum era atunci - și pe stânga era o cameră. În acea cameră, era o măsuță, un scaun. Acolo ne băga pe câte unul. Iar când n-o mai putut, pe toată lumea, câte un grup întreg.

Și zice către mine Părintele:

- Mă! Frumos, mă!

De trei ori mi-o zis așa. Și apoi zice:

- Deschide ușa, mă, până la zid, da' tare să zici, ca să te audă toți ăștia de aici!

Era nu numai biserica arhiplină, ci și toată curtea.

Apoi, Părintele îmi spune:

- Mă, eu îți spun cum poți să ții credința: ține-o, mă, în inima ta și lasă tu propaganda aia pe care o faci la serviciu, că să știi că toți colegii tăi au început să te vorbească... Dacă noi, care suntem în drept să facem propagandă, nu suntem lăsați, apai tu cine ești, mă?

Și zâmbea la mine... Domnul meu, apoi mi-a zis un lucru - nici nu știu dacă e bine să-l zic, poate că nu e bine, că mi l-a zis mie...

Dar ce cred că pot să zic, zic. Mi-o spus așa, printre altele:

- Mă, fii atent ce-ți spun, că mari încercări o să ai tu în viața ta, dar tu cu și mai multă putere să le înfrunți, mă!

Apoi, mi-a zis un lucru care m-a uimit și pe care nu l-am înțeles, desigur. Mi-a zis așa:

- O să te punem la încercare.

Sigur că n-am înțeles cuvântul. Nici eu nu l-am întrebat: Cum adică, să mă puneți la încercare? Nici nu mi-a trecut prin minte să-l întreb așa ceva.

Și Părintele m-o mai întrebat așa, printre altele:

- Mă, dar tu când te rogi, cum te rogi, mă?

Și am zis:

- Părinte, am și eu la mine în casă icoane la care țin tare mult, dar nu mă rog înaintea lor.

Eu spun sincer că mă așteptam să-mi dea vreo replică.

Nici vorbă! Mă asculta.

Și zice:

- Da' cum te rogi, mă?

Și zic:

- Părinte, am un geam care dă spre răsărit și eu încerc să transpun în viața mea ceea ce zice Sfântul Apostol Pavel, că eu spun bărbatului să se roage în orice loc, să ridice mâinile curate spre cer, neîndoielnice, și așa să se roage la Dumnezeu.

Dar Sfântul Părinte, ca și cum ar fi fost lângă mine, zice:

- Cum, mă, așa cu mâinile?

Și își ridică brațele spre cer, așa cum mă rugam eu. Și eu confirm. Iar Părintele spune:

- Mă, să nu te mai rogi așa, că nici eu nu am curaj să mă rog așa.

Eu zic - și sunt convins că am dreptate - că Părintele a zis așa din marea smerenie pe care a avut-o dânsul.

Zice:

- Mă, nici eu nu am curaj să mă rog așa! Știi cine se roagă așa?, mă întreabă.

- Nu știu, Părinte!, îi răspund.

- Mă, numai oamenii despătimiți, numai pustnicii, numai ei se roagă așa! Și noi, preoții, în Sfântul Altar, în anumite momente de la Sfânta Liturghie. Tu, de acum încolo, să te rogi cu mâinile uitate-așa, mă, vezi cum îți arăt eu?

- Da, Părinte!, îi zic.

- Știi ce înseamnă asta?, mă întreabă.

- Nu știu, Părinte.

- Când oamenii fac așa cu mâinile, când și le împreunează așa, asta înseamnă smerenia ta, a omului, față de Dumnezeu.

Și mi-o zis ceva și-mi pare rău că mi-o scăpat de câte ori am fost la conferințe invitat, dar spun acum. A zis un lucru care pe mine m-a uimit de-a dreptul! De fapt, tot ce spunea dânsul era pentru a te uimi, dar și pentru a te vindeca, pentru a te lumina, pentru a te îndrepta.

Domnule, îmi zice așa, după ce i-am povestit de vedenie:

- Mă, să-l ceri lui Dumnezeu să-ți dea Duh dumnezeiesc, mă, nu Duh Sfânt! Duh dumnezeiesc! Că Duhul Sfânt este o expresie simbolică a Duhului lui Dumnezeu.

Tu să ceri cum îți spun eu, mă!

V-am redat cuvânt cu cuvânt ce mi-a zis Sfântul și vă pot spune că m-a luat din toată ființa un fior atunci, când am auzit! Așa mi-a zis Sfântul să fac!"

Oaspetele din Cer

Ajuns acasă, Bogdan Juncu aleargă la Părintele Teofil Părăian, la Mănăstirea Sâmbăta de Sus. Părintele îl întâmpină cu toată dragostea, așa cum numai el știa să o facă:

- Bogdane, ai fost la Părintele?

- Am fost, Părinte Teofil!

- Și ce ți-o zis, Bogdane?

- Păi poate că puteți să-mi tălmăciți dumneavoastră, că eu nu l-am înțeles pe Părintele.

- Dar ce ți-o zis, Bogdane?

- Păi o zis că mă va pune la încercare.

- Nu știi, Bogdane. Aia vezi tu.

Am venit acasă. După ani și ani de la sfatul Sfântului Părinte Arsenie Boca despre faptul că trebuie să-l cer lui Dumnezeu să-mi dea Duh Dumnezeiesc, și nu Duh Sfânt, care este o expresie simbolică a Duhului lui Dumnezeu, găsesc într-o carte despre Sfântul Siluan Athonitul cum Sfântul Siluan îi cere cuiva, unui credincios, să-l ceară lui Dumnezeu să-i dea Duh Dumnezeiesc. Domnule, nicăieri nu am găsit - atât cât am citit eu, puținul ăla -, în nicio carte, asemenea expresie decât din gura Sfântului Părinte Arsenie Boca, spusă mie - poate și la alții, dar atunci mi-a spus-o mie - și de la Sfântul Siluan Athonitul, care a spus-o cuiva, cândva, pe vremea aceea...

Sigur că este un subiect cu Duhul Sfânt care poate da o porneală la orice teolog, la orice duhovnic, la orice preot, la orice ierarh. Cine poate să o înțeleagă, să o înțeleagă! Eu nu am făcut altceva decât să redau cuvânt cu cuvânt ce mi-a spus Sfântul Părinte - niciunul de la mine, că mi-e frică -, pentru ca cine are minte să ia aminte și fiecare să facă ce crede el.

Ei, dragul meu, am venit acasă. Era ceasul 13:20, într-una din zile, după ce mi-a spus Sfântul Părinte că mă va pune la încercare. Și eram la mama, aici. La un moment dat, când s-a făcut ora 13:20, sigur că m-am ridicat - la 13:30 aveam autobuz care mă ducea la serviciu. Și zic:

- Mamă, am plecat, ca să prind mașina.

- Dragul meu, te conduc până la poartă.

- Cum vrei matale, dar eu știu poarta oricum, nu trebuie să te mai deranjezi.

- Lasă, dragul meu, că viu...

Când am ajuns în fața porții, Romeo, era ora 13:20, deci la prânz, într-o zi de vară, frumos afară, cerul era atât de albastru, că nu era pic de nor. Fără să am nicio explicație, m-am uitat spre cer. De undeva din înaltul cerului - și mi-e martor tot cerul ce vorbesc! -, un nor, o ceață - nici nu știu exact termenul, dar luați-o cum vreți -, un nor-ceață de culoarea albă cobora din înaltul cerului între stâlpul din fața casei și teiul ăsta pitic. O coborât între cele două și o făcut de trei ori un du-te-vino stâlp - tei - casă. Așa, de trei ori: stâlp - casă - stâlp casă. Acum, eu știam că am probleme cu ochii...

Eram cu fața spre stradă, deci cu fața spre cer, cum am spus, iar mama era cu fața spre mine și mi-am zis:

- Domle, dar ce-i cu ochii mei?

Că mi s-a mai pus mie ceață din când în când, dar așa ceva niciodată n-am pățit! Dar mama zice:

- Ce-i cu tine, dragul mamei?

Zic:

- Nu știu. Văd ceva foarte curios!

Și dau să văd ce-i cu ceața aia, aici, lângă casă. Ei, de acolo, din ceața aceea, a apărut un tânăr. Domnule, am zis: mi-e martor tot cerul de ceea ce afirm! Un tânăr - cum să spun eu -, care avea o față atât de minunată, atât de frumoasă! Albă, curată! Părea transpirată, ca și când, vezi tu Doamne, cine știe de unde o alergat până aici. Tuns scurt - vă spun așa, cum pot eu să descriu - și îmbrăcat foarte simplu. A făcut o înclinare ușoară de cap, a zâmbit și a întrebat:

- N-aveți un loc de găzduit?

N-avea nimic în mâini. Mama zice:

- Dragă, n-avem, dar du-te aici, la cetate, că e un hotel.

El zâmbeste și răspunde imediat:

- Am fost, dar n-am găsit niciun loc.

Eu îi spun mamei:

- Tu, mamă, găzduiește-l undeva aici, că la cât e casa asta de mare, găsești tu un loc.

Dar ea îmi răspunde:

- Dragul mamei, tu știi bine cum e taică-tău...

Eu mă îndrept cu privirea spre această - nici nu știu cum să-i zic, dar numiți-o cum vreți -, spre această ființă extraordinară și o întreb:

- De unde vii?

Se uită în ochii mei - să nu mă întrebi ce am simțit, domnule! - și-mi zice:

- De departe viu.

Eu n-am fost mulțumit de departele ăsta, că nu știam localitatea, și accentuez:

- De cât de departe vii? Adică spune, mă, omule, de unde vii!

Ce înseamnă omul naiv, ca mine, așa! Zic:

- Cât de departe?

Răspunsul - dar cu privirea țintă în ochii mei - a fost:

- De foarte departe.

Eu îți spun exact expresia aceluia.

Am înțeles în mintea mea că-mi zice: Ai înțeles tu bine de unde vii, de ce mă mai întrebi?! N-am mai avut curaj să-i mai zic nimic. Era cu ochii negri - acei ochi negri, asupra cărora am tras atenția în timp ce povesteam, acei ochi negri din Sfânta Biserică de la Drăgănescu, pe care i-am văzut în ochii Sfântului Părinte Arsenie Boca.

Nu-mi inspira nici cea mai mică teamă, dar era ceva ce mă bloca! Nu pot să spun altfel, să nu greșesc, să nu se interpreteze altfel, cine știe ce minuni.

Eu îi spun mamei:

- Tu, mamă, găzduiește-l undeva!

N-aveam putere să-i zic altceva, nu puteam să-i zic că am văzut sau am simțit ceva... Nu, nu puteam să îi zic așa ceva mamei.

Ea îmi zice:

- Dragul mamei, tu știi... Îmi pare rău, dar nu am unde!

Tânărul dă din cap ușor, ca mulțumire pentru bunăvoință, că am încercat, deși nu se poate, zâmbește și face doi pași. Dragul meu, am zis doi, nu zece, că poți să zici doi și doi să însemne șapte, opt, nouă, zece... Domnule, doi pași: unu, doi! Suficient cât să iasă din aria noastră vizuală. Iar eu îi spun mamei, dar fără să-i spun de ce:

- Tu, mamă, ăsta nu e om!

Ea mi-a răspuns:

- Dragul mamei, cum vorbești așa ceva?!

Dar se făcuse, săraca, albă ca varul la față! Cred însă că nici eu nu aveam altă culoare... Numai că avantajul meu era că nu mă vedea. Și mă întreabă mama:

- De ce vorbești așa?

Iar eu îi spun:

- Mamă, hai să vezi că nu e nimeni!

Domnule, nu era țiipenie de om pe toată strada! Nu făcuse decât doi pași: unu, doi. Și am zis:

- Mamă, nu e om!

Ne-am uitat în jur, dar nu era nimeni!

Domnule, mă duc așa, bulversat de ceea ce mi s-a întâmplat, la Părintele Teofil și-i zic:

- Părinte, să mă iertați că vă deranjez!

Zice:

- Bogdane, prietenii adevărați - să ții minte! - niciodată nu se deranjează; ei totdeauna se aranjează. Zi-i, Bogdane!

Și îi spun:

- Părinte, eu protestesc!

Iar Părintele, tot așa, mai glumeț, zice:

- Păi, Bogdane, eu știu că un creștin se înțelepțește, nu protestește.

Zic:

- Da, Părinte, dar la mine se petrec lucrurile exact pe invers!

Mă întreabă:

- Dar de ce zici așa?

Iar eu încep să-i povestesc. Sigur că dânsului i-am povestit mai amănunțit decât povestesc în general cu oamenii. Mă așteptam să zică orice: și că am avut o iluzie optică în grup - adică eu cu mama - sau orice altceva.

Am văzut că mă ia, mă strânge tare de mână- se făcuse la față vinețiu, trăia niște momente, după cât mi-am dat eu seama, deosebite - și zice așa:

- Bogdane, Bogdane!

Iar eu i-am zis:

- Părinte, atât de rău îmi pare! Eu nici nu știu ce a fost în capul ăsta al meu, că zici că-i gol. Să-i fi zis: Domnule, știi ceva? Stai liniștit, uite, vino la mine, uite, dau un telefon la șef, că nu-i nicio problemă și vii la mine și stai o noapte la mine. Care e problema?! Dar nu mi-a trecut prin minte!

Dar Părintele Teofil zice:

- Bogdane, Bogdane, nu-ți fă probleme, că nici nu venea. O vrut numai să vă încerce bunăvoința voastră.

Dar nu mi-a zis cine e, nici ce a fost, nici cum a fost!

Dar spun eu acum - acum cred că pot să spun -, sunt convins că a fost Sfântul Părinte Arsenie Boca! Domnule, eu nu pot să-i spun acestui minunat om al lui Dumnezeu altfel decât așa: Sfântul Părinte Arsenie Boca!"

Celor care vin la Prislop, și pașii li se vor număra!

În cele ce urmează, vom reda câteva din minunile Părintelui Arsenie Boca, relatate de domnul Bogdan, așa cum le-a trăit el sau după cum i-au fost mărturisite de către cei care s-au bucurat de milostivirea Părintelui.

„Domnule, atâtea mărturii despre acest om nemaipomenit și nemaîntâlnit au fost, încât pot să zic și zic: Domnule, acest neam al nostru românesc a fost binecuvântat de Bunul Dumnezeu cu un asemenea om. Credința vine din auzire, așa spune Scriptura, nu?! Ei, Sfântul a fost Glasul lui Dumnezeu. Cine o avut urechi să audă, foarte bine! Cine nu, e treaba lui!

Dar când începi să-l minimalizezi, să-l ponegrești, să-l faci în tot felul, să-l eclipsezi, într-un fel, să dispară, nu se poate să nu o iei pe cocoașă, domnule. Nu există!

Dumnezeu e drept și nu-l îngăduie pe omul care e prins de păcat. Nu există să nu te sancționeze! Ca să te îndrepte, nu să te distrugă, e adevărat!

Uite, îți spun ceva, un moment de după moartea dânsului. De fapt, dânsul nici nu-i mort, ci e viu - e mai viu ca oricând! Chiar spunea dânsul - am auzit și eu asta: Mă, acum vă ajut mai puțin, dar când va fi să trec Dincolo, mă, și în gând să mă chemați, că eu vă aud și o să vă ajut.

Apoi, mi-a zis un lucru extraordinar: că la toți cei care mergem la dânsul, și pașii ni se vor număra! Toți cei care vom merge la dânsul acolo, la Prislop."

Izbăvită din moarte

Sora mea nu l-a cunoscut niciodată pe Sfântul Părinte. O auzit așa, din casă, când mai discutam cu mama despre el. Și i-am zis într-o zi așa:

- Tuțo, dacă vreodată ești la necaz, tu ține minte ce îți spun eu, dacă vrei. Dacă nu, e treaba ta..., uită! Dar dacă vei fi vreodată la necaz mare, de orice natură, tu strigă-l pe Părintele, roagă-l să te ajute! Și dacă nu vei fi ajutată... Uite, să nu crezi nimic din tot ce ți-am zis eu despre Sfântul Părinte.

Domnule, se duce la București - îl are pe fiul ei acolo, care lucrează în criminalistică. Își ia nepotul și-l plimbă prin parcul Herăstrău. Cu telefoanele mobile la ei, fiul îi spune: Când e să vă întoarceți acasă, mă sunați și vin să vă iau. Și, la un moment dat, soră-mea simte că i se face rău - dar rău că moare! Făcuse o tahicardie, îi bătea inima prosteste... Nu mai putea nici să respire. Simțind că se duce, apucă, ia telefonul și așa, în disperare, îl cheamă pe fiu-său și îi dă niște puncte de reper, ca să poată să o găsească mai ușor în parc. Și îi spune:

- Hai, că eu mor!

El o întreabă:

-Ce ai?

Dar ea spune:

- Nu știu! Nu mai pot respira!

Băiatul pornește repede spre parc, iar în drum într-acolo dă un telefon la niște colegi, la niște prieteni buni de-ai lui, care sunt doctori în București, oameni deosebiți, bine cunoscuți și recunoscuți în oraș. Printre ei era și un cardiolog. Și îi dă un telefon aceluia și îi spune ce e cu mama lui, în timp ce se grăbea să o ia din parc. Și îi spune prietenul acela:

- Măi, ia-o repede și adu-o la mine, că eu sunt chiar de gardă.

Lucru zis și făcut. O ia, o duce, îi face rapid o electrocardiogramă, îi găsește niște fibrilații foarte urâte la inimă și îi spune:

- Doamnă, din acest moment, nu mai părăsiți spitalul. Să vedem ce rezerve am, mă duc personal să caut și vă bag într-o rezervă. Nu vă faceți probleme, nu vă alarmați, dar trebuie să vedem ce e cu inima, că nu e în regulă.

În timp ce doctorul merge să vadă de rezerve, sora mea rămâne singură în cabinet. Plângea când îmi povestea asta. Și-mi zice:

- Măi, frate-meu, niciodată n-aș fi crezut că poate fi adevărat! Eram singură acolo, în cabinet, simțeam că mor, că nu mai ajung acasă și am zis așa - nu mi-e rușine să spun în fața oricui: Părinte Arsenie - nu i-a zis Sfinte Părinte -, eu nu te-am cunoscut niciodată și nici tu nu m-ai cunoscut. Dar dacă este adevărat tot ceea ce se spune despre tine, te rog, fă-mă să mă fac bine și să pot să plec acasă.

Și îmi spune:

- Măi, frate-meu, când am pomenit numele Părintelui Arsenie și am continuat: Fă-mă să mă fac bine dacă e adevărat tot ceea ce se vorbește despre tine, am simțit că nu mai am nimic! În secunda aceea deja nu mai simțeam niciun bai.

Coboară doctorul de pe scări să intre din nou în cabinet și îi spune:

- Veniți, doamnă, că v-am găsit o rezervă bună.

Sora mea zâmbește, dar cu lacrimi în ochi - că era plânsă de disperare că moare până în momentul când a pomenit numele Sfântului - și îi spune:

- Domnule doctor, nu mai este nevoie, că sunt bine!

El i-a răspuns, mirat:

- Doamnă, acum zece minute v-am făcut electrocardiograma. Nu-i de joacă!

Ea a răspuns liniștită:

- Eu știu că nu e de joacă, dar mă simt foarte bine!

- Nu se poate!

- Ba se poate! Nu mai am nimic!

- Vă mai fac un EKG.

- Faceți-mi.

Nu mai avea, fraților, nimic! Doctorul i-a spus că e surprinzător, dar sora mea spune:

- Nu, nu! Nu e surprinzător nimic, domnule doctor!

Eu înțeleg ceea ce dumneavoastră nu înțelegeți acum!

Nu i-a zis problema cu Sfântul, nu i-a zis nimic mai mult decât am zis eu acum.

Asta a fost acum trei ani, poate patru. De atunci, sora mea nu a mai avut absolut nimic, niciun simptom, absolut nimic!

Și acesta e unul din atâtea alte cazuri!

Taina celor trei lumânări

Hai să-ți spun un lucru extraordinar. În memoria Sfântului, cei de la Editura Agaton, domnul Cișmoleanu și echipa sa, s-au hotărât și m-au chemat și pe mine să mergem să ridicăm o cruce mare între poalele muntelui și chilia de la Sâmbăta, unde a locuit Sfântul Părinte.

Și, din grupul acela, erau și doi brașoveni, unul care a și sculptat crucea aceea minunată care a fost comandată și încă unul, care venise cu el, un

tânăr de 38 de ani. Și fiți atenți ce îmi povestește omul, auzind că eu l-am cunoscut pe Părintele. Tânărul din Brașov îmi zice:

- Domnule Bogdan, eu sunt om la 38 de ani. Mi-a plăcut viața, mi-au plăcut femeile, băutura, dar eu n-am tăgăduit niciodată existența lui Dumnezeu. Nu, eu n-am zis asta niciodată, dar tot îmi vedeam de ale mele. Și acum, în ultima vreme, am tot auzit despre Părintele Arsenie și am început să citesc câte o carte, apoi alta, în memoria Părintelui Arsenie. Și într-o zi m-am hotărât să merg la Prislop. Și m-am dus.

Am ajuns acolo pe seară. În fața mea era un om care a aprins trei lumânări și a stat pe o băncuță, acolo, lângă mormânt. Am stat și eu pe acolo, am văzut cine mai vine, cine mai pleacă. Mă învârteam pe acolo, mă uitam la om, m-am uitat la lumânări când le-o aprins și, după vreo oră și jumătate, am văzut că două din cele trei lumânări se mai mistuiseră. Una, nu. Acea părea că atunci fusese aprinsă.

Iarăși se învârte, se sucește, se învârte și, după vreo patru ore, acea lumânare era tot de parcă în acel moment ar fi fost aprinsă. Celelalte două arseseră binișor deja. Și omul de pe bancă îl vede pe tânărul acesta, se uită la el și zâmbește. Acesta o prins curaj când a văzut că este privit și că străinul îi zâmbește, astfel că a întrebat:

- Nu te supăra, vreau să te întreb ceva.

- Cu drag, cum să nu?!

- Domnule, m-am uitat la tine mai devreme și am văzut că ai aprins trei lumânări.

Omul confirmă, zâmbind.

- Domnule, una dintre ele e nemistuită! Celelalte două uite cât sunt de mistuite.

- Domnule, dacă vrei să vezi un lucru și mai minunat decât ceea ce îmi spui mie acum, dacă vrei, stai cu mine toată noaptea, până dimineață la ora opt. Dimineață la ora opt vei vedea că oricum acestea două nu mai există și aceea una e ca și cum aș fi pus-o acum și arde. Și la ora opt fix se stinge!

- Domnule!... Lasă-mă, domnule!

- Domnule, stai cu mine?!

- Stau, domnule, să știu că pățesc orice!

- Nu pățești nimic, stai liniștit cu mine aici.

Și-acum spun taina celor trei lumânări. Domnule, la ora opt fix, lumânarea s-a stins și era nemistuită! Celelalte două nu mai existau. Și îi spune tânărul:

- Domnule, acum explică-mi! Eu nu l-am cunoscut pe cel ce e înmormântat aici. Am auzit despre dânsul și faptul că l-am cunoscut prin cărți m-a determinat să vin până aici.

- Domnule, uite care e taina: eu aici când vin, vin să-i mulțumesc pentru că m-a ajutat într-o problemă extraordinar de grea din viața mea și i-am spus că atât timp cât trăiesc și sunt sănătos, în fiecare an voi veni și voi aprinde trei lumânări. Și, în timp ce le aprind, mă gândesc la persoana pentru care o aprind. Nu întotdeauna zic că prima e pentru Părintele Arsenie. Zic: asta e pentru familie, asta e pentru toți cunoscuții mei și asta, pentru Părintele Arsenie. Sau prima e pentru Părintele Arsenie sau a doua. Acea care mă gândesc eu că e pentru Părintele Arsenie, aceea rămâne până la opt dimineață nemistuită deloc și apoi se stinge singură.

Și îmi spunea tânărul acela cu lacrimi în ochi:

- Domnule Bogdan, am văzut cu ochii mei! Că dacă îmi spunea altcineva, nu credeam! Dar cu ochii mei am văzut asta! Atunci, m-am convertit cu adevărat și am zis: este Dumnezeu și există Sfinți ai lui Dumnezeu! Și că acolo, în mormântul acela, al Părintelui Arsenie Boca, acolo, într-adevăr, e trupul unui Sfânt. Nu se poate altfel explica.

Domnule, dacă mie mi-au plăcut femeile și băutura și viața, ei, acum, chiar dacă îmi place ceva, nu mă mai gândesc cu patimă în niciun caz. Singurul lucru pe care mi-l doresc, dacă va fi să fie - dacă nu, să nu fie! -, este să îmi găsesc o soție, dar nu să le probez până a fi să mă însor, ci să pot să îmi fac familia mea, în curăție. Asta e tot, pentru că știu că Dumnezeu există! E un lucru extraordinar!

Fotografie / fotografii

Întâmplări cu Sfântul Părinte Arsenie Boca sunt multe care se leagă de un om, Moraru Gheorghe, un om la 75 de ani, care l-a cunoscut pe vremuri pe Sfântul Părinte Arsenie. L-a văzut de două ori, mi se pare. Și iată ce pățește: după ce Sfântul Părinte se duce către Dumnezeu, la nu știu câți ani, acest Gheorghe Morar îi spune vărului său:

- Băi, vericule, hai să mergem la Prislop!

S-au dus amândoi la Prislop, la mormântul Sfântului, și îi spune vărul lui Gheorghe:

- Măi, vericule, eu mă duc până jos, la pangar, să îmi iau ceva ca amintire că am fost la Prislop.

Și mai zice:

- Măi, dar tare mult aș vrea să găsesc o fotografie cu chipul Părintelui.

- Du-te.

- Nu vii?

- Nu viu. Uite, te aștept aici, la mormânt. Nu plec de aici până nu vii tu.

Și ăsta, vărul, cam întârzie o țără. Iar când vine, vine bucuros și spune:

- Uite, fii atent. Am căutat și n-am găsit poză așa cum am vrut eu: o fotografie numai cu chipul Părintelui, dar format cam 6/4. N-am găsit. Dar întâmplarea face că o venit chiar atunci o maică și eu i-am zis ei că îmi pare tare rău că mi-a zis maica de la pangar că nu are asemenea fotografie. Și m-a întrebat maica aceea care trecea pe lângă mine ce caut, că auzise că am spus că-mi pare rău.

Și i-am zis că îmi doresc o fotografie numai cu chipul Părintelui, de mărimea 4/6, s-o port la mine. Și îmi zice maica: Stați aici, mă așteptați, că v-o aduc eu. Și s-o dus maica și, uite, mi-a dat și mie una.

Și Gheorghe zice:

- Măi, vere, dă-mi să văd.

Tot ceea ce-ți povestesc acum se petrecea în fața crucii mormântului Sfântului. Când i-a întins fotografia să se uite la ea, aceasta cade lângă crucea Sfântului. Gheorghe se apleacă, ia fotografia și o șterge de praf. Era vară, era cald. O scutură, pe o parte, pe cealaltă apoi. Și vede că, în loc să fie o fotografie, erau două. Și Gheorghe întreabă:

- Măi, vericule, cum ai zis că e una?! Că uite că sunt două.

Și vărul său zice:

- Eu nu știu, că mie una mi-a dat! Poate or fi fost lipite...

Asta a fost explicația lor. Fără minuni, fără interpretări de alt gen...

S-au dus acasă. Când au ajuns acasă, nevasta lui Gheorghe Morar zice:

- Măi, bărbate, ai fost la Părintele la mormânt, nu?

- Am fost, tu, femeie, sigur că am fost!

- Și ce ai adus de acolo?

- Ce să aduc?! N-am adus nimic. Mi-a dat numai vărul o fotografie cu chipul Părintelui, că i-a dat o maică o fotografie, dar vor fi fost lipite precis una de cealaltă, că atunci când o întins-o, ca eu să o iau să mă uit la chip, a căzut lângă crucea Părintelui. Eu m-am ridicat, am luat-o, am șters-o de praf pe o parte și pe alta și în loc de una erau două.

- Hai, măi, omule! Dă-mi să văd și eu.

- Uită-te. Dacă nu mă crezi pe mine, întreabă-l pe el.

Domnule, când a scos din buzunar să îi dea fotografia, erau iar două, nu era una!

- Hai, măi, că asta e prea de tot! Două înțeleg că erau lipite, dar trei?! Nu se poate! Tu, femeie, cheamă-l pe vărul, că dacă nu, mă duc la el.

- Lasă, măi, omule, dar cum îți poți explica?

- Tu, eu am zis că au fost lipite, dar dacă au fost trei, iacătă, apăi nu știu ce fel de lipitură o fost aia de nu am sesizat niciunul că e prea groasă fotografia. Ce știu eu, ia-o cum vrei tu.

Dar soția zice:

- Măi, omule, dă-mi mie una.

- Ia una, ce să fac cu amândouă?! Ia una și pe cealaltă o păstrez eu.

Omul își bagă în buzunar fotografia, ea își ia fotografia aia care a apărut așa cum a apărut și o pune rezemată de o vază de flori în cameră. No, vin două rude de-ale lor, care o întreabă pe soție:

- O fost Gheorghe al tău la Prislop?

- O fost, măi.

- Și-apăi ce o zis?

- Ce să zică?! O fost fain...

- Păi și ce o adus de acolo?

- N-o adus cine știe ce.

- Dar ce o adus?

- Păi uite, o fotografie cu Părintele Arsenie, dar or fi fost lipite între ele, că o zis că o fost una, dar o fost două, ba au fost trei, de fapt, că una e la vărul său.

-Tu, femeie, uite, eu tot am vorbit cu bărbatul meu, pe drum, venind încoace, de Părintele Arsenie și chiar ziceam că am vrea să avem și noi o fotografie, să o purtăm la noi.

- Măi, eu nu pot să v-o dau, dar pot să v-o arăt, dacă vreți.

- Ia, arată-ne-o.

Și când o ridică..., mai găsește încă două! Măi, omule, atunci s-au speriat toți! Numai că să vezi, că lipite, că nelipite... Acum nu mai ținea! Ce lipituri?! Nu există explicație, decât cu adevărat minune de la Sfântul Părinte!

Asta, să leșine, nu alta! Nu se poate așa ceva! Îl strigă ca disperată pe bărbatul ei, care era în curte:

- Măi, Gheorghe, vino încoace, să vezi ce s-a întâmplat!

Dar, săraca, abia respira de emoții. Și el când vine, îi arată:

- Uite încă două, pe lângă aia.

- Cum, tu, femeie?!

- Nu știu!

No, vezi?! Și le-o dat celelalte două oamenilor care își doreau tare mult să îl aibă și ei pe Părintele Arsenie.

Cu Părintele Arsenie, la examenul de șoferi

Mă duc la școala de șoferi să dau examen. Problema e că eu nu am mai prins timpul cu treizeci de ore, ci fuseseră reduse la douăzeci de ore. Și am zis așa la un moment dat: Eu îl am pe Sfântul Părinte, nu plec fără el. Îl am lângă mine mereu. Când m-am dus la examen, se dădea mai întâi sala, apoi poligonul și traseul. La șoferit îmi plăcea să bag viteză. No, la sală mi-o dat chestionar maiorul Crețu, că el era la circulație atunci, la Brașov. Și a zis:

- Nimeni să nu aibă nimic pe bancă, decât pixul sau stiloul. Atât! Și eu vin și vă dau chestionarele.

De unde! Eu aveam chipul Sfântului, mărime 4/6.

L-am pus în fața mea, m-am rugat la Sfântul și am zis așa: Sfinte al lui Dumnezeu, te rog din toată inima, ajută-mă să iau examenul, și dacă nu o să am mașină în viața mea.

Vreau numai să iau carnetul! Și am lăsat icoana pe bancă, nu să mă feresc că mă vede polițaiul.

Vine polițaiul, îmi dă chestionarul, se uită la chipul Părintelui - nu mi-a zis nimic, absolut niciun cuvânt, nici cine e, nici de ce e pe bancă. S-a uitat și a tăcut. No, la cronometru, la sală. Pac! Aveam treizeci de minute.

Bine. Eu am intrat printre primii, așa a fost să fie. Și am făcut 26 de puncte din 26. Dar nu că eram eu cine știe cât de bun - pur și simplu, așa a fost!

Zice polițistul:

- No, acum hai să te vedem la poligon!

Erau cinci polițai. Așa de bine am făcut, că dacă m-ar fi pus de un milion de ori, cred că niciodată nu îmi mai ieșeau așa. Mă minunam, domnule, parcă nu conduceam eu! Sigur că poți să interpretezi cum vrei, dar eu zic ce am simțit eu! Și zice polițaiul:

- O, dacă ai fost așa de bun la sală și la poligon, musai trebuie să fii și la traseu!

Și eu, ca să arăt vitejia mea și cât de grozav sunt eu, cât e Făgărașul de mic - de parcă ar fi o comună mai mare -, bag viteza a patra. Dar maiorul care era în dreapta mea, maiorul Crețu, zice:

- Mai încet, mai încet, că mai sunt și copii pe aici!

Într-un cuvânt, l-am luat! Carnetul îl am, dar mașină n-am avut niciodată! E exact cum m-am rugat: să mă ajute să-l iau, și dacă ar fi să n-am mașină în viața mea.

Ei, sunt lucruri extraordinare, dar câte n-ar mai fi de spus!

Tainicul Părinte Nicolae...

Uite, la Oradea, când am fost invitat la o conferință, crede-mă că încă mai aveam dorință să vorbesc, deși vorba multă e cam sărăcia omului, chiar dacă vorbești despre lucrurile mari, lucrurile deosebite. E bine totuși să ai o măsură în toate, să nu exagerezi în nimic! Domnule, patru ore am vorbit acolo! A mai vorbit un preot bătrân - a fost pentru prima dată când am auzit un preot în public vorbind frumos la adresa Sfântului Părinte Arsenie Boca!

Pentru prima dată! Când un preot călugăr a avut curaj să vorbească despre Sfântul Părinte Arsenie Boca.

Eu spun așa: nimeni care îl roagă pe Sfântul Părinte nu va rămâne neajutat. În niciun caz! Și ca să vă lămuresc despre ce vorbesc, vă spun că eram la recepție la Academie la Sâmbăta și, într-o zi, cred că era ceasul 13, 13 și ceva, a venit un bătrân preot, de optzeci de ani - știu că avea optzeci de ani, pentru că l-am întrebat eu -, cu prenumele de Nicolae. Așa mi s-a recomandat, fără nume.

Numai cu prenume. Și m-a întrebat, rotind așa privirea, dacă vreau să îi arăt aula.

- Cu drag, i-am zis.

Domnule, nu cred că l-a interesat aula, pentru că am văzut ce reacție a avut, cu toate că aula de la Sâmbăta e deosebită, mare, e frumoasă, spațioasă... Se uită la mine și-mi zice:

- Dragă, l-ai cunoscut pe Părintele Arsenie?

Și zic către el:

- Părinte, l-am cunoscut personal. Atât cât l-am cunoscut, dar l-am cunoscut!

Și îmi zice:

- No, dragul meu, hai să îți spun ceva, dacă l-ai cunoscut. Când eu eram mai tânăr, am vorbit cu Părintele Arsenie și mi-a zis așa Părintele: Mă, Părinte, să știi că unde sunt doi-trei și vorbesc despre mine, eu sunt acolo, în mijlocul lor, dar ei nu mă văd. Și cel care mă vorbește în viața aceasta, când va fi să treacă Dincolo, eu am să mă arăt lui și am să-l ajut să treacă Dincolo. Dar eu am să mai vin și vom mai vorbi.

N-o mai venit. Nu știu cine o fost... Eu spun numai ce mi s-a întâmplat: Părintele Nicolae era așa suplu - la 80 de ani, nu mai poți să fii cine știe cum, și dacă ai fost halterofil în tinerețea ta. Dar un om deosebit, extraordinar! Părea atât de bun și de minunat, încât, atunci când o plecat, mi-o părut rău, că voiam să mai stea să-mi mai povestească orice!

Părintele Arsenie, pe holurile spitalului

Domnule, ca să vezi că nu-i nimic întâmplător - e doar o expresie lumească aceasta, ce nu face parte din realitatea existenței noastre -, la două zile după întâlnirea mea cu acest preot, a venit o familie din Brașov, pe nume Ungureanu - el lucra la Gaz Metan, mare șef. Și știau și ei despre Părintele Sfânt Arsenie Boca și știau și despre mine, că discutasem cu ei când se mai cazau la Academia Sâmbăta. Și nevasta lui mă întreabă:

- Domnule Bogdan, veniți cu noi mâine la Prislop? Că tot mâine ne și întoarcem.

- Cu drag.

Și la Prislop e maica Filoteea, care la 12 ani a intrat acolo, în mănăstire. Ei, de câte ori mă întâlnesc cu dânsa, schimbăm câte ceva din ceea ce am auzit eu sau din ceea ce am trăit eu și din ceea ce mai știe dânsa. Și iată că am zis că nu este nimic întâmplător și nici nu este, ci toate sunt cu un rost! Maica, de cum mă vede, îmi zice:

- Frate Bogdan, hai să-ți povestesc ceva.

- Ziceți, maică, că și eu am ceva să vă zic.

- Aici, la mănăstire, a fost o soră cu care m-am înțeles așa de bine, cum nu m-am înțeles cu nimeni altcineva și nimeni nu mi-a fost așa la inimă și așa de aproape cum mi-a fost sora asta, dar s-a îmbolnăvit de cancer.

Am fost cu ea la spital și, într-o duminică, m-am gândit eu așa: după sfânta slujbă, mă duc și mă duc în vizită la ea. Și mă tot rugam la Dumnezeu, pentru că, atunci când o mai vizitam, o vedeam adesea ca pe un canceros în ultima fază. Dăduse în metastaze și era pe ducă. Dar știam că această maică are evlavie mare la Sfântul Părinte Arsenie Boca. Și mă tot gândeam și mă rugam la Dumnezeu: Doamne, fă cumva să nu aibă dureri așa de mari când ajung eu acolo, că mi se rupe inima când o văd așa în suferință și nu pot să o ajut cu nimic. No, m-am dus la spital, am ajuns la ea. Când am deschis ușa, maica radia de bucurie! Eu îți spun sincer ce am gândit eu: am crezut că boala i-a afectat și mintea, creierul. Și am întrebat-o: Ce-i, soră? Mi-a răspuns: Cum ce-i? Abia te-ai întâlnit cu motivul bucuriei mele! M-am uitat la ea așa, serios, și în mintea mea mi-am zis: Clar, i-a afectat și mintea. Am întrebat-o: Cu cine să mă întâlnesc, soră? Și ea mi-a răspuns: Cum cu cine? Acum a ieșit din camera mea Părintele Arsenie Boca. A stat cu mine de vorbă și atâtea mi-a spus!...

Și despre lumea aceasta, și despre lumea de dincolo. Cum se poate să nu te fi întâlnit cu dânsul, că acum a ieșit, înainte de a deschide tu ușa?! Și atunci am zis: Dar tu, soră, ce ți-a zis? Și ea îndată mi-a răspuns: Vai, dar atâtea mi-o zis!...

Dar niciun semn de durere nu vedeam pe chipul ei, ci radia toată de bucurie. După două zile, s-a dus la Domnul.

Această maică, așa cum am zis, avea mare evlavie la Părintele Arsenie și iată că e adevărat că nu e nimic întâmplător! I-am spus și eu maicii:

- Ce voiam eu să-ți spun este că, acum două zile, a venit la Sâmbăta un preot, care mi s-a prezentat drept Nicolae și care l-a cunoscut în tinerețea sa pe Sfântul Părinte Arsenie Boca, care i-a spus așa: Măi, Părinte, să știi că unde sunt doi-trei și vorbesc despre mine, sunt în mijlocul lor, dar ei nu mă văd. Și cel care mă vorbește în viața aceasta, când o fi să treacă dincolo, eu am să mă arăt lui și am să-l ajut să treacă dincolo. Și așa s-a și întâmplat cu maica despre care mi-ai povestit tu.

Or, maica Filoteea n-avea cum să știe de povestea asta, că o și rămas maica stupefiată, săraca, atunci când o auzit ce mi-a spus Părintele Nicolae. Părinte care, repet, nu știu de unde este. Era îmbrăcat în preot, era un om deosebit. Se vedea așa, prin tot felul lui de a fi. Și mi-a zis întâmplarea aceasta cu Sfântul Părinte.

„Spune-i să vină la Prislop, la înmormântarea mea...”

E aici, în Făgăraș, unul Nicolae. Care are un frate călugăr. Ei bine, el mult îl avea la inimă pe Sfântul Părinte și l-o rugat odată, când o fost la dânsul:

- Părinte, te rog, eu nu știu care plecăm primul din lumea aceasta, dar dacă o fi să plec...

Dar Părintele i-a retezat-o scurt:

- Lasă, mă, că eu plec înaintea ta!

Și el atunci a răspuns:

- Părinte, dacă plecați înaintea mea, să nu mă lăsați mult să mai stau în lumea asta.

A stat puțin Părintele, s-a gândit și i-a zis așa:

- Mă, la scurt timp după ce plec eu, te iau la mine.

Și fii atent ce se întâmplă, domnule! Ăsta, călugăr și el, și-o văzut de ale lui. Și, la un moment dat, vizavi de chilia lui, era un alt călugăr, prieten bun cu el, cu care mai vorbea despre Sfântul Părinte Arsenie Boca. Și acelaia i se arată în vis Sfântul Părinte și îi spune:

- Mă, eu am murit. Spune-i fratelui - și a zis numele călugărului - să vină la mine, la Prislop, la înmormântarea mea.

Ăla se scoală zăpăcit din somn, se duce la acest călugăr care l-o rugat pe Sfântul Părinte să nu-l mai lase mult în lume când va fi să treacă dincolo, și îi zice:

- Măi, eu nu știu. Crezi ce vrei tu, dar eu îți spun ce am pățit astă noapte.

- Ce ai pățit, măi?

- Mi s-o arătat Părintele Arsenie și mi-o zis să îți spun să te duci la Prislop, că el a murit.

- Du-te, băi, de aici, cu prostiile tale. Sunt vise de la vrăjmașul.

După o oră și ceva, primește telefon stăreția să-l înștiințeze pe călugărul respectiv, pe care-l știa toată obștea că-l are la inimă pe Părintele Arsenie Boca, să se ducă la Prislop, că Părintele e mort acolo.

Se duce, conform poruncii Sfântului din visul prietenului său. Vine acasă și, exact la șase luni - el era și electrician de profesie, fusese în viața civilă electrician - i se arată Părintele Arsenie Boca, Sfântul, în vis și îi zice așa:

- Mă, să te pregătești, că peste trei zile vin să te iau.

Ăsta, când s-o trezit, săracul, povestea la toată obștea:

- Măi, uite, l-am visat pe Părintele! Oare o fi adevărat visul ăsta?

Și o zis așa cineva mai înțelept din obște:

- Măi, dacă e de la Dumnezeu și dacă e de la Sfântul, dacă el o fost, într-adevăr, să știi că se împlinește negreșit.

Dar dacă nu, dacă e de la vrăjmașul, vor trece nu trei zile, ci trei ani și nu o să ai nimic.

Domnule, a treia zi, starețul i-a spus să se ducă să repare ceva la un stâlp. S-a dus, s-a electrocutat și a murit acolo.

Încă o dată spun: sigur că pentru destui în lumea fără de Dumnezeu, în care trăim - chiar dacă pare că parcă lumea s-ar îndrepta puțin, e numai aparență, dar nu și realitate, și asta se vede din comportamentul nostru, al tuturor -, tot ceea ce s-a spus și oricâte s-ar mai spune pot să pară de domeniul irealității. Nu se poate să fie cineva așa!, vor spune unii. Dacă mie mi-ar fi spus cineva atâtea câte știu acum, spun și eu cu toată sinceritatea: de multe mă îndoiam! Dar n-am cum să mă mai îndoiesc.

Sunt și prea multe!... Nu se poate!

Flori de ceai pentru Părintele Arsenie

Îmi aduc aminte că cineva de la Sâmbăta mai mergea la Părintele să îi ducă niște ceaiuri. La un moment dat, persoana aceea nu a putut merge personal, așa că a trimis pe altcineva la Sfântul Părinte, la Drăgănescu, și a zis așa:

- Părinte, vă roagă respectiva să o iertați, că s-ar putea să mai fie și ceva buruieni, că s-o grăbit să culeagă florile alea de pe câmp.

Și Sfântul, zâmbind, spune:

- Zi-i, nană, așa: să nu-și facă probleme, mă, că eram deasupra capului ei când ea culegea florile.

„Mă, Gheorghe, să-ți faci toate bagajele, mă, că o să faci o călătorie lungă”

Sau era unul, Gheorghe, din Sâmbăta de Sus. Și Gheorghe ăsta avea douăzeci și ceva de ani prin anii '40, când era Sfântul Părinte Arsenie aici, la Sâmbăta, și a avut, la un moment dat, de dus un mesaj, o scrisoare, Sfântului Părinte. Pe atunci, și bicicletă dacă aveai, era lucru mare.

Nu oricine avea! Cert este că omul și-a făcut rost de o bicicletă, și-a legat picioarele de pedale, ca să nu-i sară și să aibă spor la pedalat până la mănăstire, și le-a zis la alți doi prieteni, care aveau o sticlă de un litru de vin:

- Măi, să nu beți tot, că mă supăr pe voi! Să-mi lăsați și mie o țără! Eu mă duc numai să îi dau asta la Părintele Arsenie.

Ei i-au răspuns:

- Du-te, măi, liniștit, că îți lăsăm!

Ajungând la mănăstire, când s-a apropiat de biserică - biserica era una mică, nu ce s-a făcut acum -, Părintele Sfânt Arsenie iese din biserică și zice:

- Măi, Gheorghe, aici sunt.

El îi spune:

- Păi pe dumneavoastră vă căutam.

Și Părintele spune:

- Dă-mi, măi, ce ți-o dat să-mi dai.

Gheorghe dă să plece, dar Părintele îi spune:

- Stai, mă, Gheorghe, nu pleca nicăieri, stai că am o treabă cu tine.

la plicul, îl citește, se uită apoi la Gheorghe, îl privește de sus în jos, și zice:

- Măi, Gheorghe, nu te mai grăbi, măi, așa, că să știi că prietenii ăia ai tăi îți lasă și ție o țără de vin. Dar, măi, să mai știi un lucru: că înainte de a muri, vei fi înștiințat că mori.

El a întrebat mirat:

- Păi de cine, Părinte?

Iar Părintele i-a spus scurt:

- Lasă, măi, că vezi tu!

S-a dus acasă, a tras el cu ale lui, cu viața lui. Trecuseră zeci de ani de la această vorbă a Sfântului și iată că se construia cetatea nouă, clădirea nouă, care acum e gata.

El era de pază acolo. Avea 74-75 de ani. Și trece Părintele Ieronim, care e în viață acum, la mănăstire, pe lângă el.

Se cunoșteau. Și părintele îl întreabă:

- Măi, Gheorghe, ce ești așa pe gânduri dus?

Și el răspunde:

- Măi, Părinte, mă gândeam așa... Nu știu ce. Mi-a venit un dor să mă duc pe la Părintele Arsenie, dar nu știu de ce!

Părintele Ieronim îndată i-a spus:

- Păi du-te!

Și Gheorghe a răspuns:

- Să știi, Părinte, că mă și duc!

S-a dus omul. S-a dus la Sfântul Părinte - sigur că l-o chemat Sfântul, că de aia o simțit ceea ce a simțit. Când l-a văzut, i-a zis:

- Măi, Gheorghe, ce mai faci?

Și el îi spune:

- Părinte, fac bine, uitați. Fac acolo parte...

Dar Părintele i-a spus:

- Măi, Gheorghe, să te pregătești, măi, să-ți faci toate valizele, că o să faci un drum lung, măi, lung de tot.

El s-a apărât:

- Nu plec nicăieri, Părinte, că sunt om bătrân.

Dar Părintele zice:

- Măi, Gheorghe, pleci, măi! Te duci, măi, Gheorghe.

Dar el insista:

- Nu mă duc, Părinte!

Și Părintele, din nou:

-Te duci, mă, Gheorghe, mă! Tu fă-ți toate bagajele.

Vine ăsta acasă zăpăcit, și seara, cum era tot în pază, trece din nou Părintele Ieronim - nu e nimic întâmplător, măi, fraților, vedeți?! - și iar îl vede dus pe gânduri pe ăsta și îl întreabă:

- Ce e, măi, Gheorghe? Ce faci?

El îi spune:

- Măi, Părinte, bine că ai venit, că, uite, eu nu pot să îmi explic ceva.

- Păi ai zis că mergi la Părintele Arsenie.

- Am fost.

- Și ce ți-a zis?

- Păi asta e, că nu îl înțeleg.

- Păi ce ți-o zis?

- Mi-o zis așa: Mă, Gheorghe, să-ți faci toate bagajele, mă, că o să faci o călătorie lungă, mă, lungă. Și eu i-am zis: Nu plec, Părinte, nicăieri, că eu sunt om bătrân. Unde să mă mai duc acum?! Dar Părintele iar a zis: Mă, tu fă-ți toate bagajele, că faci o călătorie lungă-lungă. Părintele zicea că mă duc, eu ziceam că nu mă duc. Unde să mă duc, măi, Părinte, că nu mă duc nicăieri?! Oare ce o fi însemnând?!

- Nu știu, măi, Gheorghe, aia vezi tu!

Și a treia zi a murit! Dă-ți seama, măi, omule, că au trecut zeci de ani de la momentul acela din tinerețea lui, când l-a pus în gardă: „Înainte de a muri, o să fii înștiințat că ai să mori.” „De cine, Părinte?” „Lasă, mă, că vezi tu...” Și după zeci de ani - că atunci avea vreo douăzeci și ceva de ani, iar acum avea șaptezeci și ceva, n-avea chiar optzeci -, uite că așa a fost: a fost înștiințat.

„Atunci, cum să tac, măi, fraților? Cum?”

Am fost chemat cândva la Oradea la o conferință duhovnicească de niște preoți de acolo, pe considerentul că a fost un teolog - cred că are și doctoratul, dar nu știu de unde, în orice caz, nu într-o țară ortodoxă - care scrie cărți, a fost pe la televiziuni și mai apare la televiziune ca să spună despre Dumnezeu și despre credința în Bunul Dumnezeu, care le-a zis așa bihorenilor: că Părintele Arsenie Boca a fost un eretic, Părintele Cleopa Ilie a fost un mincinos, iar Părintele Ioanichie Bălan a fost un nebun.

Și de ce a zis așa despre Sfântul Părinte Arsenie Boca, că a fost un eretic, sărmanul om?! Pentru că acolo, la biserică la Drăgănescu, undeva pe dreapta, cum intri prin stânga în biserică, există un grup de sfinți pictat de Sfântul Părinte Arsenie Boca, unde este încadrat și Sfântul Părinte Serafim de Sarov, dar și doi sfinți catolici: Sfântul Francisc de Assisi și un papă, dar nu știu care. Și - asta e deducția mea - pe baza aceasta și a altora pe care nu le știu, pe care doar le intuiesc sau încerc să le intuiesc, a zis despre Sfântul Părinte Arsenie Boca că a fost un eretic, uitând, sărmanul teolog, că până în 1054, când a avut loc marea schismă, învățătura era la fel - nu conta că era Biserică de Răsărit sau Biserică de Apus. Ei, învățătura Sfântului Francisc de Assisi și a respectivului papă era, desigur, învățătura cea adevărată, primită de la vechii și adevărații creștini. Sigur că pe mine m-au bulversat în mod

deosebit cuvintele lui și, dacă ar fi fost la noi, în Făgăraș, nu puteam să tac! Nu pot să tac, domnule, și nici nu ai voie! Dacă l-ai cunoscut personal pe Sfântul Părinte Arsenie, nu poți să nu spui un cuvânt deosebit la adresa dânsului, chiar dacă n-ai cunoaște cuvinte deosebite.

Ele ți le inspiră Cel care inspiră Adevărul, fără să vrei tu neapărat să le scoți, așa, ca să pari interesant. Dar realist trebuie să fii, dacă ești om adevărat. De aceea, sigur că nu puteam să tac și, pe considerentul acesta, ei aveau nevoie de un om care l-a cunoscut personal pe Părintele Sfânt Arsenie Boca. Ei bine, din om în om, s-a ajuns la persoana mea, pentru că eu l-am cunoscut personal pe Sfântul.

Eu nu pot să-i spun Părintele Arsenie, simplu, deși a fi preot nu e simplu deloc, dar eu nu pot să-i spun altfel decât Sfântul Părinte Arsenie Boca și, dacă îi zic așa, eu am toate argumentele să o fac, măi, oameni buni! Am toate, pentru că spun: din omul de nimic care ajunsesem, acest om al lui Dumnezeu, Prietenul lui Dumnezeu - că Sfinții sunt casnicii lui Dumnezeu, sunt Prietenii lui Dumnezeu -, acest Om al lui Dumnezeu mi-a schimbat destinul în mare măsură, dacă nu în totalitate. Dumnezeu știe!

Oricum, mi l-a schimbat extraordinar. Astăzi poate nici nu mai eram sau, dacă mai eram, poate era vai și amar de capul meu, așa cum am zis și am povestit. O luasem rău de tot razna cu bețiile. Și Sfântul a fost cel care m-a oprit, dar nu mă întrebați cum, că nu ține de mine. Întrebați-l pe Sfântul, să vă răspundă el, că eu nu știu. Cert este că, de atunci, eu n-am mai băut nici măcar un strop de alcool. N-am niciun merit, repet și subliniez: nici cel mai mic merit, pentru că nu mi-am propus nici măcar o dată, să fi zis: Mă, neisprăvitule, ajunge! Uite ce ai ajuns! Nu vezi că ești gata?! Nu! Sfântul știe! Eu i-am auzit doar glasul în casa mea... Și, pentru ceea ce am afirmat, îl iau încă o dată pe Dumnezeu martor asupra sufletului meu și tot cerul că este adevărat. Nimic n-am exagerat, cât de puțin! Nimic n-am exagerat! Atunci, cum să tac, măi, fraților? Cum? Dacă eu aș fi tăcut, n-aș fi fost complice cu acela care cu adevărat era eretic? Ba da! Indiferent dacă am avut posibilitate sau n-am avut posibilitate, ei, uite că Dumnezeu și Sfântul m-au ajutat să am posibilitatea să merg și să pot să le vorbesc. Ba mai spun ceva: n-am plecat nicăieri unde am fost invitat să vorbesc despre Sfântul Părinte Arsenie Boca până nu am cerut binecuvântarea lui Dumnezeu să mi-o dea să pot să merg și numai dacă îmi îngăduie El să merg. Dacă nu, să mă oprească, indiferent prin ce modalitate crede că mă poate opri: ori boală, ori ceva să mi se întâmple, ori la ăia să se întâmple ceva, să se schimbe spre altceva sau alt subiect. În două dăți am fost chemat la București, la un post de televiziune, să vorbesc despre Sfântul Părinte Arsenie Boca și am zis în rugăciune - i-am zis și Sfântului și l-am rugat: Sfinte Părinte, dacă nu e după voia ta, oprește-mă. Fă ceva, ce știi tu! Să-mi dai mie de înțeles, așa de neînțelegător cum sunt eu și cum prea bine mă știi, să nu merg. Doamne, au pornit oamenii să vină la Făgăraș, la mine acasă, să mă ia, să mă ducă acolo. Au pățit un grav

accident cu mașina - s-a făcut zob la ieșirea din București, dar n-au pățit nimic, nicio zgârietură n-au avut. Dar de venit n-au mai venit!

Mi-au dat doar un telefon, și-au cerut iertare și mi-au spus că îi mulțumesc lui Dumnezeu că au scăpat cu viață, pentru că mașina s-a făcut praf. Când m-au chemat încă o dată, am zis:

- Nu mai viu, măi, oameni buni. Nu pot.

Ei au insistat:

- Păi cum? Uitați, vă plătim noi...

Dar le-am spus:

- Nu îmi trebuie mie bani! Nu vin! Eu nu vin pe bani, măi, fraților, să vorbesc în memoria Sfântului Părinte Arsenie Boca. Eu vin pentru că acel om al lui Dumnezeu a avut un efect deosebit pentru destinul meu. Ce-o fi până la sfârșit nu știu, dar știu că i-am cerut să mă ajute să-mi țin credința până la moarte. Asta știu!

Așa că, apropo de acest recunoscut teolog, am să vă spun totuși părerea mea și îl rog pe Bunul Dumnezeu să mă ierte dacă vorbesc ceva necuviincios la adresa acestui nevinovat, să îi zic așa. Nu vreau să spun nimic prin ce să-L supăr pe Dumnezeu sau pe Sfântul Părinte Arsenie Boca, să mă ferească Dumnezeu! Dar nu văd altă cauză decât aceea că fie a fost informat greșit de cine l-a informat asupra unor chestii, fie a spus tot ce a spus în mod intenționat, la fel cum, pe vremuri, comuniștii încercau să-l eclipseze pe Sfântul, fără a ști că, de fapt, cu cât încercau să-l eclipseze mai mult, cu atât strălucea mai tare acest om minunat al lui Dumnezeu prin sfaturile sale, prin învățăturile lui, prin întreaga sa viață. Acum, de cine să te ferești, domnule? Că se spune că nu mai sunt comuniști... Da, dar acum sunt masoni. Și știm foarte bine că așa e. Și, dacă vrei, îți spun ceva, ce a afirmat Părintele Paisie Aghioritul, care nici el nu este canonizat, dar se știe că a fost un sfânt. Prin 1991 sau 1992, întrebând fiind despre lumea de astăzi ce părere are, Părintele Paisie a spus: Nu poți să fii șef de stat, nu poți să fii prim-ministru, nu poți să fii ministru, dacă nu ești mason. Dacă, printr-o absurditate, să zicem că ajungi pe aceste posturi fără a fi mason, masoneria intervine în viața ta. Dacă joci cum spun ei, rămâi acolo. Dacă nu, ai dispărut. Nu contează mijloacele de dispariție, dar disperi! Ori îți pierzi fotoliul, ori viața. Domnule, pentru cine a lucrat acest om nevinovat, săracul, nu știu. Cert este că a spus-o și că a făcut o afirmație extrem de gravă în public. Eu nu știu câți oameni au fost acolo, dar știu că a fost sala arhiplină și chiar am întrebat: Măi, oameni buni, de ce nu ați luat măcar unul atitudine? Să fi zis cineva: Măi, omule, vezi că eu nu știu de unde vii, nu știu ce ai mâncat- poate ai mâncat ceva și ți-a afectat puțin sistemul nervos sau sistemul vorbirii -, dar vezi ce vorbești. Păi dacă spui că Părintele Arsenie a fost un eretic, Părintele Cleopa a fost un mincinos, Părintele Ioanichie Bălan a fost nebun, tu ce crezi că ești,

măi, omule? Că ei, acești trei enumerați pe care tu i-ai făcut cum i-ai făcut, sunt, într-un fel, chiar stâlpi ai Bisericii Ortodoxe Române! Îmi aduc aminte cum zicea Părintele Teofil Părăian - Dumnezeu să-l ierte! - că Părintele Arsenie Boca (cu toate că și Părintele Teofil a avut niște probleme mai derutante în a interpreta ceea ce se scria în cărțile despre Părintele Arsenie) a fost vârful de lance al Ortodoxiei și că n-a cunoscut niciodată un alt om măcar la nivelul Părintelui Arsenie Boca.

Eu aș mai spune ceva, apropo de Părintele Teofil, dar mă abțin, ca să nu supăr memoria lui, că oricum mie mi-a fost drag și am avut mare nevoie de el și mi-a fost de mare ajutor. Înainte de a pleca ultima dată să vorbesc cu Sfântul Părinte Arsenie Boca, am trecut pe la Părintele Teofil, să-i spun, deși știam eu ce știam, că există ceva în inima lui, o reținere. Și știu și de ce, că eu am discutat cu Părintele Teofil și mi-a zis așa: că de câte ori a încercat să vorbească cu Părintele Arsenie, niciodată nu l-a ținut de vorbă. Singurul lucru pe care i l-a zis a fost: Spune rugăciunea inimii și gata. Și mi-a mai zis ceva Părintele Teofil: când s-a hotărât să dea la școală, să facă școală, liceul, facultatea, s-a dus la Părintele Arsenie și i-a zis: Părinte, m-am gândit să fac școală mai departe. Și Părintele i-a răspuns scurt - asta mi-a zis-o mie Părintele Teofil așa: Mă, du-te și fă-o, dar să știi că nu școala te mântuiește!

Părintele Teofil îmi spusese că, sigur, Părintele Arsenie Boca avea faimă deosebită față de toată lumea. Lumea îl vedea ca ceea ce, de fapt, și era: un Sfânt al lui Dumnezeu. Bine, Părintele Teofil nu mi-a zis așa, ci doar că avea faimă mare. Dar pe el nu l-a liniștit niciodată Părintele Arsenie - mi-a zis mie Părintele Teofil -, că era o fire mai aprigă, mai aspră. Pe el îl liniștea mult Părintele Serafim Popescu. Și vin acum și zic: domnule, eu l-am văzut în mai multe rânduri pe Sfântul Părinte Arsenie Boca, am vorbit de mai multe ori cu dânsul. L-am auzit, l-am văzut, am trăit ceea ce am trăit în preajma dânsului, și în preajma dânsului, și când am plecat de la dânsul. Sunt multe pe care nu le-am zis nimănui. Nu știu dacă am făcut bine sau n-am făcut bine. Habar n-am! Cert este că n-am spus tot, dar nici Sfântul nu cred că se supără, că oricum spun alții, ca să completeze ceea ce eu nu vreau să spun, dintr-o anumită reținere. Nu pentru că, vezi tu, Doamne, ar fi spus ceva rău despre mine. Cu drag aș spune asta. Și știu cât de netrebnic sunt înaintea lui Dumnezeu. Dar nu spun asta făcând pe smeritul, măi, oameni buni, ci pentru că asta e realitatea!

Știi, dacă mie mi-a zis Sfântul ceva anume să fac sau cum să fac, poate la altul nu se potrivește și dacă altul face sau încearcă să facă ceea ce mie mi-a spus Sfântul să fac, îi poate ieși pe dos lui. Așa că trebuie să iei aminte. Dai din câte știi doar cât te luminează Dumnezeu și faci doar ce crezi tu că ți se potrivește. Nu exagera, măi, omule, cu nimic. Calea de mijloc - aia e sănătoasă! Nu te du pe extreme, că e deosebit de periculos pentru suflet. Nici să fii învârtoșat în cele sfinte, că poți să înnebunești. Acolo îți trebuie un duhovnic iscusit deosebit, că altfel te pierzi cu totul.

„Sunt urmărit de Securitate"

Acolo, la fântână, la izvorul Părintelui, la Sâmbăta, a făcut un om ceva deosebit de fain: a aranjat, a acoperit.

Eu mă întâlnesc cu omul și am auzit că l-a cunoscut pe Părintele. Și - ce să mai?! - când aud de cineva că l-a cunoscut, nu se poate să nu-l întreb:

- Măi, omule, zi-mi, povestește-mi tot ce simți și crezi că poți să-mi zici. Cum l-ai cunoscut?

Și-mi spune:

- Abia terminasem armata; am cunoscut o fată frumoasă și am zis: Domnule, eu cu asta mă însor! Și m-am dus la Părintele Arsenie și i-am zis: Părinte, uitați, eu am terminat armata și vreau să mă însor și am găsit o fată tare faină. Mie îmi place mult de ea. O iubesc. Părintele mi-a zis: „Mă, căsătorește-te, dar ține minte ce îți spun: timp de doi ani să nu faci copii." „Da, părinte", i-am zis eu. Dar cine o ținut cont de ceea ce o zis? M-am dus acasă și... În doi ani, am avut o fată. Nici până azi nu pot să-mi explic de ce, când fata a împlinit 16 ani, s-a spânzurat. Nimeni nu poate să știe de ce, cu atât mai puțin cu cât noi i-am acordat toată dragostea noastră de părinți. Și eu, ca tată, și ea, ca mamă. Ei, după o vreme, m-am dus iarăși la Părintele, că am divorțat de soție. Și între mine și Părintele era o distanță mică, nici o jumătate de metru, și Părintele mi-a zis: Măi, plecați repede, că eu sunt urmărit acum de Securitate. Hai, duceți-vă, vorbim altădată. Dar eu i-am spus: Nu, Părinte! Mai stați puțin, mai spuneți-ne ceva. Și am întins mâna să-l prind, să-l trag spre mine, să nu-l las să plece. Dar, domnule, mâna mea a trecut prin mâna lui, așa cum încerci să prinzi o umbră! Parcă n-ar fi avut oase, parcă n-ar fi avut nimic! Mâna mea a trecut prin mâna lui! Și iarăși am încercat și aceeași stare: mâna mea trecea prin mâna lui! Ei, când am făcut a treia oară și am pățit la fel, m-a luat frica și am plecat. N-am mai spus nimic.

Uite așa mi-a zis omul acesta, care e încă în viață și care aproape zilnic se duce pe acolo să vadă cum e, ce e, dacă mai trebuie ceva reparat sau înnoit.

„Să știi că eu am dat mâna în duh cu Sfântul Ioan Botezătorul"

Deci eram la biserică - nu prima dată; Dumnezeu știe a câta oară. La Drăgănescu, în sfânta biserică, sus, este pictat Sfântul Ioan Botezătorul. Grupul cu care mersesem era în biserică cu Părintele Răzvan Lupescu, care slujește acum. O fost pentru prima dată când, parcă, uimit - doar nu vedeam pentru prima dată pictura, dar Dumnezeu știe ce s-a întâmplat cu mine, cu sufletul meu - am văzut o asemănare izbitoare între chipul Sfântului Ioan Botezătorul și chipul Sfântului Părinte Arsenie Boca. Și tot privind așa,

minunându-mă că parcă Părintele e pictat acolo, Părintele Răzvan mă vede, că era ușa deschisă, și zice:

- Domnule Juncu, la ce vă uitați, că zâmbiți?

Și îi răspund:

- Părinte, mă uit și mă minunez. Doar eu am mai fost la biserică aici și m-am uitat la picturi, dar niciodată nu am văzut o asemănare așa de izbitoare ca acum între chipul Sfântului Ioan Botezătorul și cel al Sfântului Părinte Arsenie Boca.

Și atunci Părintele Răzvan, zâmbind, mi-a spus:

- No, haideți să vă spun ce mi-o zis mie Părintele Arsenie despre Sfântul Ioan Botezătorul.

Și a zis la tot grupul că Părintele Sfânt Arsenie i-a spus dânsului: Să știi că eu am dat mâna în duh cu Sfântul Ioan Botezătorul, iar picturile - spunea Părintele Răzvan - care sunt în sfânta biserică de la Drăgănescu sunt picturi profetice. Sunt destule dintre ele căroră nici acum nu li se poate da un înțeles - probabil așteaptă să vină momentul potrivit să se descopere. De exemplu, pe stânga, cum se intră în sfânta biserică, există doi zgârie-nori loviți din plin, pământul cum arde undeva în spate și doi de 1 cu capul întors pe fiecare bloc. Un bloc cu un 1 cu capul întors și celălalt la fel. Adică, întorcându-le, e data de 11...

Și sunt multe alte lucruri extraordinare, de-a dreptul extraordinare! Sigur că e o pictură în biserică absolut unicat în toată Ortodoxia, nu numai a noastră, ci pe tot pământul unde există Ortodoxie! Nicăieri nu vei vedea chipul Preacuratei Născătoare de Dumnezeu și al Domnului Iisus Hristos așa cum vezi acolo! Nicăieri!

În același context, al picturii, îmi amintesc de o altă întâmplare în care actualul mitropolit al Ardealului, Înaltpreasfințitul Laurențiu Streza, pe atunci preot, l-a întrebat pe Sfântul Părinte de ce pictează altfel decât în canoanele picturii Bisericii bizantine, iar Părintele Arsenie i-a răspuns: Măi, Părinte, eu îi pictez așa cum mi se arată mie!

Intrarea trupelor sovietice în România

Să vă mai spun o întâmplare extraordinară, care ne arată smerenia formidabilă a Sfântului Părinte Arsenie Boca, întâmplare pe care mi-a povestit-o Părintele Bunescu chiar în anul în care a trecut și el la Domnul, poate cu două-trei luni înainte de a muri. Avea deja 92 de ani împliniți, dar era cu mintea extraordinar de limpede, chiar dacă era neputincios cu trupul. Și îmi zice Părintele Bunescu așa:

- Dragul meu, hai să-ți spun ceva.

Îi răspund că pentru asta am și venit, ca să îmi spună câte ceva:

- Căci cincisprezece ani, cât o găzduit pe la dumneavoastră, cât o durat și pictura în biserică, nu se poate să nu știți lucruri pe care nimeni altul nu le știe.

Atunci, mi-a povestit cum, adeseori, Părintele Arsenie îl chema în biserică și-l întreba:

- Măi, Părinte, ce zici? E pictat bine aici? Culorile astea sunt bune?

Și Părintele Bunescu mi-a zis cu lacrimi în ochi, ca un copilăș:

- Eu am făcut pe sfătosul, pe grozavul, eu, care habar n-aveam de arta picturii, și i-am zis: Măi, Părinte, nu e bine, uite aici. Griul ăsta trebuie mai deschis, că l-ai făcut prea închis. Țăa acolo trebuie așa, ăla așa, celălalt altfel.

Mi-a zis că Părintele se uita la el și-l întreba: Măi, Părinte, chiar așa?

Și Părintele Bunescu, hotărât: Cum să nu?!

A doua zi, era pictura cum spusese Părintele Bunescu, cu nuanța respectivă!

Mi-a mai zis ceva și vă spun și să spuneți la toată lumea. Mi-a zis așa:

- Dragul meu, în 1968, când trupele sovietice au intrat în Cehoslovacia de atunci, noi aveam o oră foarte bine stabilită pentru mâncarea de prânz, că mânca Părintele cu noi, cu mine și cu preoteasa. Dar în ziua aceea, Părintele nu a venit la ora stabilită, ceea ce nu se mai întâmplase niciodată. Niciodată nu întârzia! Era exact, era un om extrem de disciplinat!

Parcă numai atâta!... Dar el zicea din punctul acesta de vedere. Și, la un moment dat, soția Părintelui Bunescu îi spune:

- Măi, omule, du-te și vezi ce e cu Părintele! E ceva!

Și zicea Părintele:

- M-am dus. Era ușa bisericii deschisă, dar nu era nimeni în toată biserica. M-am dus încet spre Sfântul Altar și am dat numai puțin perdeaua, să văd dacă nu cumva e în Altar. Era în Sfântul Altar, era în genunchi, cu mâinile rezemate de Sfânta Masă și cu capul de mâini rezemat, semn că se roagă, că ceva se întâmplă, dar nu aveam eu de unde să știu ce e și cum e. M-am retras ușor, m-am dus în casă și i-am zis la preoteasa mea:

- Tu, femeie, nu știu ce se întâmplă, dar Părintele se roagă. Era în genunchi, în fața Sfintei Mese, cu mâinile rezemate de Sfânta Masă și cu capul în mâini. Dar lasă că-l întrebăm când vine.

Și, la scurt timp după discuția asta, Părintele a apărut la masă și - zicea Părintele Bunescu - avea lacrimi în ochi și l-a întrebat:

- Părinte, ce s-a întâmplat?

Părintele Arsenie i-a răspuns:

- Lasă, măi, Părinte, că auzi tu mâine dimineață.

Dar Părintele Bunescu a insistat:

- Ziceți-mi, Părinte, ce s-a întâmplat? Ce să aud mâine dimineață? De la cine?

Și Sfântul Părinte i-a răspuns:

- Măi, m-am rugat la Dumnezeu să nu-i lase pe ăștia să intre în țara noastră acum.

Părintele Bunescu a insistat:

- Cine să intre, Părinte?

Iar Părintele Arsenie i-a răspuns:

- Rușii, măi, și cu ălalți...

Părintele Bunescu, exasperat:

- Cu care ceilalți, Părinte?

Dar Părintele Arsenie zicea:

- Lasă, mă, că auzi tu mâine!

Și a doua zi dimineață, comunicat din cinci în cinci minute: Trupele Sovietice împreună cu aliații săi - și enumerau celelalte state foste socialiste - au intrat în Cehoslovacia și nori negri s-au adunat deasupra României. Se așteptau, desigur, ca Rusia să intre în România, cu atât mai mult cu cât Ceaușescu, atunci, nu știu cum, a fost cu adevărat ca un erou în felul lui. Rușine! Rușine întregului lagăr socialist!, așa striga el. Eu țin minte foarte bine anul 1968. Și la radio dăduseră un comunicat cu ceea ce a zis Ceaușescu. No, toate posturile de radio străine - BBC, Europa liberă și Dumnezeu mai știe câte mai erau - spuneau, alarmate, că nori negri se adună deasupra teritoriului României, adică rușii ne-au înconjurat, să pătrundă și la noi. Ei, iată cum un om al lui Dumnezeu adevărat salvează un neam întreg!

Dumnezeu mi-este martor că ce v-am zis acum sunt cuvintele Părintelui Bunescu, care mi le-a zis din gura Părintelui Sfânt Arsenie Boca. Și, dacă vreți, mai zic ceva, ca o completare la ceea ce am zis acum. Ușor mi se poate reproșa că da, da, acum poți să zici ce vrei tu, că Bunescu nu mai trăiește. Așa este, dar trăiește Preasfințitul Daniil Partoșanu, care mi-o zis

multe cu câțiva ani în urmă, când aveam de gând să plec în Italia. Era atunci preot în Densuș.

Pustnicul Ioan și Părintele Arsenie

Să vă povestesc și despre asta. Ei, am fost acolo, la dânsul. I-am zis că am de gând să plec în Italia și l-am întrebat dacă îmi dă binecuvântare sau nu. Și ce-mi zice dânsul? Mi-a zis atunci Părintele Daniel, astăzi Preasfințitul Daniil, un om extraordinar, care mi-e tare drag, un om pe inima mea:

- Uitați, eu vă dau toată binecuvântarea mea, mergeți! Dar vreau să vă întreb ceva: l-ați cunoscut pe Părintele Arsenie?

I-am spus că da, că am și vorbit cu dânsul de câteva ori. Iar Preasfințitul a zis:

- O, dacă așa stau lucrurile, atunci eu vă spun să nu plecați în Italia până nu vă duceți la mormântul Părintelui să cereți binecuvântare să vă lase să plecați. Să nu cumva să plecați fără să cereți binecuvântare!

I-am zis că așa voi face. Cu grupul acela cu care am fost atunci la Densuș, urma să mergem și la Prislop, dar problema a fost că n-am ajuns. Cum-necum, nu am ajuns! În schimb, ne-am dus la o mănăstire de maici cu hramul Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul, de undeva din Alba. Eu, supărat foc că n-am ajuns la Prislop și că mi se apropia timpul să plec în Italia, am fost văzut de maica stareță că sunt îngândurat tare. A venit la mine și m-a întrebat:

- Nu vă supărați: de ce sunteți supărat?

Zic:

- Maică, nu sunt chiar așa de supărat, dar oricum nici vesel nu sunt.

- Dar de ce?

- Uitați: am fost la Părintele Daniel și am vrut să mergem și la Prislop și așa a fost făcătura că s-a stricat mașina și n-am mai ajuns la Prislop, dar am ajuns la dumneavoastră, aici.

- O, pentru asta nu vă supărați. Mergeți acolo, pe deal, la cimitir. Noi am avut aici un pustnic, Ioan, așa-l chema.

Eu îi spusesem maicii că Părintele Daniel mi-a zis să merg la Prislop și să cer binecuvântarea Părintelui Arsenie, mai ales că eu l-am cunoscut pe Sfântul Părinte când era în viață și-am vorbit cu dânsul. Și mi-a zis maica:

- Mergeți acolo și vedeți că scrie Pustnicul Ioan pe o cruce și cereți binecuvântarea lui.

- Păi da, dar nu e Sfântul Părinte Arsenie Boca.

- Mergeți și-i cereți lui. Și apoi am să vă spun o întâmplare, dar după ce veniți de la mormânt.

Bine. Mă duc, îi cer binecuvântare, dar nu era... Mă simțeam ca și cum nu aș fi făcut nimic. Doamne, iartă-mă și să mă ierte și Pustnicul acela. Nu l-am cunoscut personal, dar îți spun ce am simțit eu. N-am simțit nimic. Eu voiam să ajung la mormântul Sfântului!

No, când m-am întors, maica mă aștepta și, zâmbind, mi-a zis așa:

- Haideți să vă spun o poveste adevărată despre Pustnicul Ioan și Părintele Arsenie Boca. Într-o zi, s-a hotărât să meargă Pustnicul la Părintele Arsenie, că tot auzise despre dânsul. Și când o ajuns în dreptul ușii bisericii, Părintele picta. La un moment dat, Ioan Pustnicul, Sfântul acesta, văzuse cu ochii săi înduhovniciți, îndumnezeiți - ce o fi văzut la Sfântul Părinte Arsenie Boca - și s-a întors și voia să fugă. Sfântul Arsenie, însă, tot om al lui Dumnezeu, cu daruri peste daruri de la Bunul Dumnezeu, i-a zis pe nume, deși era prima dată când venea Pustnicul la el.

- Măi, Ioane, măi, unde fugi, măi? De ce fugi?

Pustnicul se întoarce sfios și răspunde:

- Părinte, te-am văzut la trei coți deasupra pământului.

Părintele Arsenie i-a răspuns:

- Ioane, eu te văd la cinci coți deasupra pământului.

Stai aici, să stăm de vorbă.

Niște lucruri extraordinare ce mi-au fost date să le aud! Și câte nu sunt câte nu-s vorbite! Extraordinar!

Am ajuns la Prislop. Ninge ca în basme! Dar lucru extraordinar de curios pentru mine și de neînțeles chiar și acum, când vorbesc, jos era frig de-ți crăpa capul și vânt aspru, și sus, la mormânt, parcă era în altă lume. Deloc nu bătea vântul și cădeau fulgi mari, ca în povești! O zi de iarnă extraordinar de plăcută! Îngenunchez, mă rog și cer binecuvântarea.

Dumnezeu și Sfântul Părinte știu ce spun eu acum și tot ce am zis până acum. Eu n-am simțit că îmi dă binecuvântare, dar am zis: măi, mi se pare mie... Eu am simțit în toată ființa mea: Nu pleca, mă, nicăieri! Stai acasă! Eu spun ce-am simțit... Dar știu că dacă spun cuiva, zice că nu-s întreg...

Părintele Daniel, după ce mi-a zis să cer binecuvântarea de la mormântul Sfântului, mi-a zis niște lucruri foarte adevărate. De fapt, tot ce mi-a zis a fost foarte adevărat. Mi-a zis așa: Dacă rezistați până în 15 august- am plecat prin iulie în Italia -, că vă va fi greu, dacă suportați până atunci, din 15 august vă va fi așa de bine, că nu o să vreți să vă mai întoarceți. Și exact așa a fost.

Părintele Pantelimon și Părintele Arsenie

Sunt multe, mări, omule, și așa tot vorbi despre Sfântul Părinte Arsenie... Părintele Pantelimon, care a fost la Ghighiu, a ținut tare mult să ajungă cândva la Prislop să slujească și dânsul la o Sfântă Liturghie acolo. Îl avea la inimă de mult, din tinerețea lui, pe Sfântul Părinte Arsenie Boca. Și s-a dus. Distanța dintre Ghighiu și Prislop a făcut-o cu mașina în șapte ore și jumătate. Atât o făcut până acolo! Acolo, a participat la Sfânta Liturghie, a fost printre preoții care au săvârșit Sfânta Liturghie. Când a plecat de acolo, era numai dânsul cu șoferul; spre Prislop, mai era cineva în spate, dar când s-au întors, nu mai era decât el cu șoferul. Însă tot drumul a simțit că e cineva în spatele lor, zicea Părintele Pantelimon. Dar nu i-a spus șoferului nimic, doar din când în când mai întorcea capul să vadă dacă e cineva. Nu era nimeni! Când o ajuns în fața porții mănăstirii, o auzit și el, și șoferul același glas, care le-a zis: No, până aici v-am adus eu. De aici încolo, mergeți singuri. Și o precizare musai: distanța, zicea Părintele Pantelimon, de la Ghighiu la Prislop e de șapte ore și jumătate. Când au revenit, au făcut-o în trei ore și jumătate. Zicea: mașina nu mai mergea pe asfalt; plutea!

Nu știu cât mă credeți - zicea Părintele Pantelimon -, dar am ajuns în trei ore și jumătate, iar când am ajuns în fața porții, chiar înainte de a opri mașina, am auzit glasul în spate, unde mie îmi făcea mereu impresia că e cineva. Și a confirmat și șoferul după aceea, că și el a avut senzația, cât o mers cu mașina, că a fost cineva în spate, dar i-a fost rușine să-l întrebe pe Părintele dacă nu simte și el același lucru. Și au auzit glasul amândoi: No, până aici v-am adus eu. De aici, mergeți singuri. Deci distanța de șapte ore și jumătate dus, au făcut-o în trei ore și jumătate întors.

Dar cum zicea Părintele: Nu știu cum mergeam, că dacă-l întreb pe șofer, nici el nu mai știe. Pluteam! Nu mai auzeam nimic, nici motorul, de parcă eram într-un vis. Și a fost întrebare: Părinte, mai ziceți-ne ceva. Și zicea Părintele: Nu mai zic nimic, că dacă așa spune câte știu și câte mi s-au întâmplat referitor la Sfântul Părinte și la mine, lumea n-ar mai crede. Nu ar mai fi nimic...

Pr. Ioan Sabău (1914-2009) (Foltu, Hunedoara)

„Oameni buni, închideți ploaierele alea, că nu plouă peste noi!"

Părintele Ioan Sabău este unul din mărturisitorii temnițelor comuniste, cu slujire exemplară în păstoria sufletelor pentru Împărăția lui Dumnezeu. Peste zece ani de temniță grea, cu tot atâtea binecuvântări și biruințe, au făcut din Părintele Sabău pildă de credință și chip luminos în Biserica mării lui Hristos.

La început de preoție, plin de râvnă și zel, aude de Părintele Arsenie Boca și, de atunci, îi va rămâne mereu aproape, prețuindu-l cu aleasă considerație și devotament.

L-am găsit pe Părintele Sabău într-o după-amiază frumoasă de vară, la Sfînția Sa, la Foltu, împovărat de greutatea duioasă și liniștitoare a celor peste 90 de ani, și l-am rugat, între altele, să ne spună câte ceva și despre Părintele Arsenie Boca.

„Femeie, lasă-l, că ăsta va sluji pe Dumnezeu cândva!"

Pe Părintele Arsenie Boca l-am cunoscut, cred, prin anii '40. Eram preot la Vinerea. El era atunci la Sâmbăta de Sus. Și se făcea acolo, la Sâmbăta, cu prilejul praznicului Izvorul Tămăduirii, o mare manifestare. Și am fost acolo, la serbare, unde l-am văzut prima dată pe Părintele Arsenie manifestându-se cu puterea lui de înainte-văzător. Se făcuse deja vâlvă că este văzător și făcător de minuni. Și vine o femeie cu un copil handicapat în brațe. Când a văzut-o, Părintele i-a zis: „Femeie, vezi, pe copilul ăsta l-ai zămislit în noaptea de Paști, așa-i?" „Așa-i, Părinte!", a zis femeia. „Vezi cum lucrează Dumnezeu? Acum trebuie să faci rugăciune multă și post ca să putem face ceva, să-l putem întrema..."

Era cam timp ploios. Oamenii și-au deschis umbrelele, și-au pus câte ceva pe cap. „Oameni buni - le-a zis Părintele -, închideți ploaierele alea, că nu plouă peste noi!" Deranjau, cu zgomotele și mișcările lor, predica. Și a continuat Părintele: „Închideți ploaierele, căci cât vorbesc eu aici nu plouă, dar după ce termin, să vedeți ce ploaie vine!" Și, într-adevăr, după ce a terminat el de vorbit, a venit o ploaie, de ne-a împrăștiat pe toți!

La Prislop nu am fost la el. Asta a fost o greșală a noastră, a tuturor. A celor care l-am cunoscut și pe care ne-au arestat odată cu el. Securitatea a folosit mijloace diabolice printre noi, ca să nu ne întâlnim după pușcărie.

Eu eram în relații destul de intime cu el, și cu un coleg de-al lui, mai cu seamă, coleg cu el la Sibiu. Și-mi era frică să mă duc la el, să nu-i fac rău prin venirea mea. Nici maica Zamfira nu prea lăsa lumea să-l caute. Le zicea de fiecare dată: „Pe cine căutați? Ce, n-aveți popă?" Îi scotea din mănăstire, nu-i

lăsa!... Ea și-a luat angajamentul că atâta vreme cât va sta Părintele Arsenie sub observația ei, îl va scuti de a lua contact cu poporul. Asta era nenorocirea. Totuși l-a mai căutat lumea, pe la Drăgănescu și pe unde mai mergea...

Mi-aduc aminte, tot așa, de o scenă... S-a dus o femeie care rămăsese gravidă, iar soțul a fost arestat, prin '48. S-o dus să-l întrebe pe Părinte ce să facă. Mai avea trei copii. Copiii ceilalți erau deja mari. „Părinte - i-a spus ea -, ce să mai fac cu ăsta în pânțece? Mi-am pus gând să-l pierd, să-l avortez... Pentru că nu reușesc să-l cresc. De când a plecat soțul meu, sunt nenorocită!...”

Și-i zice Părintele: „Femeie, lasă-l, că ăsta va sluji pe Dumnezeu cândva!” Copilul acela este Părintele Avramescu, din America. A făcut furori acolo, în America.

A construit o catedrală mare, ca în București, cu mulți credincioși...

Am avut și eu o nepoată. Și-a luat de bărbat, oarecum, o rudă. Și preotul nostru, trecut de la uniți la ortodocși, după câteva săptămâni de cursuri, fără școală, le-o dat dezlegare. Nepoata asta a născut un copil debil, handicapat. Până la 7 ani a stat tot în leagăn. Numai cu lapte-l hrănea. S-o dus și ea la Părintele Arsenie. Când i-o văzut, Părintele le-a zis: „Măi, vezi ce-nseamnă dacă v-ați luat neamuri! Voi v-ați luat rude.” „Da - au recunoscut ei -, ne-am luat rude...” „Asta e!” Eu numai atunci am aflat. M-am dus la vlădicul Andrei și am făcut o dispensă - pentru că Biserica avea dreptul să dea dispensă, din gradul VI de rudenie -, o dispensă retroactivă, și a murit copilul acela. Altfel avea de suferit toată viața.

Anișoara Opre (Cinciș, Hunedoara)

„Am fost în preajma Părintelui Arsenie mereu...”

Cincișul de acum e acea localitate care s-a născut în perioada de excesivă industrializare a României, odată cu Combinatul Siderurgic din Hunedoara, sătuc mutat prin voia tovarășilor de atunci undeva în deal, Cincișul „de jos” fiind scufundat sub ape. Pe locul vechiului sat se întinde acum un lac grandios, care a deservit o vreme combinatul, însă care poartă în el dramele a sute de suflete dezrădăcinate. Mai mult, uneori, în vremurile în care apele se retrag, se mai poate zări câte o turlă de biserică, din cele trei biserici acoperite de ape...

Aici și-a dus, pentru o vreme, crucea binecuvântată a pastorației familia Părintelui Crăciun Opre. Ani buni înaintea scufundării Cincișului vechi, Părintele Arsenie Boca avea să le spună că va veni o vreme în care își vor da animalele „pe o semnătură”, că vor trebui să taie toți pomii pe care tocmai îi cumpăraseră, că apa va cuprinde tot satul și va ajunge până sus, dincolo de înălțimi...

Preoteasa Anișoara (născută la 25 octombrie 1930) a fost mereu ajutor de nădejde Părintelui Crăciun Opre.

Iar în toate biruințele - și nu au fost deloc puține! - a simțit ajutorul de netăgăduit al Părintelui Arsenie Boca.

Despre relația aceasta duhovnicească, cu totul specială, pe care a avut-o doamna preoteasă Anișoara (și, în genere, familia sa) cu Părintele Arsenie, am rugat-o să îmi povestească într-o seară extrem de prietenoasă de iarnă, cufundați în povestea Cincișului nou și a celui „vechi”, în preajma lăcașului de vremelnică odihnă al Părintelui Crăciun, mereu străjuitor Bisericii, pe care a slujit-o până la martiriu.

Întâlnirea cu doamna preoteasă e una din care nu mai pleci niciodată...

„Până aici va ajunge apa!”

Doamnă preoteasă Anișoara, l-ați cunoscut încă din tinerețe pe Părintele Arsenie Boca. Iar din această binecuvântată „întâlnire” s-a legat, apoi, o durabilă și dumnezeiască relaționare. Și știm că aceasta a ținut nu doar până la trecerea la Domnul a Sfântului Ardealului, ci până dincolo de vremi, în tot ajutorul pe care i-l cereți și în fiecare răspuns la rugăciunile dumneavoastră către Părintele.

V-aș ruga să ne spuneți care a fost punctul de întâlnire cu Părintele Arsenie.

Mănăstirea Prislop! Acolo l-am cunoscut pe Părintele Arsenie în vremea liceului, eu locuind foarte aproape de Prislop, o duminică mergeam la Cinciș - nu la acest Cinciș, ci la cel de sub ape, unde era preot Părintele Rudeanu, fratele meu -, iar cealaltă duminică mergeam la Prislop.

De loc erați din Cinciș?

Da, din Cincișul de sub ape... Unde acum e barajul.

Și mergeați singură la Prislop? Sau era deja un anumit ferment în rândul credincioșilor, care se întindea către mănăstire?

Duminica mergeam, de obicei, cu sora mea (care a murit într-un accident, în Ajun de Crăciun), cu o prietenă de-a noastră, pe care o chema Petruieschi Iulia a lui Chiseliță - așa îi ziceam - și câteodată și cu un coleg de școală

primară de-al meu, de aici, din sat. Mai mergea și el câteodată și ne era drag, că nu mai eram doar noi, singure. Dar de cele mai multe ori, singure mergeam.

Și cât făceați până la Prislop?

Nu făceam mult... Doar două ore și jumătate! Fie iarnă, fie vară, fie ploaie, fie vânt, noi plecam! Și era ceva foarte interesant. În anii aceștia în care am mers la Prislop prin păduri - că prin păduri treceam -, n-am văzut nici vulpi, nici lupi, nimic! Ne-o ferit Dumnezeu! Doar câte un iepure vedeam, când era zăpadă...

În fine... Mergeam și participam la slujbă. Făcea Părintele Arsenie slujba. Și totdeauna veneau oameni străini, dar puțini. Din partea Făgărașului, mai ales. Veneau și ei la slujbă. Iar Părintele îi întreba: „Măi, Niculae, de ce veniși?” „Părinte, am venit să mă spovedesc și să mă împărtășesc!” „Bine, măi, Niculae! Dar spune-mi tu mie cu care pumn ai dat în tatăl tău?” „Cu amândoi...” „Du-te acasă, te împaci cu tatăl tău - pe care Părintele nu-l cunoștea - și după aceea te spovedești la preotul tău de acolo, din sat.” Părintele nu vorbea cu dumneavoastră, ci zicea pe nume: Măi, Ioane, Măi, Mărie și așa mai departe.

No, mai veneau și femei care mai avuseseră în perioada asta și avorturi. Și le spunea: „Ați făcut lucruri pe care să nu le mai faceți! Și după aceea, după ce vă mai îndreptați, mai veniți pe la noi!” Dar fără să-i fi cunoscut vreodată, le spunea pe nume! Pe nume le spunea!

Acestea au fost anumite lucruri pe care eu le-am auzit în timp ce Părintele Arsenie vorbea cu oamenii.

Era o perioadă grea, când nu se găseau nici alimente, nici pâine. Și Părintele mai venea la noi cu căruța. Și venea și pe jos...

Unde venea? Acasă la dumneavoastră?

Acasă, în Cincișul vechi. Nu aici! În Cincișul de sub apă!

V-aș ruga să zăbovim câteva clipe asupra acestor întâlniri.

O primă întâlnire a fost cu Părintele, când o fost la noi, la Cinciș. Tata avea boi, vaci, cai în grajd. Și i-a spus tata: „Părinte, hai să vedeți animalele noastre! Și vă duc și prin grădină, să vedeți pomii noștri!” „Bine, unchiule, vin!”, a spus Părintele. „Frumoși boi!... Dar va veni vremea să îi dai pe o semnătură!” Dar zice tata: „Părinte, nu m-am gândit deocamdată să-i vând”. Dar Părintele o știut pe ce semnătură îi va da, pentru că era vorba de colectivizare, însă aceasta nu i-a spus-o tatălui, ci doar că îi va da pe o semnătură. Și atunci, și eu, și tata am înțeles: dacă tata, vreodată, se hotărăște să-i vândă, trebuia să meargă la primărie, să-i dea un act pe baza

căruia puteai să mergi în târg cu animalul. Dar actul, prima dată, intrarea în tovărășie și, după aceea, colectivizarea.

Ne-am dus tot atunci și în grădină. Și eu, și tata, și mama, și Părintele. Și zice Părintele: „Aveți pomi mulți!” „Părinte, rândul acesta de pomi este de la Orăștie. Rândul ăsta de meri e de la Geoagiu. Aștia alții...”, de unde erau, că nu mai țin eu minte de unde erau. Și zice Părintele: „Frumoși pomi! Fac fructe?” „Fac, Părinte, fac!” „Vine vremea să-i tăiați...” „No, Părinte, doar noi nu i-am pus să-i tăiem!” „Dar nu-i tai dumneata, că-i taie alții, când va fi să-i taie!...” E adevărat că au fost tăiați când ne-am mutat din Cinciș... Ca să dea drumul la apă au trebuit să curețe terenul și toți care au curățat terenuri pe malul apei râului Cerna au fost muncitori care lucrau în combinat și au fost trimiși de combinat, că pentru combinat s-a făcut barajul, nu pentru altceva. Pentru combinat, că avea nevoie de apă! Și atunci ni s-au tăiat și toți pomii!

S-au terminat apoi discuțiile și ne-am zis să-l conducem pe Părintele până sus, pe lângă biserică; biserica noastră din Cincișul vechi era un pic mai pe deal. Peste drum de biserică sau vizavi de biserică era o casă a unor fini de-ai noștri, finul Ioan al lui Liță. Era în capătul satului, vizavi de biserică. Acolo era un păr sălbatic. Părintele s-a oprit acolo. De obicei, Părintele Arsenie, când venea la noi, avea un fel de par, o bătă - cum pui pari la fasole, din alun -, pe care îl ținea în mână. Se uită așa, de jos până sus la acest păr al lui Ion al lui Liță și, cum era părul destul de gros, dă de trei ori în același loc, la doi metri de la bază, de la pământ și iarbă. Și zice: „Până aici va ajunge apa!” Și atunci toți ne-am întrebat: „Părinte, dacă ajunge apa aici, la doi metri, noi suntem acolo, în groapă. Ce se întâmplă cu noi? Ne înecăm? Murim?” „A, nu!”, răspunde Părintele. „Nici nu vă înecați, nici nu muriți, dar apa până acolo va ajunge!” Și așa a și fost! Părul acela a fost ca o mărturie a relatărilor Părintelui Arsenie Boca de atunci, în prezența părinților mei, a surorii mele și a mea.

Cum de era familia dumneavoastră așa apropiată de Părintele Arsenie?

Familia noastră a fost apropiată, în sensul că de îndată ce am auzit că Părintele Arsenie a venit la Prislop, de la Mănăstire de la Sâmbăta, noi am mers să îl căutăm.

Mergeam, cu toate că oamenii din Silvașul de Sus și din Silvașul de Jos nici astăzi nu merg la Prislop. Nici atunci nu mergeau decât vreo două-trei familii. Și erau la trei kilometri de mănăstire. Dar noi, cum vă spusei, făceam două ore și jumătate pe jos și peste deal, dar tot a doua duminică, atâta vreme cât era Părintele la Prislop, mergeam. Acum, Doamne ferește, dacă o fost ceva de nu am putut pleca, s-a întâmplat nu din cauza noastră. Dar altfel mergeam mereu.

Ei, după ce am început să merg, în perioada cât eram la liceu, eu am fost legată sufletește de mănăstire și de Părintele Arsenie! Și i-am spus că eu aș vrea să rămân acolo, să mă călugăresc. Mi-au făcut cele necesare din haine -

era o măicuță care mi-a făcut tot ce-mi trebuia - și mi-a pus Părintele Arsenie o întrebare: „Anișoaro!” „Da, Părinte!” „Tu ai spus la părinții tăi că vrei să rămâi la mănăstire?” Am zis: „Părinte, le-am spus!” „Și ce-or zis?” „N-or zis nici da, nici ba!” Tata și mama n-au spus nimic. „Dar la fratele i-ai spus?” „Nu!” „No, să-i trimiți vorbă să vină și fratele, Părintele Anton Rudeanu, să stau de vorbă și cu dânsul și după aceea vedem ce facem și cum facem!” Vine fratele... Era Părintele Arsenie, eram și eu de față, de asemenea era și măicuța Zamfira, care era stareță pe vremea aceea, și un grup de maici (despre care eu zic că-s „de pe vremea mea”, deci care-s tot tinere ca mine, de 83 și 84 de ani; o parte din grupul acela mai este la Sinaia). Și Părintele a întrebat așa: „Părinte Antonie, uite, Anișoara vrea să rămână la mănăstire. Ești de acord?” Zice: „Părinte, nu-s de acord!” „Păi de ce?” „Pentru că-i avem pe tata și pe mama care-s bătrâni și Anișoara a rămas singură acasă. Eu sunt cu problemele mele familiale în altă casă...”

Atunci, Părintele o zis așa: „Anișoaro, ce zici?” „Părinte, eu nu zic nimic! Ce ziceți Sfinția Voastră să fac, eu aia fac! Ce ziceți!” Și-atunci Părintele o zis așa: „Știi ce zic eu, Anișoaro? Tu te duci acasă, la Cinciș, îngrijești pe tata și pe mama cum îți va ajuta Dumnezeu”. Că nici tata, nici mama n-aveau nici pensie, n-aveau nimic. Și i-am spus: „Bine, Părinte!” Și Părintele Arsenie a continuat: „Dacă tu mergi, în lume vei face mult mai mult ca la mănăstire!”

Atunci n-am priceput de ce a zis Părintele că pot să fac mult. Ce puteam eu să fac, ce gândeam eu la anii ăia, că fac în lume mai mult ca la mănăstire?! E drept că la mănăstire una era la bucătărie, una era cu găinile, alta era cu oile... Fiecare avea ascultarea ei. Atunci m-am gândit că am și eu o ascultare și că trebuie să-mi fac datoria.

După aceea, m-am angajat - că am lucrat și în contabilitate un an sau doi. Că eu, în '52 am terminat liceul - din '46, până în '52 - și după ce am terminat liceul, m-am angajat în combinatul siderurgic de la Hunedoara.

După ce m-am angajat aici, mi-am dat seama de multe lucruri pe care mi le spusese Părintele Arsenie; după ce le-am priceput, că nu am priceput așa, repede, toate câte mi-a zis Părintele. Să vă spun numai câteva dintre ele.

Când ne-au venit repartițiile pentru combinat, noi am fost trei clase: două clase de băieți și o clasă de fete.

Noi, fetele, am terminat contabilitatea. Băieții au terminat siderurgia. Și, în '52, când am terminat și au venit repartițiile și directorul și cu diriginta au desfăcut plicul de la București, citesc la fiecare numele, de la A la Z, iar toate fetele de dinaintea mea au fost repartizate la contabilitate. Când ajunge la Rudeanu Anișoara, scrie Direcția Comercială. Atunci, sigur că m-am mâhnit și poate că oi fi și plâns; de ce eu nu sunt cu colegele mele? Dar n-am zis nimic atunci. Am lăsat să citească doamna dirigintă sau directorul mai departe și am văzut că după mine, iarăși, toate erau repartizate la contabilitate. Din 24 câte am fost, 23 au rămas în contabilitate și Rudeanu Anișoara a fost trimisă

la Direcția Comercială. Numai eu am fost repartizată acolo! N-am priceput de ce! Dar, după ce m-am angajat în combinat și vreme de o lună de zile eu nu m-am dus la colegele mele - ele erau la parter, iar eu eram la etajul unu -, când am mers, în sfârșit, la ele, să văd ce fac, am constatat că stăteau pe scaun, în partea dreaptă aveau un alt scaunel și pe scaunel era o ladă. În ladă erau fișe contabile. Fiecare piesă și fiecare material din combinat avea codul respectiv și denumirea sa. Piesa cutare, codul cutare... Și-atunci am întrebat: „Măi, voi ce faceți toată ziua?” Și-mi ziseră: „Uite, toată ziua stăm aici, pe scaun, și operăm în fișe. Când vin bonuri din secție - că veneau bonuri din secție cu diferite materiale -, le trecem aici”. Și-atunci am înțeles de ce nu am fost repartizată cu ele. Și le-am și zis colegelor: „Măi, fetelor, eu n-aș putea să stau cum stați voi, opt ore pe scaun - sau aproape opt ore, pentru că te mai ridici să mergi să bei apă sau să mănânci -, eu n-aș putea să stau atât pe scaun!” Dar serviciul meu a fost în așa fel, încât nu am fost nevoită să stau așa. Iar dacă am ajuns acolo, la Direcția Comercială, eu am considerat că Părintele Arsenie a aranjat lucrurile. Acel ministru sau funcționar din București care a făcut repartițiile a scris în dreptul meu Direcția Comercială. Ei, pe mine Direcția Comercială m-a ajutat foarte mult apoi, la tot ce a însemnat parohia, construcția de mai târziu a bisericii și multe altele. Și-atunci am început să zic că de asta a spus Părintele că în lume fac mai mult ca la mănăstire. Și să vă spun de ce.

Combinatul, în cei șapte ani de zile cât am lucrat acolo, l-am cunoscut de la A la Z. Cei care erau cu mine acolo unde am ajuns eu, la serviciul acela de aprovizionare, mă trimiteau pe mine, că eram mai tânără: Anișoaro, te duci până la turnătorie! Te duci până la mecanică! În fine, unde aveau treabă, mă trimiteau pe mine... Mă duc, cum să nu?!, răspundeam eu de fiecare dată. Iar eu îmi făceam și treburile mele și îi și serveam. Ei, prin asta, am învățat foarte mult și în timpul ăsta de șapte ani, am cunoscut materialele care m-au ajutat după ce m-am căsătorit și după ce Părintele Crăciun a avut de construit biserica din Cinciș, pentru că eu cunoșteam materialele. Și, apoi, când mergeam cu treabă - după ce am plecat de la combinat, că după șapte ani m-am mutat cu lucrul -, ușile îmi erau deschise întotdeauna.

La un moment dat, după șapte ani de combinat, am vrut să mă angajez la turnătoria Patria. Aici am trăit o altă minune. Cineva, un inginer, m-a cunoscut și mi-a spus să vin la turnătoria Patria, că este un post de tehnician. „Cât e salariul?”, că și atunci întrebam cât e salariul.

În Combinat aveam vreo 480 de lei și acolo era 700. Am făcut o socoteală și mi-am zis că de la 480 la 700 e o diferență care ajută, mai ales că tata și mama n-aveau pensie și trebuia să îi ajut, așa că mi-am făcut demersurile. Când am fost în fața primăriei, mi-a ieșit în cale fostul nostru doctor, care era directorul spitalului și care a fost doctor la Școala Medie Tehnică Siderurgică. Acesta mă întreabă: „Anișoaro, ce faci?” „No, doctore, uite, vreau să mă angajez.” „Unde te angajezi?” „La turnătoria Patria.” „A, da, bine. Bine, bine... Și în mână ce ai?” „Fișa de angajare!”

Îi dau fișa, pac-pac, o rupe și-mi spune: „Pune-o în coșul de gunoi și hai cu mine!” N-am înțeles de ce mi-a luat fișa, de ce mi-a rupt-o... M-o dus la spital - dânsul era director la spital. Mă duce la cadre, unde era chiar soția dânsului, căreia îi spune: „Ileana, uite, Anișoara Rudeanu a fost elevă la liceu. O cunosc, e fată bună! Eu vreau să o angajez la spital, că, uite, o vrut să se ducă la turnătoria Patria, acolo unde sunt bărbați și e greu să muncească în mizerie și fumuri!” Și m-am angajat la spital! Ei, angajându-mă la spital, mi-am spus tot așa, că tot Părintele Arsenie o aranjat lucrurile.

Fiind la spital, am avut libertate, astfel că în timpul zilei eu puteam să fug, să iau mașină, să duc nisip la biserică. A doua zi, să duc piatră. A treia zi, să duc lemne.

Deci în fiecare zi eu ieșeam câte o oră, două, pentru treburile parohiei. Dar cum ieșeam? Cu aprobarea șefilor!

Însă, dacă aș fi fost în altă parte, n-aș fi putut să fac! Nu puteam! Poate și de cinci ori pe zi ieșeam din spital. Și nu fugeam! Mă rugam la șeful, ceream voie de la șeful de secție sau de la asistenta șefă care era și puteam să plec.

Deci, în timpul acesta, toate le-am pus pe seama Părintelui Arsenie, că toate le-o rezolvat pentru mine, astfel încât, când am început construcția bisericii, eu știam unde să bat la ușă în combinat, știam să bat la ușă la ICSH 1 și peste tot, la toate întreprinderile.

„Anișoaro, mănâncă și tu pâine prăjită cu un iaurt!”

Câtă vreme Părintele Arsenie a fost la Prislop, l-ați mai căutat apoi? Mă refer la perioada de după întâlnirea de care ne-ați povestit.

Da, da, da!

Vă mai amintiți câte ceva din întâlnirile respective?

Da... De pildă, înainte de a pleca de la Prislop, Părintele Arsenie ne-o chemat odată pe amândoi, pe Părintele Crăciun și pe mine, și ne-o spus: „No, eu acum nu voi mai fi aici...” Că eu prima dată am avut duhovnic un preot la școală. Al doilea duhovnic mi-a fost Părintele Arsenie Boca; cei mai mulți ani l-am avut pe Părintele Arsenie Boca duhovnic. Iar când o simțit că trebuie să plece de aici, ne-o chemat pe amândoi și ne-o zis: „Uitați, eu trebuie să plec. Anișoaro, tu acum ai ca duhovnic pe Părintele Nicodim, până trăiește! Și când va pleca, îl ai pe Părintele Crăciun!”

Dar să vă spun ce am pățit odată la masă. Părintele Arsenie stătea în capul mesei. În dreapta Părintelui stătea măicuța

Nota 1. Întreprinderea de Construcții Siderurgice Hunedoara.

Zamfira și în stânga stăteam eu. Asta se întâmpla când eram acolo, la dânșii, la Prislop. Când am stat un an de zile acolo. Și era și maica Ilaria, bucătăreasa, în grupul acesta al maicii Marina. Și zice Părintele Arsenie: „Maica Ilaria, știți ce vă rog? Pregătiți-mi două felii de pâine!” Și parcă-l văd și acum pe Părintele cum mânca pâine prăjită cu iaurt.

Mânca și ronțaia. Așa o poftă mi-o venit și mie, încât m-am gândit: „Măi, ce-aș mânca și eu o bucată de pâine prăjită cu iaurt!” Mai băgă de două ori în gură Părintele Arsenie, după care zise: „Maică Ilaria, mai prăjiți-mi două felii de pită și mai aduceți și un iaurt!” No, maica se duse. Când le-a adus în fața Părintelui, acesta întinde farfuria către mine și zice: „Anișoaro, mănâncă și tu pâine prăjită cu un iaurt!”

Au fost multe lucruri, pe care nu reușesc să le spun așa cum le-am trăit...

Și astăzi, dacă ați văzut, peste pârâu, mai sunt băncile acelea de mestecăn, necojite. Mai sunt și acum. Ei, toate băncile acelea erau făcute de mânuța Părintelui. Clopotnița, de mânuța Părintelui. Căruța, tot ce trebuie, partea lemnoasă, tot Părintele Arsenie o făcea! Tot, tot, tot! Toată ziua era și la slujbă, dar îl găseai veșnic și în atelierul de tâmplărie! Cu rindeaua, lucrând cu lemne. La fel și staulul de oi...

Știu că ați stat o vreme la mănăstire, la Prislop...

Da, am stat un an și ceva la mănăstire, la Prislop.

Eram îmbrăcată în rasă... Am lucrat acolo.

E adevărat - când am plecat, am plecat neîmpăcată, dar am plecat din ascultare. Dacă a zis Părintele: Tu te duci în lume!..., m-am dus. Iar când am început lucrările la biserică, atunci mi-am dat seama de ce Părintele Arsenie m-a trimis în lume: ca să ajung în combinat, să cunosc oameni, că altfel era greu.

Părintele Crăciun era șofer la roabă, iar eu ceream ture de noapte la serviciu, ca să îl pot ajuta ziua. Lucram noaptea la spital și, după ce dormeam vreo două ore, dacă dormeam, plecam la Autobaza din Hunedoara, după materiale pentru biserică.

În vremea aceea, de un an de zile de lucrare la Prislop, cum era Părintele? Era căutat de lume și atunci?...

Era, dar nu erau chiar atât de mulți oameni... Veneau oamenii, însă puțini, mai rar.

Între oamenii de acolo, între măicuțe, la acea vreme ce se spunea despre Părintele Arsenie? Cum era „cunoscut” Părintele?

Eu când auzeam că le zice pe nume oamenilor pe care nu i-a văzut niciodată, mă tot gândeam cum se poate așa ceva. Doar în mintea mea eram mai tânără, mai copilăroasă, nu pricepeam eu. Nici chiar atunci când mi-a zis să mă duc în lume, n-am priceput eu. Ce să fac eu în lume? Ce minuni pot să fac eu în lume? Abia după aceea am văzut ce am făcut în lume, când am început biserica.

Că eu unde mergeam, aveam uşile deschise.

Cum a fost cu „testamentul” Părintelui Arsenie pentru dumneavoastră şi pentru Părintele Crăciun, de a construi acel muzeu şi schit la Cinciş? Ştim că Părintele Arsenie v-a lăsat în grijă să construiţi aceste lăcaşuri la Cinciş...

Într-o seară, la ora zece - nu ştiu dacă era poarta încuiată sau nu era, că noi de multe ori nu o încuiam -, vine Ion de la mănăstire, care acum e şofer la maşină, iar atunci era şofer la cai şi căruţă. Vine cu căruţa la noi şi zice: „Părinte, m-o trimis Părintele Arsenie să vă zic să veniţi amândoi până sus, la mănăstire”. Gata, ne-am echipat! Ne-am dus la Prislop şi ne-am întors dimineaţa, poate pe la 5-6. Atunci am tot vorbit de lucrurile pe care trebuie să le facem.

Se întâmpla în vremea în care Părintele era deja plecat la Drăgănescu, nu?

Da, era plecat în Drăgănescu. S-a întâmplat înainte de Revoluţie, cu câţiva ani buni.

Atunci, Părintele ne-a întrebat: „Mai aveţi de lucru la biserică?” „Mai avem, Părinte, mai avem.” „Cum vă descurcaţi?” Eu întotdeauna răspundeam înaintea Părintelui Crăciun: „Părinte, ne descurcăm bine. În Combinat, colegii mei sunt toţi directori, ingineri-şefi, mecanici şefi şi așa mai departe. La ICSH, tot la fel. Eu, când mă duc la ei, niciunul nu mă refuză dacă mă duc după materiale”. „Bun! Tu te duci după materiale?”, m-a întrebat Părintele. „Eu!” „Dar şi lucrezi?” „Şi lucrez la spital. Dar oamenii de la spital îmi îngăduie, de pot să plec!” Vă spun: nu pot să le mulţumesc - că unii din ei au murit, alţii încă mai trăiesc - îndeajuns pentru faptul că n-a fost o dată să mă cer la vreun şef şi să-mi zică: Nu te duci, Anișoaro! Nu! Spuneau: Du-te! Numai să-ţi laşi înlocuitor!

Şi-atunci vorbeam cu o asistentă care venea în locul meu, şi eu mergeam după lemne, după scânduri, după piatră, după ciment. Fac o paranteză. Într-o zi, s-a întâmplat în felul următor: mă duc la ITA 2, după o tură de noapte.

Nota 2. Întreprinderea de Transport Auto.

Era directorul singur - și el, un fost coleg. Și zice: „No, preoteaso, ce-ți trebuie?” „Păi, Nicule, îmi trebuie trei sau patru mașini.” „Cum trei sau patru mașini? Eu nu dau la întreprinderi trei-patru mașini odată și ție îți trebuie?! Ce faci cu ele?” Zic: „Îmi trebuie o basculă pentru nisip, la Mureș. Îmi trebuie un peridoc să meargă după lemne. O carosată, să duc niște scânduri...” „No, n-am atâtea mașini!” Zic: „Bun... Eu sunt obosită, că n-am dormit astă-noapte, dar fără mașini nu mă duc. Cu mașina de Târgu Mureș mă duc eu...” De celelalte știam că am cu cine să le trimit, așa că a rămas ca eu să merg cu basculanta să iau nisip de la Mureș. Și zice: „Nu, nu-ți dau!” „No, dacă nu-mi dai, eu de aici nu plec! Uite aici mă așez și aștept! Nu plec dacă nu-mi dai mașină!” Și sună - erau telefoanele acelea manuale - la șeful lui. „Tovarășul Șufană, uite, preteasa de la Cinciș are nevoie de cinci mașini!” „Să vină jos!” M-am dus jos, am făcut hârtiile, am semnat hârtiile, m-am dus la casierie, am plătit și mi-au dat mașinile! La noi așa era în perioada aia, când s-o început și lucrarea la mănăstire, la Prislop, la clădirea de jos: într-o zi duceam la Cinciș cărămidă, într-o zi la Prislop. Într-o zi duceam la Cinciș fier-beton, în altă zi la Prislop. Și așa erau unele cu altele.

Mulți mă întrebau: „Doamnă preteasă, dumneavoastră în câte locuri sunteți angajată?” „Păi eu sunt angajată în câte locuri am hârtii...” Că o dată luam o comandă de la Industria Alimentară, o dată de la Colectiv, o dată de la mecanicul șef, de la nu știu câte întreprinderi.

De ce? Mi s-a spus odată de către directorul economic de la ICSH, domnul Borțoi - trebuie să-l numesc, că ne-o ajutat foarte mult - așa: „Doamnă preteasă, când vii la mine cu cereri, să nu apară nici antetul, nici ștampila bisericii. Dumneata vii cu ce cereri vrei, dar să nu se vadă că sunt pentru biserică!” Prin virament se vedea că banii sunt ai Bisericii, așa că eu plăteam în numerar întotdeauna.

Așa o fost viața mea, de o trebuit să merg să mă rog de întreprinderea cutare: dați-mi o comandă, de cealaltă întreprindere: dă-mi o comandă pentru cutare...

Deci alergam, dar nu oboseam, nu eram obosită.

Nici acasă lucrurile nu rămâneau nefăcute, pentru că nu era cine să le dirijeze. Aveam peste 70-80 de oameni zilnic la lucru. Porțile noastre nu se închideau niciodată, nici seara, nici noaptea...

„Să faceți trei clădiri în curtea bisericii!”

Ce v-a spus atunci Părintele Arsenie, când v-a chemat noaptea?

Atunci, când ne-a chemat la ora zece, a întrebat așa: „Ce faceți? Cum lucrați?” Și i-am spus: „Părinte, ne descurcăm... Colegii mei au făcut toți

facultate, sunt toți licențiați în combinat și mă ajută". Auzind aceasta, Părintele a spus: „No, uite, vreau să vă mai dau de lucru!" Eu imediat am sărit: „Da, Părinte, dați-ne, că lucrăm!" Dar asta era în timpul comuniștilor. Și zice Părintele măicuței Zamfira să taie o coală ministerială și să-i dea un creion.

I le-a dat. Și o făcut așa: un dreptunghi, încă un dreptunghi, alt dreptunghi. Trei dreptunghiuri. Și ne-a zis: „Ei, să faceți trei clădiri în curtea bisericii!" „Facem, Părinte, facem!" După aceea, ne-a explicat fiecare ce să fie, iar apoi a spus: „Mă, la ce necazuri vă bag eu pe voi doi!" - adică pe mine și pe Părintele Crăciun. „Părinte, nu ne băgați la niciun necaz, că ne descurcăm. Ne descurcăm, că oamenii ne ajută și ne ajută și Dumnezeu! Facem!" Ne-a spus așa: „Faceți acolo o clădire în care va fi un muzeu!"

Apoi, l-a întrebat pe Părintele Crăciun: „Părinte Crăciun, știi unde e fresca din biserica ce s-a demolat?" Zice: „Am auzit că ar fi pe la București sau pe la Hunedoara!" No, zice: „Aia care mai este la Hunedoara s-o aduceți când veți găta prima clădire. Faceți muzeul jos, aduceți fresca, și sus faceți niște chilli. Dar această clădire de care vorbim să aparțină de Prislop și acolo să fie maici de la Prislop și încă un călugăr!" Asta ne-a spus Părintele atunci!

Nu s-a întâmplat însă așa...

Și acum în ce stadiu sunt lucrările? Clădirea e făcută, nu?

Clădirea e făcută, da.

La îndrumarea Părintelui Arsenie, n-am putut nicicum să începem lucrările atunci, că nu ni le aprobau. Ce vă trebuie trei clădiri?, ni se spunea mai mereu.

Înainte de a mă cunoaște eu cu Părintele, Părintele Crăciun fiind student, dacă nu mă înșel, la Sibiu, împreună cu Părintele Vasile Prescură s-a dus într-o iarnă la Prislop și s-a întâlnit acolo cu Părintele Arsenie. Nu știu ce i-o fi întrebat Părintele Arsenie, dar într-o discuție îi spune Părintelui Vasile: „Tu te călugărești!" Și către Părintele Crăciun: „Iar tu te căsătorești!" Cam asta a fost ce le-a spus Părintele. Ce altceva au mai vorbit nu știu, că nu l-am întrebat niciodată!

Apropo, cum a fost „întâlnișul" cu Părintele Crăciun? Cum v-ați cunoscut?

Țin minte că într-o lună de august ne-am întâlnit. Eu eram la spital - lucram la spital - și a venit acolo cu un nepot, care era coleg parcă la facultate cu Părintele, Vlad Ion. Și el o terminat teologia. Era nepot de soră, dar el n-o călcat pe urmele mamei sale cu nimic, nici atunci și nici azi.

Așa ne-am cunoscut...

Ce s-a mai întâmplat cu muzeul și cu celelalte două clădiri?

În anul '90, după Revoluție, la 1 martie sau 15 martie, dacă nu mă înșel, noi aveam toate desenele cu ce ne-o zis Părintele atunci, noaptea, cu cele trei dreptunghiuri.

Și ne-am hotărât să le facem. „Hai să vorbim cu ICSH, să le facem!”, ne-am zis noi. No, pregătirăm cele ce ne trebuiau și Părintele Crăciun îmi spune într-o duminică: „Mâine dimineață mă duc la Arad!” I-am pregătit dosarele, toate le-o băgat în geantă, s-o dus la Arad și le-o lăsat acolo, la episcopie. Era Părintele Bucte acolo și ceilalți consilieri. Părintele Crăciun a lăsat actele acolo și i s-a spus: „Părinte, joi avem ședință. Discutăm problema și vă sunăm, ca să veniți!” Deci asta se întâmpla în 15 martie. Noi făcuserăm contractul pentru trei clădiri - parcă erau vreo cinci milioane cu totul. Dar cum am făcut? I-am spus directorului Ivan, care, cu o lună înainte de a muri, l-a chemat pe Părintele Crăciun să-l spovedească și i-a zis: „Părinte, eu mor, dar mor cu inima neîmpăcată, că n-am făcut ce o zis Părintele Arsenie!” Și s-a oferit să ne ajute. Și la fel îmi spun și eu: Mâine poate mor și nu mor cu inima împăcată, că n-am făcut cele trei clădiri pe care le-o zis Părintele Arsenie! Numai pe asta, care e acum, am făcut-o cum am făcut-o - destul de greu.

În fine... Am făcut contract eu, Părintele și cei doi copii ai noștri. Și eu am întrebat: „Domnule director, se poate cu plata în rate?” „Da!” Și o trecut acolo o plată, pentru ca în fiecare lună să dăm o sumă de bani. Și o zis: „Până trăiți, plătiți!” Cu banii noștri am spus că facem deci, dar nu ne-au aprobat! Ca să mă sune Părintele Nicoroiu și să-mi spună să vină Părintele Crăciun după dosar. Atunci am început să zic: „Părinte Consilier, vă rog frumos să transmiteți Preasfințitului sărutări de dreapta, și dumneavoastră, tuturor, care ați fost în Consiliu...” Și zice: „Lasă mulțumirile, doamnă preoteasă, că nu v-am aprobat!” În clipa în care mi-o zis că nu au aprobat, am simțit că parcă mi-au tăiat picioarele de la genunchi! Aveam un scaun acolo, lângă telefon, și m-am așezat pe el. Și-am întrebat: „Părinte, oare mai găsiți în țara românească patru ca noi? Cu banii noștri vrem să facem și nu ne aprobați? Și poate pe alții îi forțați să facă uneori câte ceva și nu fac sau nu vor sau nu pot?” No, nu ne-au aprobat! Dar zice: „Nu-i timpul!” I-am spus: „Părinte, cuvântul că nu-i timpul îl știu ce înseamnă, dar nu se potrivește! Dacă noi am făcut contract cu ICSH-ul, noi plătim toată lucrarea pentru trei clădiri, cum o zis Părintele Arsenie, de ce să nu fie timpul? Vă rog frumos, gândiți-vă! Până vine Părintele după ele, poate vă gândiți!...” Nu s-au mai gândit și nu au aprobat!

Iar aprobarea... Nu a mai ajuns nici până acum.

„Sună-l pe Părintele Crăciun și numai atât să-i spui: că-i mulțumesc!”
Când l-ați mai reîntâlnit pe Părintele Arsenie?

L-am mai întâlnit la Prislop o dată, în '89 cred, în anul Revoluției, când eu m-am dus la Părintele Nicodim să mă spovedesc, așa după cum mi-a spus Părintele Arsenie să fac. Era Postul Paștelui, era vreme urâtă. Și când intru acolo, la mănăstire, o maică de la Sibiu, pe care am reîntâlnit-o acum, de curând, îmi iese în cale și îmi spune: „Doamnă preoteasă, ce noroc ai! Că Părintele e aici!” Dar eu întreb: „Păi unde era plecat Părintele Nicodim?” Că eu am crezut că de Părintele Nicodim îmi zice.

Dar ea îmi spune: „Nu Părintele Nicodim! Ci Părintele Arsenie!” Și atunci îi zic: „Maică, de câți ani nu l-am mai văzut! Spune-mi cum e îmbrăcat, să știu și eu”. Și zice: „Un singur lucru te rog. Părintele o să coboare acum de sus. Dar dacă îl vezi, să nu te apropii să dai mâna sau să îi săruți mâna, că...” Nu era voie! „Dar fă-i din cap și îl saluți, iar dacă îți face un semn cu mâna dreaptă, să știi că stă de vorbă cu dumneata. Dacă nu, nu.”

În fine... După cinci minute, Părintele a coborât și, într-adevăr, așa a fost! La doi metri înainte de a ajunge la Părintele, am înclinat din cap, iar dânsul cu mâna dreaptă a făcut un semn. M-am dus spre izvor și, după cinci minute, o venit înapoi de jos și lângă biserică erau două bănci, pe care, de câte ori le văd, îl văd pe Părintele Arsenie acolo! M-o chemat acolo și am stat pe o bancă.

A venit maica Marina și a adus un preș pe care l-a pus pe bancă și înainte de a ajunge m-am uitat și eu la ceas. Era ora doisprezece. La început, sigur că parcă n-aveam cuvinte și nu știam ce să întreb. Iar dacă mă întreba Părintele, parcă nu știam ce să răspund; erau atâția ani de când nu-l mai văzusem! Dar după aceea mi-a venit și poftă de a întreba, și de a răspunde, dacă mă întreba Sfinția Sa. Și zice către mine: „No, voi ce mai faceți? Ce mai lucrați? Mai aveți de lucru?” „Mai avem, Părinte, avem!” No, nu mai știu tot ce am vorbit. Mai întreba dânsul, mai întrebam eu. Și la un moment dat zice: „No, Anișoaro, acum cred că e destul! Du-te și tu să te spovedești și eu mă duc să mă odihnesc”. Nu m-am sculat de pe bancă și mi-am pus întrebarea: De ce oare Părintele Arsenie numai zece minute stă cu mine de vorbă? Așa mi-am pus întrebarea.

Iar după ce ne-am despărțit și m-am uitat la ceas, am văzut că trecuseră două ore și jumătate! În două ore și jumătate am discutat multe! Pe unele le țin minte, pe altele nu le mai țin minte, dar toate au fost spre folosul meu și al familiei mele.

Ați fost la înmormântarea Părintelui?

La înmormântarea Părintelui Arsenie? Am fost, am fost!

Ce vă mai amintiți de atunci?

La înmormântare o fost lume, însă nu foarte multă, pentru că nu s-a știut. Au fost și preoți mai puțini, care s-au cunoscut cu măicuța Zamfira, că dânsa era

atunci acolo, și pe care i-au anunțat cei de la mănăstire, cum au putut, pentru că erau și ei urmăriți.

Cu o săptămână înainte de a muri Părintele, sună maica Maria, care e cu Preasfințitul Daniil la Vârșeț. Sună într-o miercuri seară, pe la ora 7-8 și vorbește cu mine.

Zice: „Doamnă preoteasă, Părintele Crăciun e acasă?” „E acasă, maică!” „Vreau să vorbesc ceva cu Părintele!” Și îi spune Părintelui: „Părinte Crăciun, vreau să vă rog ceva, dar Părintele Arsenie nu știe nimic ce vreau să vă rog. N-ați face bine ca vineri să chemați șase preoți, pe lângă dumneavoastră, și să faceți un maslu pentru Părintele Arsenie?” „Fac, maica Maria, fac!”

Asta a fost miercuri. Joi, Părintele a mers și a găsit încă șase preoți, dar nu le-a spus pentru cine vrea să facă maslul, că o mai trecut și pe alții pe pomelnic.

Au făcut vineri maslul și vineri seara, la ora opt, Părintele Arsenie zice așa: „Maica Maria, nu știi numărul de telefon al Părintelui Crăciun de la Cinciș?” „Ba-l știu, Părinte!” „No, sună-l și numai atât să-i spui: că-i mulțumesc!” Că o făcut maslul... Dar maica nu i-a spus că ea a vorbit cu Părintele Crăciun!

Noaptea, când o murit Părintele, la Sinaia, la ora doisprezece, o venit tot Ion, șoferul de care v-am povestit, și a bătut la geam: „Părinte, Părinte!” „No, cine-i?” „Ion!”

Părintele se sculă și se duse să deschidă. „Veniți, Părinte?” „Păi cât e ceasul?” „E doisprezece! Să-i sculați pe Neluțu și pe Adrian, că o murit Părintele Arsenie și trebuie să-i săpăm groapa până-l aduce de la Sinaia!” Deci Opre Neluțu și Opre Adrian, copiii noștri, i-au săpat groapa Părintelui. Și cu ceva oameni de pe acolo - cu Ion, ăsta, care o fost, și probabil și alții...

Am fost în preajma Părintelui Arsenie mereu, după cum v-am spus...

De la Cinciș la Prislop

În curtea bisericii din Cinciș, imediat în dreapta, s-a statornicit către veșnicie lăcașul de lut al Părintelui Crăciun. Sfânta Cruce ce îi nemărginește mormântul e extraordinar de asemănătoare cu cea a Părintelui Arsenie Boca. Și dincolo de moarte, avem încredințarea că cei doi au rămas într-o cuminte așezare de prietenie întru Hristos și împreună-rugători pentru noi...

Apoi ne abatem pentru câteva clipe în clădirea ce așteaptă să se împlinească în muzeu. Intrăm, aici, într-o împărăție de har și dar, din care ne șoptesc strămoșii să nu ne înstrăinăm sufletele și să ne urmărim înaintașii, spre slava lui Hristos și a Neamului acestuia.

Deși timpul face cerc de lumină și rugăciune către noapte, ne îndreptăm spre Prislop... Aici, Părintele Arsenie e mereu pregătit să dăruiască. Necuvintele iau locul rugăciunii, sufletele încep a tălmăci Veșnicie...

Sora Aurelia Tincea (Sâmbăta de Sus, Brașov) „Părinte, cine ești, Părinte?!”

A venit pentru prima oară la Mănăstirea Sâmbăta de Sus pe când avea vreo 25 de ani, să îl vadă și ea, aievea, pe Părintele Arsenie Boca, acel Părinte despre care toate satele din împrejurimi vorbeau ca despre un sfânt. Au trecut de atunci încă aproape 70 de ani, iar sora Aurelia (așa cum îi spun toți cei de aici) nu a mai plecat de la această mănăstire.

Aurelia Tincea (soră cu Pr. Paisie Tincea, de la Mănăstirea Brâncoveanu, Sâmbăta de Sus) a văzut lumina zilei în 1920, la Izvorul Mureșului. Încă de mică e crescută în frică de Dumnezeu și dragoste de Biserică. În 1945, vine la Mănăstirea Sâmbăta, să îl întâlnească pe Părintele Arsenie Boca. Aici, ajută la bucătărie și la alte treburi gospodărești încredințate de Pr. Arsenie. Firesc, cu o ascultare dăinuind de zeci de ani, sora Aurelia poate fi găsită și azi, la cei peste 90 de ani ai săi, întotdeauna, fie în biserică, fie la treburi, pe la bucătărie.

În momentul în care am găsit-o, pogora dinspre vecernie, pe aleile înmiresmate tomnatic ale mănăstirii.

Am rugat-o să ne întoarcem puțin împreună, înspre acel timp covârșit de prezența Părintelui Arsenie Boca.

„Cine știe ce ați auzit voi...”

Soră Aurelia, cum a fost întâlnirea aceea, de demult, cu Părintele Arsenie Boca?

Prima dată când l-am întâlnit pe Părintele Arsenie a fost în Postul Paștelui, în anul 1945.

Aici, la Sâmbăta?

Da. Eu locuiam în Brașov, la șeful gării, la o familie germană. Și acolo, de la biserică, am auzit că vine lumea la Sâmbăta. Și am aflat că vine un autocar, un grup. Dar eu tot nu știam dacă să merg, până când deodată m-am gândit: Hai să merg și eu! Și-ncepe doamna preoteasă - era Părintele Comșa atunci - să-mi spună:

- Au plecat. Nu mai sunt locuri la excursia asta. Dar mergi cu trenul, dacă vrei, că nu e departe.

Eu nu cunoșteam deloc drumul, dar am plecat cu trenul. Știam că trebuie să-mi cumpăr bilet până la Voila.

Apoi, în tren, când am vrut să cobor la Voila, conductorul mi-a spus că sunt și alți oameni din Brașov care merg la mănăstire și că vor opri și în haltă la Sâmbăta.

I-am zis:

- Dar eu am luat bilet numai până la Voila! Acum, cum să merg până la Sâmbăta?

- Lasă, că nu se rup roțile de la tren dacă te mai duce doi kilometri.

Atunci am venit deci pentru prima dată, împreună cu câțiva oameni de la Brașov. Era în anul 1945...

Cam câți ani aveai pe atunci?

25 de ani.

Și, după ce ai ajuns la Sâmbăta?

Era în Postul Paștilor, când am venit. Cred că era a cincea săptămână de Post.

Era o maică aici, care ajuta la bucătărie. Era mai bătrână, așa.

După Sfânta Liturghie, îi spune Părintelui Arsenie și Părintelui Serafim, de față cu mine:

- Astăzi a cântat cor îngeresc în biserică.

Și Părintele Arsenie, care era în biserică și stătea cu mâinile ridicate în sus, la fel ca și Părintele Serafim, i-a răspuns maicii:

- Cine știe ce ai auzit voi...

Nu voiau să spună adevărul! Dar a fost atunci ceva cu totul minunat!

Eu am stat atunci o săptămână și apoi am plecat. Pe urmă, de Schimbarea la Față, am venit și am rămas.

Atunci, prima dată, ai reușit să vă spovediți la Părintele Arsenie?

Nu, m-am spovedit la Părintele Serafim. Părintele Arsenie era foarte ocupat! Lucra în rând cu toți muncitorii! Și piatra asta, care e în jurul bisericii, asta mică, Părintele Arsenie a adus-o. Părintele o adunat-o din râul ăla mare. Intra în apă, acolo, și aduna piatră. Era foarte, foarte muncitor.

Alegea oameni pe care-i chema la treabă; că era foarte, foarte multă lume. Dar toată lumea lucra! Mănăstirea era la început, era încă șubredă. Pe mine și pe încă vreo două fete ne mai dădea afară din grup. Și parcă mă tot supăram: De ce nu ne primește și pe noi? Apoi, iar mă duceam la muncă și iar mă dădea afară. Și la un moment dat, mi-a zis:

- Eu pe voi vreau să vă mai cruț.

A știut că mai avem altele de dus, probabil... Mă și vedea mai slăbuță și era lucru greu de făcut.

A doua oară ați reușit să vorbiți cu Părintele? Să îl cunoașteți mai bine?

Da. Cam un an și ceva am stat împreună cu dânsul, că, după aia, în 1948, a plecat. Noi eram cu treabă multă la bucătărie, la gospodărie. Vedeam numai cum îl aglomerează lumea pe Părintele așa de tare!...

Era odată aici Părintele, la casa de lângă complex, și s-a dus cu prescuri la lume. Venea lume foarte multă! Și toți se îngrămădeau - așa se îngrămădeau! - să-i sărute mâna.

Eu m-am gândit: Cum să mă îngrămădesc așa?! Să-l necăjesc așa? M-am dat deoparte.

Când o terminat cu toți, o venit la mine și mi-o dat mâna și mi-o zis:

- Să trăiești!

Eu n-am îndrăznit să mă duc, că n-am vrut să-l mai necăjesc și eu...

Altădată, era în râul mare, scotea piatră. Era aproape de momentul plecării lui de aici și știam că pleacă. Și toate fetele - au fost foarte multe studente atunci, de la Teologie și de la alte facultăți; era și maica stareță Zamfira și multe altele - au cerut sfat și multe voiau să le trimită la mănăstire, la Bistrița. Numai eu am tot rămas, am tot rămas. Am fost la fân în grădină și, când s-a terminat cu fânul, mi-am zis: Acum îl aștept aici pe Părintele, când iese din râu, și vorbesc. Și când a ieșit, avea un însoțitor, pe Părintele Antonio. Când o ieșit, o zbierat la mine; așa o zbierat la mine:

- Întinde-o, că te apucă ploaia!

Mi-am zis: Uite, nici acum n-am avut noroc... Am făcut însă ascultare și am plecat.

Am vorbit cu Părintele la plecare, înainte de a se urca în căruță. Ultima plecare... Când o plecat de aici. Atunci, parcă cineva m-ar fi împins de la spate: Pleacă Părintele și numai eu am rămas fără sfat... Și m-am dus, așa, și am strigat ca o disperată:

- Părinte, vă rog să mă trimiteți și pe mine la Bistrița.

Părintele, în general, le trimitea pe toate la mănăstire la Bistrița. Stă și se uită la mine și-mi zice:

- Pe tine nu te trimit.

Îmi venea să plâng. Am strigat:

- Dar ce să fac, Părinte?

- Ce să faci? Să stai, să rabzi anii vieții...

Așa ați și făcut, nu?

Da... Dacă așa o zis Părintele...

Când a murit Părintele Serafim, când l-au dus la spital ultima dată, și dânsul, aproape plângând, mi-a spus:

- Tu să nu pleci de aici! Tu să nu pleci de aici!

Orișicum am fost, cum n-am fost..., ca o ștergătoare de picioare, ca o servitoare. N-am fost nu știu ce. Dar știe Dumnezeu...

„Părinte, cine va intra aici, la nuntă?”

Se tot vorbește din acea perioadă de anumite minuni pe care le făcea aici Părintele. Vă amintiți lucruri de genul acesta? Lucruri mai deosebite care s-au întâmplat aici?

A ieșit odată Părintele Arsenie de la masă, după Crăciun. Și era în curtea mănăstirii un pom, un brad aruncat de la pomul de Crăciun. S-a dus Părintele, a luat pomul și l-a înfipt în pământ. Iarna, în pământ înghețat. Și bucătăreasa, care era aici - Victoria o chema -, a zis:

- Părinte, Părinte, cine ești, Părinte?

Că o văzut că în pământ înghețat o înfipt bradul...

Dar Părintele i-a zis:

- Taci, Victorio, taci, taci!

Zicea uneori Părintele:

- După ce plec din lumea asta, să mă chemați, că mai mult vă ajut de acolo, ca de aici.

Am fost cândva și eu la Drăgănescu. Chiar atunci, picta la icoana cu Nunta din Cana. Și era un timp când nu vorbea. Nu vorbea cu nimeni. Scria pe hârtii celor cu care voia să vorbească. Atunci, eu am întrebat:

- Părinte, cine va intra aici, la nuntă?

Și mi-a arătat ca și cum ar spăla rufele și le-ar stoarce bine. Adică să fii bine spălat și stors bine și atunci poți intra la nuntă. Că de vorbit nu vorbea.

Nu știu prea multe, pentru că nu stăteam mult pe lângă Părintele. Nici n-aveam timp, și era mereu înconjurat de oameni cu școală multă; cu teologie, cu seminar, cu facultate.

Cum era Părintele la slujbă?

Apăi, stătea ca o stâncă, cum zicea maica Teodora!

Stătea ca o stană de piatră, nemișcat! Slujea mai rar, că în general slujea Părintele Serafim cu un Părinte Mihail Burghescu, care la urmă o mers la Săliște. Acolo o și murit... Au fost trei Părinți aici, la început.

Părintele Arsenie era cu treburile multe și cu lumea.

Tare-l mai necăjea lumea! Tare, tare! Însă la fiecare situație știa un cuvânt să le spună...

Și la predică?

Înainte de a pleca de la mănăstire, a trimis lumea acasă și a zis că vrea să rămână doar cei cu carte mai multă, că ține niște predici pe care nu le înțelege oricine.

Erau pentru studenți. Era cam după Sfântul Ilie și până la 1 august, perioada aceea în care sunt cam 10 zile.

Și-apoi ziceau unele, mai în râs, că acum se aleg oile din capre. Dar Părintele le-a spus:

- S-aveți grijă, ca nu cumva cei care credeți că rămâneți, tocmai voi să plecați!

Era o fată de pe la Sibiu, care îmi tot zicea:

- Hai să mergem și noi!

Toată lumea era chemată să meargă, doi câte doi, în fața Părintelui. C-așa-i alegea pe toți. Și-mi zicea fata aia:

- Hai să mergem!

Zic:

- Eu nu mă duc! Eu n-am școală!

- Păi, ce, depinde de școală?

- Depinde și de starea sufletească, dar și de școală...

Dar ea a tot insistat:

- Hai, hai, hai!...

Și am mers cu ea la Părintele și am vrut s-o las în fața lui și să plec. Dar Părintele o întins mâna, să mă prindă pe mine. M-a întrebat câte clase am.

- Păi am puține...

Numai patru aveam... Și-a zis și Părintele:

- Cam puțin, cam puțin...

Dar eu i-am spus:

- Și-așa vreau să merg acasă...Toamna era multă treabă și acasă.

- Și mai vin iarăși de Sfânta Maria...

Și mi-a zis:

- Bine. Du-te.

Și am plecat. Apoi, la Sfânta Maria, am venit înapoi la mănăstire, cu mama.

„Spovediți-vă la Părintele Serafim, că e înger în trup!”

Vă mai amintiți ce sfaturi vă dădea Părintele?

Nu spunea prea multe. În primul rând, era atent la familiile care aveau copii. Când o mamă avea numai un copil sau doi, Părintele întreba:

- Ceilalți unde sunt?

Făceau avorturi și apoi unele veneau cu necazuri mari. Și Părintele de fiecare dată întreba:

- Dar copiii unde sunt? Din cauza asta aveți necazuri mari, pentru că omorâți copiii!

Dumneavoastră v-a zis ceva deosebit, când vorbeați cu Sfinția Sa?

Nu. Nu vorbeam prea mult cu Părintele. Era așa de ocupat, că nu îndrăzneam. Mă gândeam că dacă n-am nici școală, ce să caut eu la el? Auzeam că veneau unii sau alții, dar n-aveam timp să merg și eu. Mă gândeam și că n-am pricepere de a vorbi cu Părintele, deși el primea pe toată lumea care venea la Sfinția Sa.

La Drăgănescu ați mai fost?

Atunci când picta la Nunta din Cana am fost de vreo două ori. Altădată apoi n-am mai fost...

Cum a fost plecarea lui de aici?

Mitropolitul Bălan l-a trimis la Prislop, unde mănăstirea era părăsită. Aici era mare aglomerație și s-a gândit să-l trimită acolo, că acolo era lipsă mare de oameni buni.

Și acolo o început Părintele renovarea mănăstirii. Și apoi tot de acolo a fost și închis. A fost apoi pe la București, pe la Schitul Maicilor...

După ce a plecat Părintele de aici, lucrurile au rămas la fel? Mai venea lume aici?

Venea lume, venea. Că și Părintele Serafim era un om deosebit. Chiar Părintele Arsenie a spus către cineva:

- Spovediți-vă la Părintele Serafim, că e înger în trup!

Spunea Părintele Arsenie:

- Aveți tot ce vă trebuie acolo, la Sâmbăta.

A fost Părintele Serafim, pe urmă a fost Părintele Teofil. A fost destul bine și este și acum. Doar că trebuie să avem cu toții mai multă dragoste de Dumnezeu.

Simțiți ajutorul Părintelui Arsenie?

Da! Da! Îl simțim!

La noi, acasă, s-a făcut biserica mai târziu. Și, când am făcut pictura la biserică, Părintele Arsenie de trei ori o trimis bani acolo, pentru pictura bisericii, fără să-i ceară nimeni. Și m-a chemat preoteasa de acolo și m-a întrebat:

- Cine-i ăla care tot trimite bani?

- Păi cine? Părintele Arsenie!

Deși nu i-am cerut niciodată! Nici n-am vorbit despre asta, despre biserică. Dar Părintele știa unde e lipsă...

Și acum ne ajută mult. Zicea numai să ne gândim la el, să-i cerem ajutorul, și el va fi cu noi...

Sora Aurelia Tincea e ca o adiere de dor a unor vremuri de odinioară, în care sfinții pribegeau aieveau, la modul cel mai firesc, printre oameni. Prezența ei

pe aleile mănăstirii ori prin ungherele bisericii de aici, cufundată în rugăciune, resemnifică sensuri, cheamă la conștientizare, la responsabilizare...

Repere biografice

Părintele Arsenie Boca (n. 29 septembrie 1910, Vața de Sus, Hunedoara - d. 28 noiembrie 1989, Sinaia), părinte ieromonah ortodox român, fost stareț al Mănăstirii Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus (Brașov) și apoi al Mănăstirii Prislop (Hunedoara). Este unul din martirii gulagului comunist, închis la Securitatea din Brașov, dus la Canal, închis la Jilava, București, Timișoara și la Oradea. A pictat biserica din Drăgănescu (situată la 25 Km de București).

S-a născut la 29 septembrie 1910 la Vața de Sus (Hunedoara). A urmat Liceul național ortodox Avram Iancu din Brad (Hunedoara), pe care l-a absolvit în 1929, ca șef de promoție. În același an, Zian (după numele de mirean) Boca se înscrie la Academia Teologică din Sibiu, pe care o absolvă în 1933. Primește - la recomandarea profesorului Nicolae Popovici - o bursă din partea Mitropolitului Ardealului Nicolae Bălan, pentru a urma cursurile Institutului de Arte Frumoase din București. Audiază, în paralel, cursuri la Facultatea de Medicină ținute de profesorul Francisc Rainer și prelegerile de Mistică creștină ale lui Nichifor Crainic de la Facultatea de Teologie din București. Profesorul Costin Petrescu îi încredințează pictarea scenei care îl reprezintă pe Mihai Viteazul de la Ateneul Român. Trimis de chiriarhul său, Nicolae Bălan, călătorește la Muntele Athos, pentru a aduce manuscrisele românești și grecești ale Filocaliei.

În 1935 este hirotesit citeț și ipodiaton. Pe 11 septembrie 1936 este hirotonit diacon celibatar de către mitropolitul Nicolae Bălan. În anul 1939 petrece trei luni la Schitul Românesc Prodromu, de la Muntele Athos, apoi este închinoviat la Mănăstirea Sâmbăta de Sus (județul Brașov).

În Vinerea Izvorului Tămăduirii din anul 1940 este tuns în monahism. În 1942 este ridicat la treapta preoțească și numit stareț al Mănăstirii Brâncoveanu.

Îl ajută pe Părintele profesor Dumitru Stăniloae (fostul său profesor de la Sibiu) în demersul de a traduce Filocalia.

Părintele Arsenie e arestat pentru prima oară la Râmnicu Vâlcea, în 17 iulie 1945, dus la București și eliberat în 30 iulie 1945, pentru că nu i-a fost găsită nicio vină. E arestat din nou în 14 mai 1948, pentru vina de a-i fi ajutat creștinește cu hrană pe luptătorii anticomuniști din Munții Făgărașului. Atât pentru aceste capete de acuzare, cât și ca urmare a notorietății sale printre credincioșii creștini, este schinguit o lună și jumătate, silit să dea repetate declarații, fiind apoi eliberat (v. G. Enache, Părintele Arsenie Boca în atenția

poliției politice, Ed. Partener, Galați, 2009). Mitropolitul Nicolae Bălan îl strămută de la Sâmbăta la Mănăstirea Prislop, în noiembrie 1948.

Acolo devine stareț, iar după ce sălașul s-a transformat în mănăstire de maici, rămâne ca duhovnic, cu întreruperi în perioadele de arestare și anchetare (1950, 1951, 1953, 1955, 1956). În 1959 comuniștii risipesc obștea, și Părintelui Arsenie Boca i se interzice activitatea preoțească până la stingerea sa din viață.

În 15/16 ian. 1950 este arestat pentru a treia oară.

Face detenție administrativă, fiind deportat, până pe 23 martie 1951, la Canal. De Rusalii în 1953 este din nou anchetat, apoi închis la Timișoara, Jilava, Oradea pentru 6 luni, din 5 oct. 1955 până în aprilie 1956. În 1959 i se înscenează nereguli financiare pentru a fi scos abuziv din monahism și pentru a i se interzice să slujească la altar (post-mortem, în 1998, se revine asupra deciziei din 1959). Urmează pribegia la București, ca muncitor și pictor bisericesc, până când e pensionat, în 1968. E supravegheat permanent de Securitate. Din 1968 până în 1984 pictează biserica de la Drăgănescu. După 1984 se retrage la Sinaia, de unde se va și muta la Domnul, la 28 noiembrie 1989, în vîrstă de 79 de ani. E înmormântat, după dorința proprie, la mănăstirea Prislop, la 4 decembrie 1989. Locul său de veșnică odihnă devine an de an loc de pelerinaj pentru sute de mii de credincioși.